

Tilinpäätös 2024

Kunnanhallitus 31.3.2025 § 60

Valtuusto xx.5.2025 §

Sisällys

YLEISPERUSTELUT.....	4
KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	4
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	6
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
Ruskon kunnan asukasluvun kehitys.....	9
Ruskon kunnan työttömyysasteen kehitys	10
Kunnan henkilöstö	11
Muut ei taloudelliset asiat.....	11
Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	12
Toimialojen toiminnallinen toteutuminen (sitova taso eli ulkoiset ja sisäiset erät).....	15
Hyväksytyt talousarviomuutokset	17
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	19
Tuloslaskelma ja tunnusluvut.....	19
Toiminnan rahoitus	22
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	25
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	28
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä	30
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	31
Kokonaistulot ja -menot.....	32
Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	33
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	33
Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut	34
Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut.....	35
Konsernitase ja tunnusluvut	36
Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	37
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA.....	38
Hallinto- ja osallisuuspalvelut.....	38
Vaalit	38
Tarkastustoimi	39
Yleishallinto	40
Joukkoliikenne.....	43
Elinkeinotoimi.....	44
Elinvoimapalvelut.....	45

Kaavoitus ja maankäyttö	45
Tekniset palvelut	47
Toimitila- ja vuokrauspalvelut.....	48
Vesihuoltolaitos	51
Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat	53
Hyvinvointipalvelut	55
Varhaiskasvatuspalvelut	55
Perusopetuspalvelut	62
Kirjasto-, kulttuuri-, musiikkiopetus-, nuoriso-, ja liikuntapalvelut	68
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	75
Investointiosan toteutuminen	76
Rahoitusosan toteutuminen.....	79
Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta	80
Henkilöstömenot	82
HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS.....	83
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	91
Tuloslaskelma	91
Rahoituslaskelma	92
Tase	93
Konsernin tuloslaskelma	95
Konsernin rahoituslaskelma.....	96
Konsernin tase.....	97
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	98
VESIHUOLTOLAITOS.....	109
RUSKON KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2024	109
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

YLEISPERUSTELUT

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Valtiovarainministeriön vuoden 2024 lopulla julkaistussa taloudellisessa katsauksessa todetaan Suomen talouden kääntyneen taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Entien tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus vähenee. Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025. Maailmantalouden näkymät ovat positiivisen varovaiset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista.

Vuoden 2024 talousarvio osoitti 151.642 euron suuruista alijäämää. Nyt käsiteltävänä oleva tilinpäätös osoittaa 1.075.258 suuruista ylijäämää. Ennakoitua selvästi parempi tilinpäätös johdettiin osaltaan verotulokertymän kasvusta sekä vuoden lopulla toteutuneista tonttien lunastuksista. Suuri merkitys toteutuneeseen tilinpäätökseen oli talouden tehostamistoimenpiteenä tehdyllä kunnanhallituksen päätöksellä syyskuussa 2024, jolloin näytti siltä, että vuoden 2024 alijäämä tulisi olemaan selkeästi suurempi kuin talousarviota laadittaessa. Tehostamistoimenpiteitä tehtiin tuosta lukien niin koko kunnan kuin toimialojen sisälläkin.

Toimintatuottoja kertyi n. 228.836 euroa enemmän kuin muutostalousarviossa oli ennakoitu. Keskeisin merkitys tähän oli jo todetuilla tonttien lunastuksilla. Toimintakulut jäivät puolestaan n. 1,2 miljoonaa euroa alle muutostalousarviossa ennakoitun. Keskeisimmät syyt tähän olivat henkilöstökulujen, palvelujen ostojen ja maksettujen avustusten kehitys syyskuussa tehdyn päätöksen jälkeen. Verotuloja kertyi 395.000 euroa yli ennakoitun, toisaalta valtionosuudet puolestaan jäivät n. 210.000 euroa alle alkuperäisen talousarvion. Poistot toteutuivat n. 155.000 euroa pienempinä kuin talousarviossa ennakoitiin.

Tehtäväalueittaisessa vertailussa voidaan todeta, että merkittävimmät laskut suhteessa edellisen vuoden tilinpäätökseen ovat kaavoituksessa ja maankäytössä, hyvinvointipalveluissa sekä toimitilapalveluissa ja vuokrauksessa. Kaavoituksen ja maankäytön tuotot ovat lisääntyneet n. 375.600 euroa kulujen pienentyessä 70.200 euroa. Hyvinvointipalveluissa kulut ovat pienentyneet 206.800 euroa ja tuotot lisääntyneet 5.400 euroa. Toimitilapalvelujen ja vuokrauksen kulujen vähentyminen on 514.700 euroa tuottojen vähentyessä 353.500 euroa. Joukkoliikenteen kulut jäivät 49.700 euroa alle talousarviossa ennakoitun ollen myös 33.000 euroa edellisvuotta pienemmät. Varhaiskasvatuksen tuotot jäivät 91.800 euroa alle alkuperäisen talousarvion, mutta muutettuun talousarvioon nähden ero oli 35.200 euroa. Samanaikaisesti kulut lasivat alkuperäiseen talousarvioon nähden 33.200 euroa mutta lisääntyivät muutettuun talousarvioon nähden 166.400 euroa. Varhaiskasvatuksen luvut selittyvät tulojen osalta hoitopäivämaksujen pienempänä toteutumisena ja kulujen osalta kasvu selittyy toteutettujen vuosikorjausten määrällä.

Tonttien myyntituotot ylittivät talousarviossa ennakoitun. Tonttien myyntituloja kertyi n. 394.600 euroa kun niitä ajateltiin talousarviota laadittaessa kertyvän 285.000 euroa. Kunnan tonttitarjonta on ollut aiempaa rajallisempaa viime vuosina, mutta kuluvana vuonna tilanne

kääntyy parempaan uusien Ruskon kunnanosaan saatavien tonttien myötä. Viime vuonna myytiin kolme (3) tonttia ja kaksi rivitalotonttia lunastettiin.

Asukasmäärän kehitys vuonna 2024 oli poikkeuksellisesti negatiivinen 0,25 % vuoden 2024 ennakotilaston mukaan. Asukasmäärä vuoden 2024 aikana näin ollen väheni 16 henkilöllä. Ruskon työttömyysaste vuoden lopulla oli 5,5 %, arvo on 0,7 % korkeampi kuin vuoden 2023 lopulla. Ruskon työllisyysaste maakunnan kuntien joukossa oli alhaisin koko vuoden ajan.

Merkittävimpiä kunnallisia päätöksiä ovat toimintavuoden 2024 aikana olleet kaksi maanhankintaa kaavoituksen edistämiseksi sekä organisaatiorakenteen kehittämiseen liittyen tehty päätös sivistysjohtajan viran perustamisesta. Seudullisia tärkeitä asioita olivat valtuuston tekemät MAL-sopimuksen hyväksymispäätös ja Turun kaupunkiseudun seutustrategian hyväksymispäätös. Erittäin merkittävä kuntaan kohdistuva päätös oli Varsinais-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkopäätös, jonka mukaan Ruskon kunnanosassa sijaitsevat sote-palvelut pieniä muutoksia lukuun ottamatta säilyvät ennallaan mutta Vahdon sosiaali- ja terveysterveyst palvelut tulevat lakkaamaan vuoden 2026 aikana. Lisäksi toimintavuoden aikana valmistauduttiin vuoden 2025 alusta voimaan tulleeseen TE-uudistukseen.

Osoitan kiitokset henkilöstölle ja luottamushenkilöille merkittävästä panoksesta Ruskon kunnan ja sen asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kari Lehtinen

kunnanjohtaja

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Ruskon kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 27.

Vuoden 2021 kesäkuussa pidettiin kunnallisvaalit. Valtuusto päätti 16.8.2021, että valtuuston puheenjohtajisto ja kunnanhallituksen jäsenet, varapuheenjohtajat sekä puheenjohtajat valitaan 31.5.2023 ulottuvaksi toimikaudeksi. Toiselle toimikaudelle, joka ulottuu 31.5.2025 saakka ei tullut muutoksia valtuuston, eikä kunnanhallituksen puheenjohtajistoon. Ainoastaan kunnanhallituksen jäsenistä vaihtui yksi jäsen.

Lisäksi 16.8.2021 valtuustossa päätettiin, että teknisen lautakunnan puheenjohtajan ensimmäinen toimikausi päättyy 31.5.2023 ja että loppukauden puheenjohtajana toimii toinen henkilö.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut Antti Mattila (KESK), I varapuheenjohtajana Veikko Vahtera (KOK), II varapuheenjohtajana Marko Mäenpää (SDP) ja III varapuheenjohtajana Hannu Kesti (PS).

Kunnanvaltuuston poliittinen jakauma oli seuraava:

Kansallinen Kokoomus r.p.	9
Suomen Keskusta r.p.	7
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	4
Vasemmistoliitto r.p.	1
Vihreä Liitto r.p.	2
Perussuomalaiset r.p.	4

Muut toimielimet

Toimielin	Puheenjohtaja	Esittelijä
Kunnanhallitus	Jussi Helesvirta	kunnanjohtaja
Henkilöstöjaosto	Jussi Helesvirta	talous- ja hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	Antti Lähteenmäki	puheenjohtaja
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	Turo Vuorenhela	johtava rehtori, varhaiskasvatusjohtaja
Hyvinvointilautakunta	Mari Renberg	hyvinvointijohtaja
Tekninen lautakunta	Erja Laine	tekninen johtaja
Rakennus- ja ympäristölautakunta	Timo Vuorila	rakennustarkastaja
Keskusvaalilautakunta	Ritva Välilä	puheenjohtaja

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen volyymi laski 0,1 % vuonna 2024 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan. Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi lähes 12,5 miljardiin euroon vuonna 2024. Veroaste laski maltillisesti 42 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Kotitalouksien palkkasumma kasvoi maltillisesti vuonna 2024. Palkkojen kehitystä rajoitti työllisyyden lasku. Työllisyyttä heikensi erityisesti uudisrakentamisen heikko suhdannetilanne. Kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja kasvatti eläkkeiden kasvu edellisvuodesta. Maksetut eläkkeet kasvoivat siis selvästi palkkoja nopeammin. Yksityinen kulutus kasvoi maltilla vuonna 2024 ja kotitalouksien säästö kasvoi. Myös kotitalouksien säästämisaste kasvoi.

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi lähes 12,5 miljardiin euroon vuonna 2024. Edellisenä vuonna alijäämä oli 8,1 miljardia euroa. Valtionhallinnon alijäämä oli 10,4 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 9,1 miljardia euroa. Tähän vaikuttivat ennen kaikkea kasvaneet investoinnit, tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille ja hyvinvointialueille sekä velanhallinnan menot.

Valtionhallinnon maksamat korot kasvoivat. Edelliseen vuoteen nähden korkotulojen ja -menojen erotus eli nettokorkomenot kasvoivat 0,7 miljardia euroa.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialuehallinto, alijäämä pieneni edellisvuodesta, ollen 1,0 miljardia euroa. Alijäämän pienenemiseen vaikuttivat erityisesti verotulojen kasvu 0,9 miljardilla eurolla, sekä maltillinen menojen kasvu. Hyvinvointialuehallinnon alijäämä oli 1,8 miljardia euroa kun se vuonna 2023 oli 1,7 miljardia.

Työeläkelaitosten ylijäämä oli 2,0 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,6 miljardia euroa. Rahoitusaseman heikkenemiseen vaikutti ennen kaikkea indeksikorotusten myötä kasvaneet eläkemaksut.

Myös muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni, ollen 1,3 miljardia euroa alijäämäinen. Saadut sosiaaliturvamaksut laskivat merkittävästi, koska vakuutusmaksujen osuutta palkasta laskettiin vuonna 2024.

Vaihtotase oli 0,8 miljardia euroa ylijäämäinen vuonna 2024 (-1,4 miljardia euroa vuonna 2023). Vaihtotasetta nosti palveluiden ja nettoviennin kasvu ja tulojen uudelleenjaon taseen vahvistuminen.

Palveluiden nettoviennin kasvua selitti erityisesti televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalveluiden vahva kehitys sekä henkisen omaisuuden käytöstä perittyjen maksujen kasvu. Kauppatase heikkeni.

Verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen kertymä pieneni 0,2 % vuonna 2024 ja oli yhteensä 116,3 miljardia euroa.

Veroaste oli 42,1 % suhteessa bruttokansantuotteeseen. Vuoteen 2023 verrattuna veroaste laski 0,6 prosenttiyksikköä.

Valtion verokertymä kasvoi 0,7 %, ja se oli 69,7 miljardia euroa. Paikallishallinnon verokertymä kasvoi 7,0 % ja oli 14,0 miljardia euroa.

Tavaroista ja palveluista maksetuista veroista eniten kasvoi arvonlisävero, jonka kertymä kasvoi 3,0 % ja oli 25,8 miljardia euroa. Arvonlisäveron kertymän kasvuun vaikutti yleisen arvonlisäverokannan nostaminen syyskuussa 24 %:sta 25,5 %:iin.

Kotitalouksien maksamien tuloverojen kertymä kasvoi 2,4 % edellisvuodesta ja oli 35,6 miljardia euroa, kun taas yhteisöjen tuloveron kertymä laski 8,5 % ja oli 7,1 miljardia euroa.

Nettoveroaste oli 16,4 % suhteessa bruttokansantuotteeseen, ja se laski 1,6 prosenttiyksikköä vuodesta 2023. Nettoveroasteen laskuun vaikutti eniten julkisten tulonsiirtojen suuri kasvu, erityisesti työeläkelaitosten maksamien sosiaaliturvaeläke-etuuksien kasvu.

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2024/Tilastokeskus

Varsinais-Suomen työllisyysalueen lasku hidastui hieman vuoden 2024 lopussa. Trendikehityksen laskun hidastumisesta huolimatta maakunnan työllisyysaste oli kuitenkin vuoden viimeisellä neljänneksellä 0,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin. Koko maan kaksi vuotta sitten alkanut työllisyysasteen lasku jatkui tasaisena, ja Varsinais-Suomen työllisyysaste on säilynyt koko maan tasoa korkeampana. Pitkään jatkuneesta laskusta huolimatta työllisyysasteen trendiluku oli Varsinais-Suomessa verrokkimaakuntia korkeampi. Uuteenmaahan verrattuna Varsinais-Suomen työllisyysaste oli 0,3 prosenttia korkeampi. Sen sijaan Pirkanmaan työllisyysaste oli vuoden viimeisellä neljänneksellä noin kaksi prosenttiyksikköä alempi kuin Varsinais-Suomessa. Uudenmaan ja Pirkanmaan työllisyysasteen lasku oli myös selvästi Varsinais-Suomea nopeampaa.

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys oli kasvussa vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä. Kaikkien yritysten liikevaihto oli kolme prosenttia edellisen vuoden vastaavaa tasoa korkeampi, ja myös liikevaihdon kehitystrendi on ollut kasvussa. Varsinais-Suomen kehitys oli päinvastainen kuin koko maassa, jossa liikevaihdon kehitys on laskenut vuodesta 2022 saakka.

Voimakkaimmin kasvoivat teollisuuden alat, erityisesti lääkekehitys ja teknologiateollisuus meriteollisuuden vauhdittamana. Myös palvelujen liikevaihto oli kasvussa. Vaikka kasvuvauhti jäi jälkeen teollisuudesta, oli erityisesti luovien alojen, sote-palvelujen ja liike-elämän palvelujen kasvu voimakasta. Myös ICT-alan liikevaihdon trendikehitys kasvoi vahvasti, vaikka viime vuoden kolmannen neljänneksen kasvuprosentti jäi maltilliseksi.

Päätoimialoista liikevaihdon kehitys on selvästi alavireistä vain kaupan ja rakentamisen aloilla. Erityisesti rakentamisen liikevaihto on yhä selvällä miinuksella, vaikka alan trendikehityksessä tapahtui vuoden alussa hetkellinen nousu ylöspäin. Matkailualalla liikevaihdon trendikehitys on ollut jo muutaman vuoden ajan tasaista nopean koronaelpymisen jälkeen.

Seutukunnittain tarkasteltuna Salon seudun yritysten liikevaihto on kehittynyt erityisen suotuisasti vuoden 2024 aikana. Salon seudun yritysten liikevaihto kasvoi viime vuoden kolmannella neljänneksellä 12 %. Myös Vakka-Suomessa liikevaihto oli lähes 10 % kasvussa. Turun seudun yritysten tuotanto kasvoi hieman koko maakunnan tasoa hitaammin. Sen sijaan Loimaan seudulla ja erityisesti Turunmaalla yritysten liikevaihdon trendikehitys oli laskussa.

Tilastokeskuksen julkaisema väestöennuste on herättänyt paljon keskustelua. Väestöennusteessa oletetaan maahanmuuton pysyvän tulevaisuudessa huomattavasti aiempaa korkeammalla tasolla, jolloin Suomen muuttovoitto ulkomailta olisi vuosittain 40.000 henkilöä. Vuoden 2021 ennusteessa vastaava luku oli 15.000, ja esimerkiksi Etlä esittää omassa analyysissään, että perusteltu luku pitkän tähtäimen nettomuutolle olisi noin 24.000 henkeä.

Uusi väestöennuste vaikuttaa merkittävästi Varsinais-Suomen ennustettuun väestönkasvuun. Kun vuoden 2021 ennusteessa maakunnan asukasluvun ennustettiin vuonna 2040 olevan 494.000, on uudessa ennusteessa vastaava luku 536.000. Vuoden 2021 ennuste vaikuttaakin nykyvalossa perusteettoman pessimistiseltä, sillä Varsinais-Suomen asukasluku ylitti 494.000 rajan jo tämän vuoden syyskuussa.

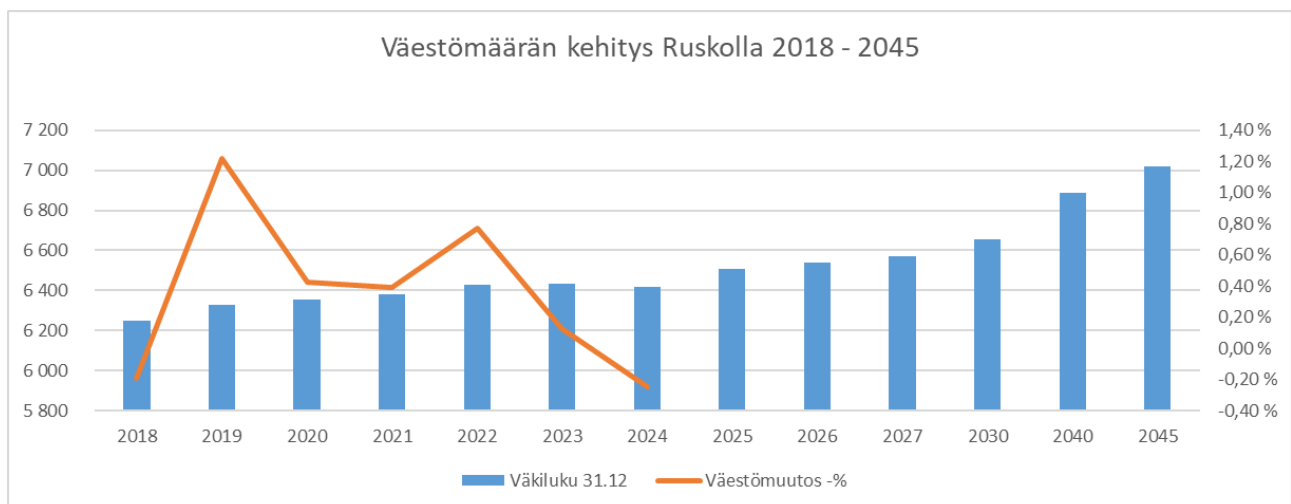
Tilastokeskuksen uuden väestöennusteen kasvuodotukset ovatkin suuremmat kuin esimerkiksi yhdessäkään MDI:n aiemmin syksyllä julkistaman väestöennusteen skenaariossa. Kunnittain tarkasteltuna muutos korostuu etenkin Turussa, johon Tilastokeskuksen aiemmassa ennusteessa odotettiin alle 10.000 asukkaan kasvua, kun uudessa ennusteessa Turku olisi saamassa 36.000 uutta asukasta vuoteen 2040 mennessä.

Lähde: Lounaistieto/analyysit

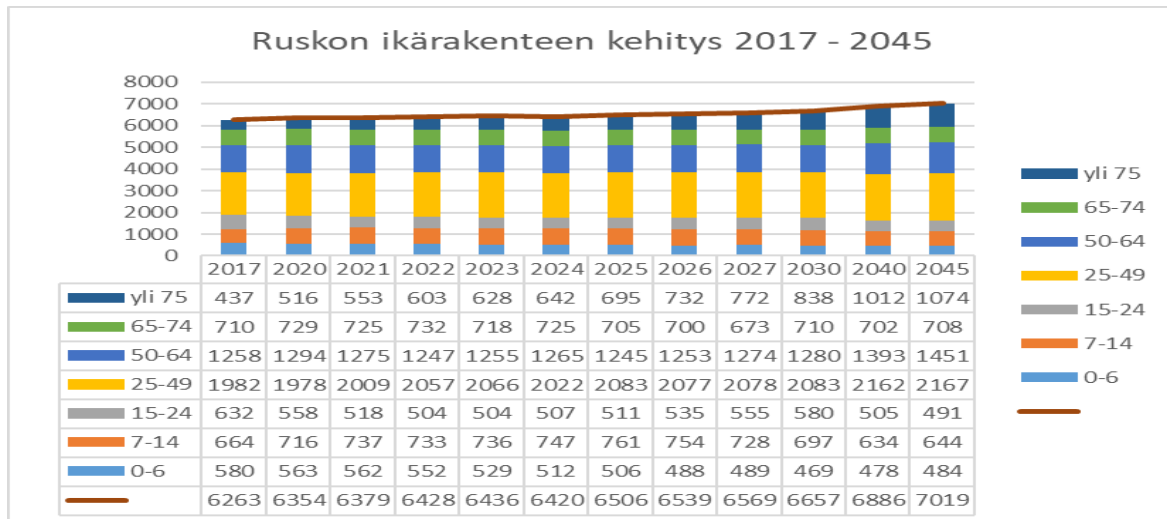
Ruskon kunnan asukasluvun kehitys

Kunnan asukasluvun kehitys oli negatiivinen 0,25 % vuonna 2024 ennakkotilaston mukaan. Poikkeuksellinen oli myös vuosi 2023, jolloin kasvuvauhti hiipui 0,16 prosenttiin. Aikaisemmin asukkaiden määrä on kasvanut lähestulkoon vuosittain vajaan yhden prosentin kasvuvauhdilla.

Vuoden 2024 lopulla asukkaita oli yhteensä 6 420 henkilöä Tilastokeskuksen ennakkoarvion mukaan. Vuoden 2024 aikana asukasluku väheni ennakkoarvion mukaan 16 henkilöllä (Lopullinen tilasto julkaistaan huhtikuussa 2025). Tilastokeskuksen mukaan myös alkuvuoden 2025 väkimäärä on laskenut seitsemällä henkilöllä ollen 6 413 helmikuussa.

Lähde: tilastokeskus

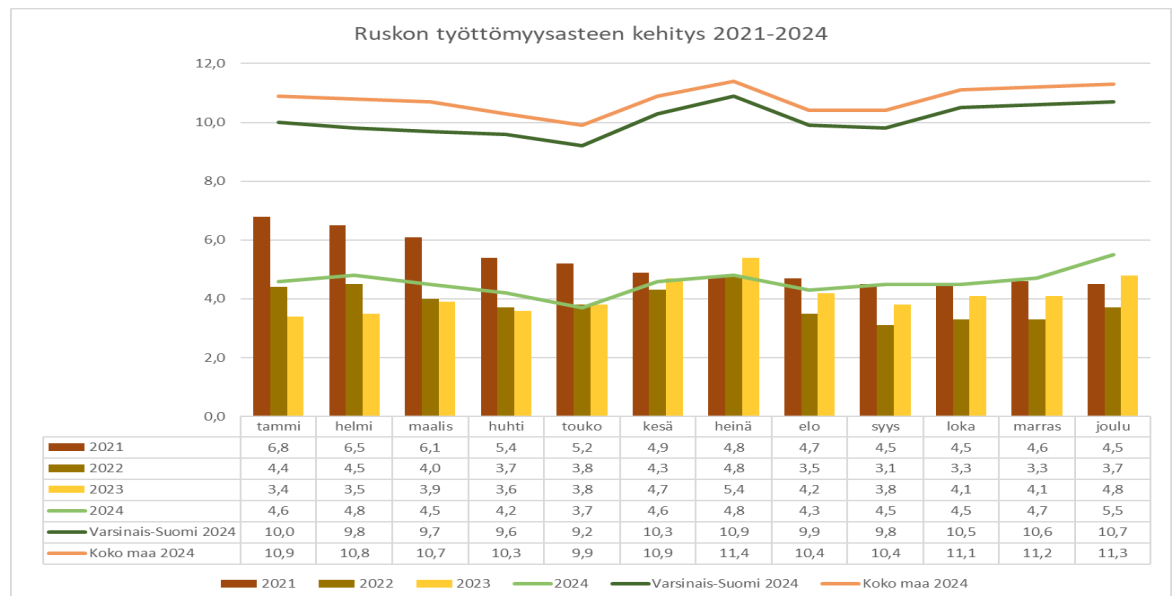

Lähde: tilastokeskus

Ruskon kunnan työttömyysasteen kehitys

Vuoden 2024 lopussa Suomen työttömyysaste oli 11,3 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 10,5 prosenttia. Varsinais-Suomen työttömyysaste vuoden 2024 lopussa oli 10,7 prosenttia, joka oli 1,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2023 lopussa.

Vuoden 2024 lopussa Ruskon työttömyysaste oli 5,5 prosenttia, mikä oli 0,7 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Työvoimaa vuoden 2024 joulukuussa oli 3 175 henkilöä (3 135 henkilöä vuonna 2023), josta työttöminä oli 176 henkilöä ja heistä pitkäaikaistyöttömiä 45 henkilöä.

Lähde: Työllisyyskatsaus

Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2024 oli 244 (v. 2023 yht. 269), joista vakinaisia 197 (v. 2023 yht. 198), määräaikaista 34 (v. 2023 yht. 70), oppisopimuksella 0 (2023 yht. 1) ja työllistettyjä 0 (2023 yht. 1) henkilöä. Osa-aikatyöntekijöitä oli 30.

Suurimmat työntekijäryhmät ovat 40–49 ja 55–59-vuotiaissa.

Tarkempaa tietoa löytyy kohdasta henkilöstötilinpäätös.

Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot annetaan siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. Ruskon kunnassa ei ole tiedossa sisäpiirikaupoista, joissa kunta olisi mukana, eikä myöskään ihmisoikeusrikkomuksista.

Ilmoittajansuojelulaki astui voimaan 1.1.2023. Pääsääntöisesti vähintään 50 työntekijää työllistävillä yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioilla on velvollisuus perustaa sisäinen ilmoituskanava. Sen tarkoituksena on varmistaa, että henkilöt, jotka työnsä yhteydessä havaitsevat tai epäilevät väärinkäytöksiä, voivat ilmoittaa asiasta turvallisesti.

Whistleblower eli ilmoittajansuojelukanava otettiin käyttöön Ruskon kunnassa vuoden 2023 aikana. Yhtään ilmoitusta ei ole saatu vuonna 2024.

Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

TUNNUSLUVUT YHTEENVETO	2024	2023	Muutos 2024/2023
Asukasmäärä	6 420	6 436	-16
Työttömyys %, 31.12.	5,1	4,8	0,3
Henkilöstömäärä	244	269	-25
Toimintatuotot (ulk. 1 000 €)	4 406	3 967	439
Toimintakulut (ulk. 1000 €)	-20 241	-20 811	-570
Henkilöstökulut, (1000 €)	-11 898	-11 966	-68
Palvelujen ostot, (1000 €)	-5 751	-6 056	-306
Toimintakate (ulk. 1000 €)	-15 835	-16 844	-1 009
Verotulot, (1000 €)	13 575	14 032	-457
Valtionosuudet, (1000 €)	5 597	5 318	279
Vuosikate, (1000 €)	3 117	2 305	812
Tilikauden yli-/alijäämä, (1 000 €)	1 075	12	1 063
Kertynyt Yli-/alijäämä, (1000 €)	18,1	17,1	1,00
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / asukas	2 823	2 649	174
Investoinnit, brutto (1000 €)	3 904	2 621	1 283
Investoinnit, netto (1000 €)	3 825	2 377	1 448
Poistot, (1000 €)	1 936	1 911	25
Lisäpoisto	125	400	-275
Lainakanta 31.12. (1000 €)	6 037	6 891	-854
Lainakanta 31.12. € / Asukas	940	1 071	-130
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	6 369	7 281	-912
Lainakanta ja vuokravastuut , €/asukas	940	1 131	-191
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	21,8	19,1	3
Vuosikate/ Poistot %	151,3	99,7	52
Vuosikate/ Asukas €	486	358	127
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	756	-2 946	3 702
Investointien tulorahoitus, %	79,9	87,9	-8
Laskennallinen lainanhoitokate	3,3	2,3	1
Lainanhoitokate	3,0	3,9	-1
Kassan riittävyys, pv	63,0	95,0	-32
Omavaraisuusaste (%)	74,4	72,2	2
Suhteellinen velkautuneisuus, %	50,3	55,0	-5
Velat ja vastuut % käyttötuloista	51,7	56,7	-5
Konserni lainakanta 31.12. (1000 €)	8 828	9 715	-887
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12. (1000 €)	9 218	10 104	-886
Konsernin lainakanta €/ asukas	1 375	1 509	-134
Konsernin kertynyt ylijäämä, 1 000 €	18 691	17 628	1063
Konsernin kertynyt ylijäämä, €/asukas	2 911	2 738	173

Ruskon kunnan vuoden 2024 **tilikauden tulos** on 1 075 258, 21 **euroa** ylijäämäinen. Muutettuun talousarvioon nähden tulos on 1 957 285 euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 1 226 900 euroa suurempi.

Vuonna 2024 **verotuloja** kertyi yhteensä 13,6 milj. euroa, joka on 395 427 euroa enemmän alkuperäiseen talousarvioon nähden ja 456 658 euroa eli 3,3 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2023.

Kunnallisverotuottoja saatiin vuonna 2024 yhteensä 11,4 milj. euroa, joka on edellisvuoteen nähden 457 000 euroa vähemmän. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisverotuottoja saatiin noin 395 000 euroa enemmän.

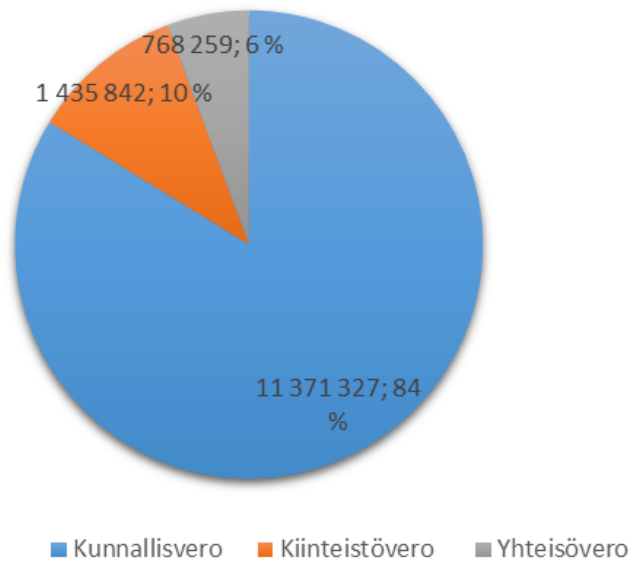
Kiinteistöveroja saatiin yhteensä noin 1,4 milj. euroa, joka on edellisvuoteen nähden 136 000 euroa enemmän ja muutettuun talousarvioon 2024 nähden 5 800 euroa enemmän.

Yhteisöveroja saatiin 768 259 euroa, joka on edellisvuoteen nähden 245 000 euroa vähemmän ja muutettuun talousarvioon nähden 82 000 euroa vähemmän.

Verotulojen muodostuminen eri vuosina

Verotulot, (1 000 €)	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	tot-%
Kunnallisvero	21 449	21 837	22 412	22 214	23 875	24 267	25 231	11 719	10 900	11 371	4,32
Yhteisövero	961	1 299	1 163	1 326	1 406	1 818	1 768	1 013	850	768	-9,65
Kiinteistövero	1 152	1 172	1 207	1 207	1 094	1 205	1 287	1 300	1 430	1 436	0,42
Yhteensä	23 562	24 308	24 782	24 747	26 375	27 290	28 286	14 032	13 180	13 575	3,00
Verotulot €/asukas	3 839	3 881	3 960	3 911	4 151	4 278	4 349	2 180	2 044	2 186	
Muutos-%/asukas	6,40	1,10	2,00	-1,20	6,10	3,10	1,66	-49,88	-6,20	6,91	
Muutos €/asukas	231	42	79	-49	239	127	116	-2 169	-135	141	
Tuloveroprosentti	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	7,11	7,10	7,10	
Maapohjan vero-%									1,30	1,30	
Vak.asuntojen kiit.vero-%	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	
Muiden as.rak.kiint.vero-%	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	
Asukasluku 31.12.	6 137	6 263	6 251	6 327	6 354	6 379	6 428	6 438	6 447	6 420	

Verotulojen jakautuminen 2024

Valtionosuuksia saatiin yhteensä noin 5,6 milj. euroa, mikä on 210 449 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa. Vuoteen 2023 nähden valtionosuuksia saatiin 279 486 euroa eli 5,3 prosenttia enemmän.

Valtionosuuksien muodostuminen eri vuosina

Valtionosuudet	TP 2018	TP 2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024	Muutos	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	5 854 687	5 780 448	6 448 388	5 148 076	5 753 231	4 271 197	4 760 611	489 414	10,28
Verotuloihin perustuva tasaus	168 120	-57 036	113 942	-9 904	143 644	1 148 254	1 109 658	-38 596	-3,48
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0							
Opetus- kulttuuritoimen muut v.osuudet	-1 242 300	-1 198 332	-1 181 479	-1 090 215	-971 431	-973 413	-1 120 018	-146 605	13,09
vuoden 2018 opetus-jakulttuuritoimen vo:n oikaisu		-1 374							
Verotulomenetysten kompensatio		270 595	2 398 417	2 370 621	2 838 864	871 843	847 116	-24 727	-2,92
yhteensä	4 780 507	4 794 301	7 779 268	6 418 578	7 764 308	5 317 881	5 597 367	279 486	4,99
Valtionosuudet, €/asukas	765	758	1224	1006	1207	826	872	46	
muutos-%/asukas	-11,8	-0,92	61,48	-17,81	19,98	-31,56	-27,77	4	
Kotikuntakorvaus, netto	8 000	-12 000	12 000	88 000	41 658	143 974	61 394	-82 580	-134,51

Ulkoisia toimintatuottoja vuonna 2024 kertyi noin 4,4 milj. euroa mikä oli 438 613 euroa eli 11,1 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023. Muutettuun talousarvioon nähden toimintatuottoja saatiin 228 836 euroa enemmän.

Toimintatuottojen kasvua edelliseen vuoteen nähden selittävät muut toimintatuotot, jotka toteutuivat 417 051 euroa suurempana. Muiden toimintatuottojen kasvu muodostuu mm. muiden rakennusten vuokrien 110 193 euroa, pysyvien vastaavien luovutusvoittojen 109 593 euroa ja muiden tuottojen 122 448 euroa ennakkoarviota suuremmista tuloista. Lisäksi myyntituottoja saatiin 29 293 euroa enemmän ja tukia ja avustuksia 15 278 euroa. Vastaavasti maksutuotot toteutuivat 23 009 euroa alhaisempana.

Muutettuun talousarvioon 2024 nähden myyntituottoja saatiin 11 058 euroa vähemmän. Myyntituottojen ryhmässä muita myyntituottoja saatiin 97 636 euroa enemmän ja vastaavasti vesi- ja jätevesimaksuja saatiin 78 251 euroa vähemmän. Muutettuun talousarvioon 2024 nähden muita toimintatuottoja saatiin 407 485 euroa enemmän ja maksutuottoja 102 449 euroa (hoitopäivämaksut) ja tukia ja avustuksia 65 142 euroa vähemmän.

Ulkoiset toimintakulut 20,2 milj. euroa laskivat vuoteen 2023 nähden 570 251 euroa eli 2,7 prosenttia. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakulut alittuivat 639 324 euroa ja muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut alittuivat 1 178 993 euroa.

Henkilöstökulut 11,9 milj. euroa nousivat edelliseen vuoteen nähden 67 973 euroa eli 0,6 prosenttia. Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstökulut alittuivat 677 341 euroa eli -5,4 prosenttia ja alkuperäiseen talousarvioon nähden henkilöstökulut alittuivat 117 443 euroa.

Vuoteen 2023 nähden henkilöstökulut nousivat perusopetuksessa 70 837 euroa, hyvinvointipalveluissa 69 938 euroa ja laskivat varhaiskasvatuksessa 129 398 euroa sekä toimitila- ja vuokrauspalveluissa 84 770 euroa. Muutettuun talousarvioon 2024 nähden eniten henkilöstökulut alittuivat perusopetuksessa 200 031 euroa, toimitila- ja vuokrauspalveluissa 195 705 euroa ja varhaiskasvatuksessa 163 953 euroa.

Henkilöstökulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden lähestulkoon joka toimialalla.

Palvelujen ostot 5,8 milj. euroa vähenivät edelliseen vuoteen nähden 305 508 euroa eli 5 prosenttia ja muutettuun talousarvioon nähden laskivat 405 046 euroa eli 6,6 prosenttia.

Vuoteen 2023 nähden rakentamiseen liittyvät palvelujen ostot olivat 296 117 euroa pienemmät, muut matkustus- ja kuljetuspalvelut laskivat 84 872 euroa ja joukkoliikennekustannukset 29 620 euroa.

Muutettuun talousarvioon nähden toteutuivat rakentamiseen liittyvät palvelujen ostot 101 389 euroa, koneiden, kaluston ja laitteiden palvelujen ostot 88 864 euroa, joukkoliikenteen palvelujen ostot 49 723 euroa, muut kuljetuskustannukset 39 072 euroa ja muut yhteistoimintaosuudet 65 928 euroa pienempänä.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat 1,6 milj. euroa laskivat noin 17 985 euroa eli 1,1 prosenttia vuoteen 2023 nähden ja muutettuun talousarvioon nähden alittuvat 36 457 euroa eli 2,2 prosenttia.

Muutettuun talousarvioon nähden lämmitys ja sähkökustannukset ylittyivät noin 124 000 euroa. Vastaavasti kalustehankintoja tehtiin selkeästi vähemmän noin 59 000 euroa ja rakennusmateriaalia on hankittu noin 52 000 euroa vähemmän.

Avustuksia maksettiin 484 323 euroa eli 84 344 euroa eli 14,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2023. Muutettuun talousarvioon nähden avustusmenot alittuivat 124 927 euroa eli 20,5 prosenttia. Muutettuun talousarvioon 2024 nähden suurin selittävä tekijä on lasten kotihoidon tuen alittuminen 81 835 euroa.

Muut toimintakulut 505 228 euroa ovat laskivat 94 441 euroa vuoteen 2023 nähden ja muutettuun talousarvioon nähden muita toimintakuluja on käytetty 64 838 euroa enemmän.

Ruskon kunnan **toimintakate** 15,8 milj. euroa laskee noin 1 milj. euroa eli 6 prosenttia vuoteen 2023 nähden ja muutettuun talousarvioon nähden toimintakate parani 1,4 milj. euroa eli 8,2 prosenttia. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakate parani 880 585 euroa.

Korkokuluja 251 991 euroa maksettiin noin 2 900 euroa enemmän vuoden takaiseen nähden ja muutettuun talousarvioon nähden noin 2 000 euroa enemmän.

Muita rahoitustuottoja saatiin 30 721 euroa, joka on 17 695 euroa vähemmän kuin vuosi sitten. Muutettuun talousarvioon nähden muita rahoitustuottoja saatiin 9 721 euroa vähemmän.

Vuosikate 3,1 milj. euroa on 812 374 euroa parempi edellisvuoteen verrattuna ja muutettuun talousarvioon nähden 1,8 milj. euroa parempi kuin vuosi sitten. Alkuperäiseen talousarvioon nähden vuosikate on 1,1 milj. euroa suurempi.

Poistot ja arvonalentumiset 2,1 milj. euroa toteutuivat 250 525 euroa alhaisempana kuin 2023. Poistojen ja arvonalentumisen ryhmään sisältyy Karhukallion päiväkodista (84 743) ja kunnantalosta (40 000 euroa) tehdyt lisäpoistot. Muutettuun talousarvioon nähden arvon poistot ja arvonalentumiset alittuvat 154 845 eurolla. Kunnantalons lisäpoiston tekemisen etupainotteisesti on kunnanhallitus hyväksynyt 27.1.2025 kokouksessa tilinpäätösennusteen käsitteilyn yhteydessä.

Toimialojen toiminnallinen toteutuminen (sitova taso eli ulkoiset ja sisäiset erät)

Vaalien toimintakate -10 111 euroa ylittyi 6 394 eurolla ja henkilöstökulut muutettuun talousarvioon nähden 17 686 euroa.

Vaalien toimintakatteen ylittyminen johtuu vuoden 2024 presidentinvaalien toisen kierroksen vaalitoimitsijoiden palkkakuluista. Lisäksi vaalien siirtäminen Ruskotalolle nosti kuluja mm sillä, että presidentinvaalien ajan paikalla oli kolmas toimitsija vaaliavaustajana.

Tarkastuslautakunnan toimintakate 13 502 euroa alittuu 1 929 eurolla.

Yleishallinnon toimintakate -1 643 006 euroa laski vuoden takaisesta 68 534 euroa ja muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittuu 93 327 euroa.

Toimintakatteen alittuminen selittyy suurimmaksi osaksi sillä, että työllistettyjen palkkarahaa (noin 89 000 euroa) ei käytetty lähestulkoon lainkaan vuonna 2024.

Joukkoliikenteen toimintakate -791 168 euroa parani vuoteen 2023 nähden 33 202 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate oli 49 723 euroa parempi.

Joukkoliikenteen tulot alittuivat talousarviosta mutta myös menot. Alitus selittyy Merttelän koulun opetuksen siirtymisestä Kirkonkylän kouluun.

Elinkeinotoimen toimintakate -93 940 euroa on 4 904 euroa suurempi kuin vuosi sitten. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui 24 238 euroa.

Kaavoituksen ja maankäytön toimintakate 627 758 euroa parani vuoden takaisesta 445 808 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyi 312 939 euroa.

Toimintatuotot ylittivät vuoden 2024 muutetusta talousarviosta 250 659 euroa ja toimintakulut alittuvat 62 281 euroa. Vuoden 2024 loppupuolella alkoi tonttikauppa piristymään. Myös vuokratontteja lunastettiin. Muihin tuottoihin on kirjattu myös etuostokorvaus 110 000 euroa.

Perusopetuksen toimintakate -7 495 581 euroa parani vuoden takaisesta 84 177 euroa ja muutettuun talousarvioon nähden alittui 224 020 euroa.

Perusopetuksen toimintatuotot jäivät muutetusta talousarviosta 2024 yhteensä 206 353 euroa. Myyntituottoja saatiin 40 115 euroa sekä tukia ja avustuksia saatiin 157 167 vähemmän. Toimintakulut 8 253 003 euroa alittuvat 430 373 euroa.

Muutokset selittyvät henkilöstökulujen alituksesta 200 031 euroa, palvelujen ostomenojen alituksesta 138 426 euroa ja tarvikekulujen alituksesta 63 000 euroa.

Varhaiskasvatuspalvelujen toimintakate -6 427 637 euroa heikkeni 58 574 euroa vuoden takaisesta ja muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyi 19 800 euroa.

Toimintatuotot jäivät muutetusta talousarviosta 2024 yhteensä 35 189 euroa johtuen hoitopäivämaksujen 84 301 euroa alhaisemmasta toteumasta.

Toimintamenojen ryhmässä muutettuun talousarvioon nähden henkilöstökulut alittuvat 163 953 euroa ja avustukset 97 732 euroa. Vastaavasti muut toimintakulut ovat muutettua talousarviota 222 215 euroa suuremmat. Muiden toimintatuottojen kasvu selittyy suurimmaksi osaksi vuosikorjausvuokran kasvusta.

Hyvinvointipalvelujen toimintakate -1 057 097 euroa on parantunut 212 202 euroa vuoden takaisesta ja muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittui 151 432 euroa.

Toimintatuottoja on saatu noin 9 000 euroa enemmän. Toimintakulujen osalta henkilöstökulut ovat alittuneet muutettuun talousarvioon nähden 18 145 euroa, palvelujen ostot 36 456 eurolla, tarvikehankinnat noin 10 000 eurolla, avustukset 9 000 eurolla ja muut toimintakulut (vuosikorjausvuokra) 68 678 eurolla (mm vuokratulot 41 700 euroa ja vuosikorjausvuokra 30 000 euroa).

Teknisten palvelujen toimintakate -447 152 euroa on laskenut vuoden takaisesta 9 932 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate ylittyi 32 457 euroa.

Muutettuun talousarvioon 2024 nähden toimintatuotot ylittivät 55 442 euroa ja toimintakulut ylittivät 87 899 euroa.

Toimitilapalvelujen toimintakate 1 165 128 euroa on kasvanut vuoden takaisesta 161 199 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittuu 487 804 euroa.

Toimintakatteen paraneminen selittyy mm. rakennusten (sis. ja ulkoiset) vuokratuottojen kasvulla 239 730 euroa, henkilöstökulujen alituksesta 195 705 euroa ja palvelujen ostojen alituksesta 31 314 euroa.

Vesihuoltolaitoksen tulos (sitova) 263 618 euroa on parantunut vuoden takaisesta 63 669 euroa. Muutettuun talousarvioon nähden tulos on 111 047 euroa parempi.

Rakennusvalvonta ja ympäristöasioiden toimintakate -152 232 euroa on 11 075 euroa huonompi kuin vuosi sitten. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate alittuu 9 960 euroa.

Ruskon **investointimenot** ovat vuonna 2024 yhteensä 3 904 107 euroa ja **investointitulot** yhteensä 79 142 euroa. Investointien nettokustannus alittuu muutettuun talousarvioon nähden 260 935 euroa.

Hyväksytyt talousarviomuutokset

Vuoden 2024 aikana valtuusto hyväksyi seuraavat määrärahamuutokset:

Käyttötalous

29.4.2024 § 16

Iltapäiväkerhon ostopalveluun varatun rahan uudelleen kohdentaminen siirtämällä ostopalveluista 29 190 euroa henkilöstömenoihin ja lisäämällä toimintatuottoihin 12 425 euroa. Lisäksi henkilötyövuosien lisäyksen hyväksyminen.

29.4.2024 § 17

Lisämäärärahan myöntäminen perusopetus-tehtäväalueelle B1-kielen opetuksen lisäämiseksi yläkouluun 5 700 euroa.

2.9.2024 § 40

Lisämäärärahan myöntäminen henkilöstökuluihin 328 476 euroa.

2.9.2024 § 41

Lisämäärärahan myöntäminen henkilöstökuluihin 173 432 euroa.

2.9.2024 § 42

Lisämäärärahan hyväksyminen määräalan ostamiseen Vähä-Äärlä -nimisestä tilasta 74 900 euroa.

28.10.2024 § 55

Valtionosuuden määrärahamuutoksen hyväksyminen -206 201 euroa.

28.10.2024 § 56

Henkilötyövuosien ylitykset vaalit 0,96 htv, keskushallinto 0,34 htv, opetus 6,70 htv ja varhaiskasvatus 2,43 htv.

16.12.2024 § 79

Antolainojen lisäykseen 7 200 euron määrärahan lisäys koskien väliaikaisrahoituksen myöntämistä Lavamäen yhdistykselle.

Investoinnit**29.4.2024 § 18**

Lisämääräraha Kalliola -tilan hankintaa varten 39 000 euroa kohtaan 8900 (maanosto).

Lisäksi käsiteltiin seuraavat määrärahamuutokset vuoden 2024 tilinpäätökseen vuonna 2025:**Käyttötalous****24.2.2025 § 4**

Kesätyöntekijöiden määrärahasiirrot eri kustannuspaikoille 23 100 euroa.

Investoinnit**22.2.2025 § 4**

Päällistönmäen asemakaavaajennuksen investointiosan hankerahan siirto käyttötalouteen 30 000 euroa.

Joukkoliikenteen bussipysäkkien määrärahaylitys 4 000 euroa.

Investointien määräraha-alitukset yhteensä 1 239 000 euroa.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma kertoo tilikauden tulojen riittävyyden tilikauden käyttömenoihin. Tilikauden tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA 1000 €	MTA 2024	TP 2024	TP 2023	MTA 2024/ TP2024	Muutos 23/24	Muutos -% 2023 vs 2024
Toimintatuotot	4 177	4 406	3 967	229	439	11,1
Myyntituotot	1 802	1 791	1 762	-11	29	1,7
Maksutuotot	520	418	441	-102	-23	-5,2
Tuet ja avustukset	546	481	466	-65	15	3,3
Muut toimintatuotot	1 308	1 716	1 299	407	417	32,1
Valmistus omaan käyttöön		0	0			
Toimintakulut	-21 420	-20 241	-20 811	1 179	-570	-2,7
Henkilöstömenot	-12 575	-11 898	-11 966	677	-68	-0,6
Palvelujen ostot	-6 156	-5 751	-6 056	405	-306	-5,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 639	-1 602	-1 620	36	-18	-1,1
Avustukset	-609	-484	-569	125	-84	-14,8
Muut toimintamenot	-440	-505	-600	-65	-94	-15,7
Toimintakate	-17 243	-15 835	-16 844	1 408	-1 009	-6,0
Verotulot	13 180	13 575	14 032	395	-457	-3,3
Valtionosuudet	5 605	5 597	5 318	-7	279	5,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-227	-221	-201	6	-19	9,6
Korkotuotot	2	2	2			
Muut rahoitustuotot	21	31	48	10	-18	-36,5
Korkokulut	-250	-252	-249	-2	-3	1,2
Muut rahoituskulut		-1	-2	-1	1	-63,0
Vuosikate	1 315	3 117	2 305	1 802	812	35,3
Poistot ja arvonalentumiset	-2 215	-2 061	-2 311	155	251	-10,8
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 974	-1 936	-1 911	38	-25	1,3
Lisäpoisto	-241	-125	-400	116	275	
Satunnaiset erät						
Tilikauden tulos	-901	1 056	-7	1 957	1 063	-16 197,8
Poistoeron lis./vähennys +	19	19	19			0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-882	1 075	12	1 957	1 063	8 600,2
TUNNUSLUVUT	2024	2023				
Toimintatuotot/ Toimintakulut %	21,8	19,1				
Vuosikate/ Poistot %	151,3	99,7				
Vuosikate/ Asukas €	486	358				
Asukasmäärä	6 420	6 436				

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate 15,8 milj. euroa on pienentynyt noin 1 milj. euroa eli kuusi prosenttia vuoteen 2023 verrattaessa.

Vuosikate on selkeä vuodesta toiseen vertailukelpoinen tunnusluku. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Jos taas

vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Vuosikate ei kuitenkaan yksistään riitä kuvaamaan tulorahoituksen riittävyyttä. Tässä kohdin pitää myös huomioida rahoituslaskelman lainanlyhennykset.

Perusoletuksen mukaan vuosikatteen ollessa poistojen suuruinen eli 151,3 prosenttia, on tulorahoitus riittävä. Vuoden 2024 vuosikate oli 3 116 950 euroa sekä poistot ja arvonalentumiset yhteensä 2 060 614 euroa (vuonna 2023 vuosikate 2 304 576 euroa sekä poistot ja arvonalentumiset 2 311 139 euroa). Vuosikate on parantunut vuoden takaisesta 812 374 euroa. Vuosikate kattaa poistot ja arvonalentumiset ja näin kunnan tulorahoitus on riittävä.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$ osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Saatu prosenttiosuus vähennettynä sadasta osoittaa, millainen osuus toimintakuluista rahoitetaan verotuloin ja valtionosuuksin. Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista -tunnusluku on vuonna 2024 ollut 21,8 prosenttia ja on parantunut 2,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2023.

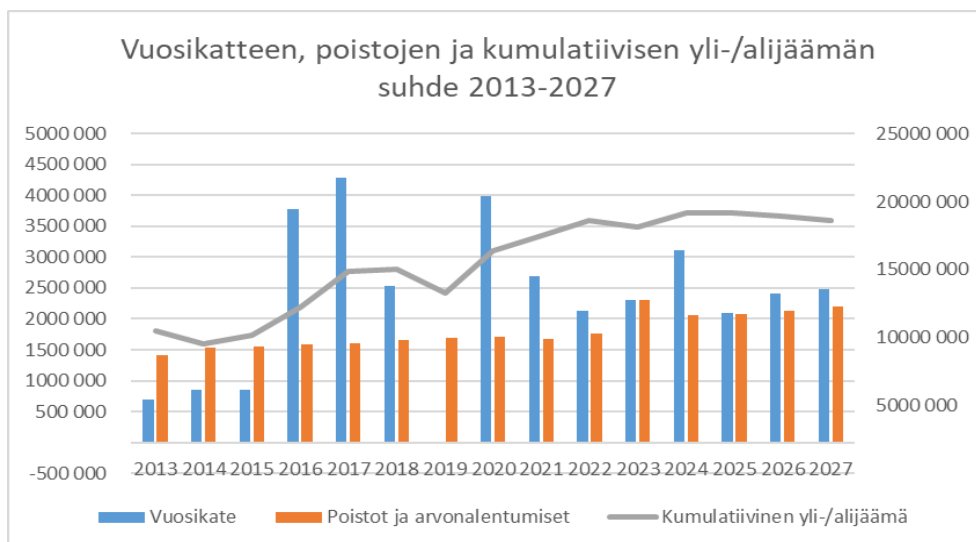
Vuosikate prosenttia poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{poistot} + \text{arvonalentumiset})$
Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 prosenttia, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuuksia ja muut rahoitusosuudet
Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Ruskon kunnan vuosikate prosenttia poistoista -tunnusluku on ollut vuoden lopulla 151,3 prosenttia. Tulorahoitus on ollut ylijäämäinen ja riittävä. Luku on parantunut vuoden takaisesta 51,6 prosenttiyksikköä.

Tunnusluvun vuosikate €/asukas avulla arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä. Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kunta-kohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Ruskon vuosikate euroa per asukas oli vuoden 2024 lopulla 486 kun se 2023 on ollut 358. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus.

Tilikauden tulos kuvaa jaksoitettujen tulojen ja menojen erotusta, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden 2024 tulos on 1 075 258 euroa. Tulos on vuoden 2023 tilinpäätökseen nähden noin 1,0 milj. euroa parempi.

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman kautta. Rahoituslaskelma esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutoksen rahavirta. Näiden kahden nettomäärän erotus on sama kuin kunnan kassavarojen muutos tilikaudella.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA 1000 €	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 117	2 305
Tulorahoituksen korjauserät	-395	-3
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 904	-2 621
Rahoitusosuudet investointeihin	4	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	469	267
Toiminnan ja investointien rahavirta	-708	-52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	8	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-854	-399
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-3 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	-351	1 680
Rahoituksen rahavirta	-1 197	782
Rahavarojen muutos	-1 905	730
Rahavarat 31.12	4 393	6 298
Rahavarat 01.01	6 298	5 568
TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	756	-2 946
Investointien tulorahoitus, %	79,9	87,9
Laskennallinen lainanhoitokate	3,35	2,30
Lainanhoitokate	3,05	3,94
Rahavarat 31.12. (1 000 €)	4 393	6 298
Kassasta maksut (1 000 €)	25 252	24 082
Kassan riittävyys, pv	63	95
Asukasmäärä	6 420	6 436

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Toiminnan rahavirta muodostuu vuosikatteesta ja sen jälkeen mahdollisesti esiintyvistä satunnaisista eristä. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät. Ruskon kunnan toiminnan rahavirta vuonna 2024 oli 2,7 milj. euroa.

Investointien rahavirta muodostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista.

Kunnan investointien rahavirta oli tilikaudella noin -3,4 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 708 014 euroa alijäämäinen.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä (1 000 €). Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen ja neljän edellisen vuoden kertymä osoittaa investointien omarahoituksen pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä on positiivinen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai lainaa ottamalla.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä on Ruskolla ollut positiivinen vuonna 2024 sen ollessa noin 756 00 euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2023 ollut noin 2,9 milj. euroa negatiivinen. Omarahoitusvaatimus on täyttynyt kertymän ollessa positiivinen vuonna 2024.

Investointien tulorahoitus, %-tunnusluku = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Inv. omahankintameno}$ kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella eli ns. käyttöalouden ylijäämällä. Tunnusluvussa eivät ole mukana käyttöomaisuuden myynnistä kertyneet myyntivoitot, joiden kokonaismäärä saattaa vuosittain huomattavastikin vaihdella. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitus on ollut vuoden 2024 lopulla 79,9 prosenttia kun vuonna 2023 se oli 87,9 prosenttia. Tunnusluvun mukaan pääomarahoitusta on käytetty 8 prosenttia vähemmän investointien omahankintamenoihin.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$ Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo

on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Ruskon kunnan laskennallisen lainanhoitokate on vuoden 2024 lopussa ollut 3,35. Tulorahoitus on ollut riittävä vuonna 2024. Laskennallinen lainanhoitokate on parantunut selkeästi vuoden takaisesta.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset) kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kunnan lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä luvun ollessa 1–2 ja heikko, kun tunnusluku jää alle yhden.

Ruskon lainanhoitokate vuonna 2024 on ollut 3,1 eli hyvä. Vuosi sitten lainanhoitokate on ollut 3,94. Lainanhoitokate on heikentynyt 0,84 yksikköä vuoden takaisesta.

Kassan riittävyys, pv –tunnusluku = 365 pv * Rahavarat / Kassasta maksut tilikaudella ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kunnan rahavaroilla maksaa.

Ruskon kunnan kassan riittävyyden ollessa 2024 lopussa 63 päivää, voi kassan riittävyyden todeta olevan erinomainen. Kassan riittävyys on 2023 lopussa ollut 95 päivää.

Ruskon kunnan kassan riittävyys on erinomainen, koska tunnusluku sisältää kunnan sijoitussalkun 3,5 milj. euroa. Ilman sijoitussalkun 3,5 milj. euroa kassan riittävyys on vuoden lopulla ollut 12,9 päivää.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Tase ja sen tunnusluvut

TASE 1000 €		
VASTAAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	40 370	38 613
Aineettomat hyödykkeet	193	208
Aineettomat hyödykkeet	73	45
Muut pitkäaikaiset menot	119	163
 Aineelliset hyödykkeet	 39 083	 37 276
Maa- ja vesialueet	8 921	8 765
Rakennukset	14 615	15 112
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 097	11 776
Koneet ja kalusto	477	625
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 974	998
Sijoitukset	1 094	1 129
Osakkeet ja osuudet	1 064	1 092
Muut lainasaamiset	30	38
Muut saamiset		
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 70	 70
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	70	70
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 042	7 720
Saamiset	1 649	1 422
Pitkäaikaiset saamiset	250	372
Muut saamiset	250	372
Lyhytaikaiset saamiset	1 399	1 050
Myyntisaamiset	743	616
Lainasaamiset	509	283
Muut saamiset	146	151
Rahoitusarvopaperit	3 500	3 500
Rahat ja pankkisaamiset	893	2 798
VASTAAVAA	46 482	46 403

TASE 1000 €		
VASTATTAVAA	2024	2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	34 259	33 184
Peruspääoma	15 954	15 954
Arvonkorotusrahasto	180	180
Edellisten kausien ylijäämä (+)/alijäämä(-)	17 050	17 037
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)	1 075	12
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.	304	322
Poistoero	304	322
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	70	70
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	70	70
VIERAS PÄÄOMA	11 850	12 827
Pitkäaikainen	4 671	5 344
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 643	3 317
Muut velat	2 027	2 027
Lyhytaikainen	7 179	7 483
Joukkovelkakirjalainat	3 000	3 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	394	574
Ostovelat	1 630	1 476
Muut velat	504	668
Siirtovelat	1 651	1 765
VASTATTAVAA	46 482	46 403

TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste (%)	74,4	72,2
Suhteellinen velkautuneisuus, %	50,3	55,0
Vuokravastuut, (1 000 €)	331,9	379,2
Velat ja vastuut % käyttötuloista	51,7	56,7
Lainakanta 31.12. (1 000 €)	6 037	6 891
Lainakanta 31.12. , € / Asukas	940	1 071
Kertynyt Yli-/Alijäämä, milj.€	18 125	17 050
Kertynyt Yli-/Alijäämä, € / Asukas	2 823	2 649
Lainakanta ja vuokravastuut 31.12. (1 000 €)	6 369	7 281
Lainakanta ja vuokravastuut , €/Asukas	992	1 131
Lainasaamiset (1000 €)	30	38
asukasluku	6 420	6 436

Omavaraisuusaste, % = 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)) mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona pidetään

70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosenttia tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Ruskon kunnan omavaraisuusaste on vuoden 2024 lopulla ollut 74,4 prosenttia. Omavaraisuuden taso on hyvä ja se on parantunut vuoden takaisesta 2,2 prosenttiyksikköä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$ kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Ruskon kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on vuonna 2024 ollut 50,3 kun se vuosi sitten oli 55,0 prosenttia. Kyseinen arvo on laskenut 4,7 prosenttiyksikköä tarkoittaen sitä, että kunnan mahdollisuus selviytyä velan takaisinmaksusta on parantunut.

Vuokravastuut kertovat, paljonko omaisuutta on rahoitettu leasing-rahoituksella, joka kirjataan käyttötalouden menoihin, eikä taseeseen kuten lainarahoitus. Ruskon vuokravastuut vuonna 2024 ovat olleet yhteensä 331 921 euroa.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$ kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa huomioon erilaisilla malleilla kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista -tunnusluku vuonna 2024 on ollut 51,7 prosenttia kun se vuonna 2023 oli 56,6 prosenttia. Tunnusluku on laskenut vuoden takaisesta 4,9 prosenttiyksikköä.

Kertynyt yli- /alijäämä = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä. Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Ruskon kunnan kertynyt ylijäämä on 18 125 081 euroa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas = $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$. Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Ruskon kunnan kertynyt ylijäämä per asukas on 2 823 euroa.

Lainakannalla 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$ tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Ruskon kunnalla on 31.12.2024 ollut lainaa yhteensä 6,0 milj. euroa. Lainamäärä on laskenut vuoden takaisesta noin 854 000 euroa.

Lainat euroa/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Ruskon kunnalla lainaa asukasta kohden 31.12.2024 on ollut 940 euroa ja 31.12.2023 1 070 euroa.

Kuntien lainat euroa/asukas kuntien Valtionkonttorille toimittaman ennakkoarvion vuonna 2024 oli 3 491 euroa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut. Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainaa ja vuokravastuita Ruskon kunnalla on vuonna 2024 ollut yhteensä 6,4 milj. euroa, kun vuonna 2023 niitä oli 7,3 milj. euroa.

Lainat ja vuokravastuut, euroa per asukas. Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittujen lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Asukaskohtainen Ruskon kunnan lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä on vuonna 2024 ollut 992 euroa.

Lainasaamiset 31.12. = *Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset.* Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Ruskon kunnan lainasaamiset ovat 31.12. olleet yhteensä 30 000 euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ruskon kunnan tilinpäätökset ovat olleet vuodesta 2015 pääsääntöisesti ylijäämäisiä. Poikkeuksena vuoden 2019 alijäämäinen tulos 1,7 milj. euroa. Samalla Ruskon kunnan tase on päässyt kehittymään suotuisasti. Lisäksi kunnan velkamäärä on alhaisempi kuin kunnissa keskimäärin.

Kunnan kyky huolehtia talouden tasapainosta ja toteuttaa suunnitellut investoinnit ovat olleet hyvät. Vuoden 2024 talousarvio Ruskolla laadittiin 151 642 euroa alijäämäisenä, eikä suunnitelmavuosien tuloksetkaan ennakkoarvioiden mukaan olleet suotuisat. Tiedossa oli talousarviota valmisteltaessa, että Ruskolla on tulevina vuosina edessä isoja investointitarpeita ja niiden kasvattamat korko- ja poistokulut tulevat syömään käyttötaloutta.

Alkuvuoden talouden kuva 2024 ei näyttänyt hyvältä Ruskolla kuten ei muissakaan kunnissa. Ennusteen mukaan tilikauden tulos vuodelle 2024 oli noin 800 000 euroa alijäämäinen. Syyskuun alussa kunnassa käynnistettiin talouden säästöjen kartoitus viranhaltijatyönä ja

kunnanhallitukselle esitettiin loppuvuoden 2024 säästöohjelma. Säästöohjelmalla tavoiteltiin noin 400 000 euron säästöjä. Todellisuudessa aikaan saadut säästöt toteutuivat huomattavasti suurempana. Vuoden 2025 toimialoilta saatujen selvitysten mukaan säästöjä kertyi yhteensä 1 milj. euron edestä.

Siksi tuloksesta muodostui ennustetta huomattavasti parempi.

Huomattavasti parempaan tulokseen vaikuttivat mm seuraavat tekijät:

-Muiden toimintatuottojen parempi tulo 407 000 euroa, kun syyskuun alussa ennustettiin vielä 300 000 euron alitusta muiden toimintatuottojen osalta.

-Henkilöstökulujen talousarviomuutokset arvioitiin yläkanttiin perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa yhteensä 363 984 eurolla. Kaiken kaikkiaan henkilöstökulut alittuivat muutettuun talousarvioon 2024 nähden yhteensä 677 340 euroa. Henkilöstökulut alittuivat lähestulkoon kaikilla toimialoilla.

-Palvelujen ostot toteutuivat muutettuun talousarvioon 2024 nähden 405 000 euroa pienempänä. Alitus muodostuu pääasiassa rakennuspalvelujen alituksesta 120 000 euroa, ostopalveluista muilta 103 000 euroa, kone ja kalustohankintojen alituksesta 90 000 euroa ja matkustus- ja kuljetuspalveluiden ostojen alituksesta 90 000. euroa.

-Verotuloja saatiin 395 427 euroa enemmän, joka muodostuu pääasiassa loppuvuoden kunnallisveron jako-osuustilityksistä.

-Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat 154 845 euroa pienempinä.

Tuloksen muodostumista on käsitelty kunnanhallituksessa tilinpäätösennusteen yhteydessä 27.1.2025 § 13 ja 3.2.2025 § 25

Samaan aikaan, kun syksyllä kunnan taloudellinen tilanne arvioitiin olevan huono ja etsittiin säästöaihiota vuodelle 2024, valmisteltiin vuoden 2025 tilinpäätöstä. Tällä hetkellä huolena on se, että sisältääkö vuoden 2025 talousarvio palvelua heikentäviä tekijöitä. Sen vuoksi joitakin talousarviomuutoksia tehtiin vuodelle 2025 valtuustossa 24.2.2025.

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 lain julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämisvastuun siirtämisestä kunnille 1.1.2025 alkaen. Vuoden 2023 lokakuussa Ruskon kunnan valtuusto päätti, että Turun kaupunki ottaa isäntäkuntavastuun Varsinais-Suomen työllisyyspalvelualueesta. 25.11.2024 § 67 kunnanhallitus hyväksyi sopimuksen lähipalveluiden tuottamisesta Turun työllisyysalueen läntisellä toiminta-alueella. Sopimuksen mukaan läntiset kunnat (Masku, Naantali, Nousiainen, Mynämäki ja Rusko) ostavat lähipalvelut Raisiosta (54 kunta). Talousarviota laadittaessa tiedossa oli, että valtion myöntämä rahoitus työllisyyden hoitamiseksi ei tulisi kattamaan työllisyyden hoidon kustannuksia. Uudistuksella tulee olemaan huomattava vaikutus kuntien toimintaan ja talouteen. Vuoden 2025 alusta lähtien onkin tarkkaan seurattava rahojen riittävyyttä ja kuntaosuuden maksatusjärjestelmän uudistuksen ns. porkkanan vaikutusta kunnan talouteen.

Ruskon kunnan väkiluku on ollut kasvava ja kunnan tulomuutto on positiivinen. Väkiluku on vuonna 2024 laskenut ja jäänyt asetetusta tavoitteesta. Sen lisäksi samalla tavoin kuin muissakin kunnissa, Ruskon ikärakenne on muuttumassa ja kunnassa asuu yhä enemmän ikäihmisiä. Tämä vaikuttaa palvelujen tarpeen muutokseen, joka olisi hyvä ottaa huomioon tulevaa suunnitellessa.

Vuoden 2022 alusta lukien Ukrainan sota vaikutti kasvavana inflaationa, lainojen korkojen nousuna ja heilahteluina. Koron nousut ovat lisänneet lainojen korkokustannuksia mutta ovat vielä olleet jollain tavoin hallittavissa mutta korkokehitystä on seurattava.

Korkojen nousu ja taloudellisen tilanteen epävarmuus heijastui vielä alkuvuodesta asuntokauppojen hiipumiseen. Loppuvuodesta tilanne hieman piristyi. Uuden asuntoalueen kaavoitusta ollaankin parhaillaan laatimassa.

Verotuloja saatiin ennakoitua enemmän vuonna 2024. Talousarviovuodelle 2025 kunnallisveroprosenttia korotettiin 7,10 prosentista 7,3 prosenttiin.

Kiinteistöverotuksen liittyvää uudistusta ollaan parhaillaan suunnittelemassa. Uudistuksen tavoitteena on korjata kiinteistöverojen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Myös valtionosuustyöryhmä aloitti työn tavoitteena uudistaa valtionosuuslaskelmaa. Ensimmäiset uuden laskentamallin mukaiset valtionosuuslaskelmat piti olla saatavilla elokuussa 2024 mutta hanke siirtyi vuodelle ja vaikuttaa siten vasta vuoden 2026 talousarvion laadintaan.

Vuoden 2024 tilinpäätökseen sisältyy Karhukallion päiväkodin tasearvon lopullinen 84 743 euron alaskirjaus. Lisäksi kunnantalon tasearvoon tehtiin lisäpoisto 40 000 euroa. Kunnalla on edessä lisää muita investointitarpeita. Tulevat investointitarpeet tulevat edelleen kasvattamaan poistojen määrää. Taseen ylijäämä riittää jonkun vuoden alijäämäisten tulosten kattamiseen mutta poistojen määrä tulee pyrkiä pitämään suotuisana. Yhtenä vaihtoehtona on tulojen kasvattaminen ja menojen hillitty kasvu.

Edellä mainitut seikat luovat omat haasteensa kunnan kyvylle selviytyä siten, että velkamäärän lisäys pysyy kohtuullisena ja kunnan tulos pysyy tulevana vuosina kantokykyisenä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Kuntakonsernin riskienhallinnasta vastaa kunnanhallitus. Viranhaltijatasolla vastuu on kunnanjohtajalla. Tehtävänä on ohjata ja valvoa konsernin yksiköiden riskienhallintaa ja asettaa tarvittaessa riskienhallintaa koskevat tavoitteet. Lautakunnat vastaavat omien prosessiensa päätöksentekonsa, kohteidensa sekä työpaikkojensa riskien arvioinnista ja tarvittavista toimenpiteistä sekä niiden dokumentoinnista. Tarkastuslautakunta käsittelee ja arvioi kunnan riskienhallinnan tilaa.

Ruskon kunnanvaltuusto hyväksyi 26.6.2023 § 39 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Syksyllä 2023 vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä kunnassa tehtiin toimialoittein riskikartoitukset. Niitä hyödynnettiin vuoden 2024 talousarvion laadinnassa. Nyt vuoden 2024 tilinpäätöksen toimintakertomusosiossa kukin toimiala arvio kirjattujen riskien toteutumista.

Ruskon kunnanvaltuusto hyväksyi 23.10.2023 § 57 sijoitus- ja takaustoiminnan periaatteet.

Ruskon kunnan rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteissa on määritelty rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteet ja linjaukset, riskienhallinta, vastuut ja valtuudet sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan raportointi.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta. Tämä vaikutti suuresti kuntien toimintaan ja talouteen. Talouden osalta epävarmuutta tuo, kun puolet kunnan toimintakatteesta ja rahoituksesta siirtyi hyvinvointialueelle. Jäljelle jäävillä rahoilla pitää kattaa investoinneista

aiheutuvat poistomenot, joista mitään ei siirtynyt hyvinvointialueelle. Lisäksi kunnalle jäi sote-kiinteistöt, joita se vuokraa 3 + 1 vuoden ajan hyvinvointialueelle. Varha on hyväksynyt suunnitelman palveluverkosta tuleville vuosille. Yhden vuoden optiota ei tulla käyttämään Ruskon vuokraamiin kiinteistöihin. Varhassa hyväksytyn suunnitelman mukaan Vahdon terveysasemaa ja Jokituvan palveluyksikköä ei enää vuokrataisi siirtymäajan jälkeen. Mikäli kunta vuokraa kiinteistöjä hyvinvointialueelle siirtymäajan jälkeen, tulee toiminta yhtiöittä. Siihen liittyvä selvitystyö on käynnistynyt Ruskolla.

Menossa samaan aikaan on muitakin uudistuksia, joilla on vaikutusta talouteen. Iso vaikutus tulee olemaan valtionosuusuudistuksella, jonka selvitystyö on vielä kesken. Lisäksi vaarana on työllisyyspalveluiden rahoituksen riittävyys palveluiden tuottamiseen sekä kuntaosuusmaksujen maksamiseen. Erityisesti, kun työttömyys on vuoden alusta kasvanut.

Ensimmäistä kertaa vuosiin korot nousivat nollakoroista 3,3 prosenttiin (Euribor12kk) vuonna 2022 ollen 2023 vuoden lopulla 3,6 prosenttia. Vuoden 2024 lopulla korot laskivat ollen vuoden lopussa 2,5 prosenttia.

Kunnan lainamäärä on melko alhainen ja lainakanta laski vuoden takaisesta. Tulevien vuosien investoinnit tulevat lisäämään lainatarvetta ja silloin on myös varauduttava suurempiin korkomaksuihin. Ruskolla on 3,5 milj. euron sijoitussalkku, jonka markkina-arvo 31.12.2024 on ollut 3 711 991 euroa. Sijoitussalkkua voidaan hyödyntää investointihankkeiden maksussa. Silloin lainatarve jää pienemmäksi

Kiinteistöjen kunto ja sisäilmaongelmat tuovat oman merkittävän riskin kunnan toimintaan ja talouteen. Kunnanhallitus on työstänyt kiinteistöjen korjausohjelmaa. Korjausinvestoinnit aloitettiin Karhukallion päiväkodista. Seuraavana korjaus- ja uudisrakennuskohteena on mahdollisesti kunnantalo/kirjasto.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Ruskon kunnanvaltuusto on 26.10.2023 § 39 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet, jonka mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Toimivasta johdosta riippumattomasta ulkoisesta valvonnasta vastaavat tilintarkastajat ja tarkastuslautakunta. Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun (luottamushenkilöiden suorittama seuranta) ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Sisäisen valvonnan toteuttamisvastuu on kunnanjohtajalla ja kunnan tilivelvollisilla sekä esimiesasemalla olevilla. Jokainen esimies vastaa oman toimialansa ja tulosalueensa sisäisen valvonnan järjestämisestä etenkin yksiköille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen seurannan, henkilökien, tietoturvallisuuden ja omaisuuden vahinkoriskien osalta. Tilintarkastuksen yhteydessä kunnan tilintarkastaja arvioi, onko kunnan sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti. Sisäistä valvontaa ohjaavat hallintosääntö, delegointisäännöt ja sisäisen- ja riskienhallinnan periaatteet.

Kunnassa on noudatettu lakeja ja hyvää hallintotapaa. Kunnan toiminnasta mahdollisesti tehtyjen kanteluiden johdosta ei ole saatu ratkaisuja, jotka johtaisivat toiminnan merkittävään uudelleen arviointiin.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan strategiset linjaukset ja talousarvion yhteydessä toiminnan ja käyttötalouden sitovat tavoitteet. Lautakunnat antavat kunnanhallitukselle ja valtuustolle neljä kertaa vuodessa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta ja talouden kehityksestä. Toimialat ovat toimittaneet selonteot sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus nimesi 2.12.2024 ohjausryhmän, jonka tehtävänä on päivittää hankintaohjeet, tarkastaa kunnan hankintaprosessit ja laatia dokumenttipohjia kunnalle käytettäväksi jatkossa. Työ aloitettiin heti päätöksen jälkeen ja se on tarkoitus saattaa päätökseen vuoden 2025 alussa ennen uuden valtuustokauden alkamista.

Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	4 406	Toimintakulut	20 241
Verotulot	13 575	Korkokulut	252
Valtionosuudet	5 597	Muut rahoituskulut	1
Korkotuotot	2	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	31		
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		- Keskenäisistä siirretty	0
- Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	-395	- Pysyvien vastaavien luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4	Investointimenot	3 904
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot	469		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	8	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	854
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	23 697	Kokonaismenot yhteensä	25 252
		<i>Ero:</i>	-1 554
		<i>maksuvalmiuden muutokset</i>	351
		<i>rahavarojen muutos</i>	-1 905
		<i>yhteensä</i>	-1 554

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt

Asunto Oy Ruskon Metsärinne	yhdistelty
Asunto Oy Ruskon Metsäranta	yhdistelty
Kiinteistö Oy Ruskon Vuokratalot	yhdistelty

Kuntayhtymät

Raisio seudun koulutuskuntayhtymä	yhdistelty
Turun kaupunkiseudun ky	yhdistelemättä
Varsinais-Suomen Liitto	yhdistelemättä

Osakkuusyhteisöt

Asunto Oy Ruskola	yhdistelemättä
-------------------	----------------

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ruskon kunnan konserniohje hyväksyttiin valtuustossa 29.5.2023 § 25.

KONSERNITAVOITTEET

Kunnan yksi strateginen tavoite on tasapainoinen talous. Talousarvion tavoitteissa huomioidaan konsernin taloudellisia tunnuslukuja. Konsernin vuosittain seurattavat taloudelliset mittarit ovat konsernin vuosikate, konsernin kertynyt yli-/alijäämä, konsernin kertynyt yli-/alijäämä per asukas, konsernin lainamäärä, konsernin lainamäärä per asukas ja konsernin suhteellinen velkaantuneisuus.

Tunnuslukuista konsernin vuosikate on parantunut 2,5 milj. eurosta 3,3 milj. euroon. Konsernin vuosikate per poistot prosentti on parantunut 100,7 prosentista 147 prosenttiin. Konsernin kertynyt alijäämä on 18,1 milj. euroa. Konsernin lainakanta on laskenut 9,7 milj. eurosta 8,8 milj. euroon. Suhteellinen velkaantuneisuus on vuodessa laskenut 4,3 prosenttiyksikköä sen ollessa 60,1 prosenttia.

Asunto-osakeyhtiöiden Metsärinteen ja Metsärannan sekä kiinteistö Oy Ruskon Vuokrataloille tavoitteena oli vuokrausaste 98 prosenttia.

Vuokrausaste vuonna 2024 oli 98 prosenttia.

Lisäksi konsernille on asetettu seuraava tavoite: Konsernin lainamäärä enintään yhteensä 2 500 €/asukas. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä konsernin lainamäärä on ollut 1 375 €/asukas.

Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut

	2024	2023
Toimintatuotot	5 718	5 275
Toimintakulut	-21 289	-21 855
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		
<i>Toimintakate</i>	<i>-15 571</i>	<i>-16 580</i>
Verotulot	13 575	14 032
Valtionosuudet	5 597	5 318
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	3	4
Muut rahoitustuotot	18	49
Korkokulut	-283	-284
Muut rahoituskulut	-4	-5
<i>Vuosikate</i>	<i>3 335</i>	<i>2 534</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-2 269	-2 517
Omistuksen eliminointierot		
<i>Tilikauden tulos</i>	<i>1 067</i>	<i>17</i>
Tilinpäätössiirrot	-10	-9
Tilikauden verot		0
Laskennalliset verot	-7	-5
Vähemmistöosuudet	-9	-7
<i>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</i>	<i>1 041</i>	<i>-4</i>

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/toimintakulut %	26,9	24,1
Vuosikate/poistot %	147,0	100,7
Vuosikate €/asukas	520	394
Asukasmäärä	6 420	6 436

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 335	2 534
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-395	-3
	2 941	2 531
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 982	-2 825
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	469	270
	-3 508	-2 555
Toiminnan ja investointien rahavirta	-567	-25
Rahoituksen kassavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	8	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-888	-1 030
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-6	-3 523
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-436	1 692
Rahoituksen rahavirta	-1 323	140
Rahavarojen muutos	-1 890	115
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 910	6 800
Rahavarat 1.1.	6 800	6 685
	-1 890	115
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
INVESTOINNIT		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä,1000 €	-373	-3 927
Investointien tulorahoitus, %	83,9	89,7
LAINAHOITO		
Laskennallinen lainanhoitokate	0,40	0,28
Lainanhoitokate	3,09	2,14
MAKSUVALMIUS		
Rahavarat 31.12. 1 000 €	4 910	6 800
Kassasta maksut 1 000 €	26 446	26 000
Kassan riittävyys, pv	68	95
Asukasmäärä	6420	6436

Konsernitase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	43 968	42 322	OMA PÄÄOMA	35 555	34 492
Aineettomat hyödykkeet	193	210	Peruspääoma	15 954	15 954
Aineettomat oikeudet	73	45	Arvonkorotusrahasto	180	180
Muut pitkävaikutteiset menot	119	164	Muut omat rahastot	730	730
Ennakkomaksut		0	Edell.tilikaus.ylijäämä(alijäämä)	17 650	17 632
Aineelliset hyödykkeet	43 126	41 436	Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	1 041	-4
Maa- ja vesialueet	9 200	9 043			
Rakennukset	18 308	18 738	VÄHEMMISTÖOSUUS	240	236
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 097	11 776	POISTOERO JA VAPAAEH-		
Koneet ja kalusto	534	681	TOISET VARAUKSET	18	9
Muut aineelliset hyödykkeet	14	15	Poistoero		
Ennakkom. ja keskenener.h	3 974	1 183	Vapaaehtoiset varaukset	18	9
Sijoitukset	649	676	PAKOLLISET VARAUKSET		
Osakkuusyhteisöosuudet					
Osakkeet ja osuudet	648	676	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	70	70
Muut lainasaamiset	1	1	Valtion toimeksiannot		
Muut sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	70	70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	70	70	Muut toimeksiannot		
Lahjoitusrah.erityiskatteet	70	70			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 659	8 275	VIERAS PÄÄOMA	14 814	15 860
Vaihto-omaisuus	52	29	Pitkäaikainen	7 435	8 135
Saamiset	1 697	1 446	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	5 407	6 108
Pitkäaikaiset saamiset	250	372	Lainat julkisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	0	0	Lainat muilta		
Muut saamiset	250	372	Saadut ennakot		
Siirtosaamiset	0	0	Muut velat	2 027	2 027
Lyhytaikaiset saamiset	1 447	1 074	Lyhytaikainen	7 379	7 725
Myyntisaamiset	774	613	Joukkovelkakirjalainat	3000	3000
Muut saamiset	517	291	Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	421	606
Siirtosaamiset	156	170	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Rahoitusarvopaperit	3 633	3 633	Saadut ennakot	3	4
Rahat ja pankkisaamiset	1 277	3 167	Ostovelat	1 648	1 502
			Muut velat	550	720
			Siirtovelat	1 750	1 888
			Laskennalliset verovelat	7	5
VASTAAVAA YHTEENSA	50 697	50 667	VASTATTAVAA YHTEENSA	50 697	50 667
Konsernitaseen tunnusluvut					
Omavaraisuusaste-%	70,65 %	68,56 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,1 %	64,4 %			
Vuokravastuut, 1000 €	390	390			
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	18 691	17 628			
Kertynyt ylijäämä €/asukas	2 911	2 739			
Konsernin lainat €/asukas	1 375	1 509			
konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	8 828	9 715			
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	9 218	10 104			
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 436	1 570			
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	1	1			
Kunnan asukasmäärä	6 420	6 436			

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Kunnan tilikauden tulos on 1 056 3336,87 euroa ylijäämäinen. Kunnanhallitus esittää, että poistoeroa tuloutetaan 18 921,34 euroa ja ylijäämä 1 075 258,21 euroa kirjataan taseen oman pääoman yli-/alijäämän tilille.

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilinpäätöksen perusteella tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä 17,1 milj. euroa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUSOSA

Hallinto- ja osallisuuspalvelut

Vaalit

Toimielin Keskusvaalilautakunta

Tehtäväalue Vaalit

Vastuhenkilö talous- ja hallintojohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien kunnalle kuuluvista tehtävistä.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Vuonna 2024 järjestettiin tammi-helmikuussa presidentinvaalit ja kesäkuussa europarlamenttivaalit.

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	11 553,60	26 000	26 000	34 876,80	134,1 %
Toimintakulut	-27 607,25	-29 717	-29 717	-44 987,81	151,4 %
josta palvelujen ostot	-8 617,31	-9 643	-9 643	-6 740,97	69,9 %
Toimintakate	-16 053,65	-3 717	-3 717	-10 111,01	272,0 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	11 553,60	26 000	26 000	34 876,80	134,1 %
Toimintakulut	-27 607,25	-29 717	-29 717	-44 987,81	151,4 %
Toimintakate (=sitova)	-16 053,65	-3 717	-3 717	-10 111,01	272,0 %
muut laskennalliset erät	-754,78	-581	-581	-1 777,04	305,9 %
poistot					
nettomenot per asukas	2,61	0,67	0,67	1,85	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	16 808	4 298	4 298	11 888	

Tarkastustoimi

Toimielin Tarkastuslautakunta

Tehtäväalue Tilintarkastus

Vastuhenkilö Talous- ja hallintojohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tilintarkastuksen tehtävänä on hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tarkastaa, onko kunnan hallintoa ja taloutta hoidettu kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti sekä muutoin asianmukaisesti.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Lautakunnan päätavoitteena on käydä läpi kaikki palvelualueet toimintakautensa aikana.

Vuositavoitteena käydään läpi palvelualueet ja toiminnot suunnitelman mukaisesti.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-12 305,64	-15 431	-15 431	-13 501,89	87,5 %
josta palvelujen ostot	-6 887,53	-9 476	-9 476	-7 158,30	75,5 %
Toimintakate	-12 305,64	-15 431	-15 431	-13 501,89	87,5 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-12 305,64	-15 431	-15 431	-13 501,89	87,5 %
Toimintakate (=sitova)	-12 305,64	-15 431	-15 431	-13 501,89	87,5 %
muut laskennalliset erät	-18 098,22	-12 141	-12 141	-16 533,62	136,2 %
poistot					
nettomenot per asukas	4,72	4,28	4,27	4,68	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	30 404	27 572	27 572	30 036	

Yleishallinto

Toimielin Kunnanhallitus

Tehtäväalue Yleishallinto

Vastuhenkilö talous- ja hallintojohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Yleishallinnon tehtävänä on tukipalvelujen (ICT-, talous- ja henkilöstöhallinto) tuottaminen tulosalueille ja yleisvastuu päätöksenteko- ja luottamushenkilötoiminnan toimivuudesta ja kehittämisestä. Yleishallinto huolehtii vaalien järjestämisestä kunnassa, seudullisen joukkoliikenteen (Föli-järjestelmä) palveluiden järjestämisestä, kunnan kotouttamisasioiden ja työllisyyspalveluiden koordinoinnista seuraten niiden laatua ja taloudellisuutta.

Lisäksi seurataan kootusti kunnan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista eri toimialoilla.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Vaikkakin sote sekä pelastustoiminta siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueille, jäi kuntiin edelleen velvoitteita toimia hyvinvoinnin edistämisen puolesta. Hyvinvoinnin edistäminen vaatii myös yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa. Vuoden 2024 aikana Ruskolta oltiin mukana useissa kuntien ja sote-palveluiden yhteistyöryhmissä.

Työllisyyspalveluiden siirtymistä kuntiin valmisteltiin vuoden 2024 aikana siten, että toiminta alkoi vuoden 2025 alusta. Yhteistyösopimuksen Turun isäntäkuntamallista hyväksyi Varsinais-Suomen alueella 23 kuntaa. Lisäksi Ruskon kunta hyväksyi 54 § mukaisen sopimuksen viranomaistehtävän hoidosta, missä Turun kaupunki koko työllisyysalueen vastuukuntana delegoi työvoimaviranomaisille kuuluvaa toimivaltaa työllisyysalueen tietyille jäsenkunnille. Sopimuksessa määriteltiin Turun työllisyysalueen Läntinen toiminta-alue, johon kuuluvista kunnista toimivaltaa delegoitiin Raision kaupungille (54-kunta). Raisio vastaa lähipalveluiden tuottamisesta Naantalissa, Maskussa, Ruskoissa, Nousiaisten ja Mynämäen kunnille.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntouttavan työtoiminnan siirryttyä hyvinvointialueelle, jäi muu työllisyyden hoitoon liittyvä toiminta eli muiden kuin kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevien henkilöiden työllistäminen ja kuntaosuusmaksu kunnan hoidettavaksi. Kyseistä toimintaa varten budjettiin varattiin kolmen työllistettävän palkkamenon ja kuntaosuusmaksua yhteensä noin 209 000 euroa. Palkkatukityöllistettyjä Ruskoissa oli vuonna 2024 yksi ja kuntaosuusmaksua kunta maksoi noin 121 000 euroa eli lähestulkoon budjetoidun mukaisesti.

Kunnan kotouttamisohjelma vuosille 2023–2025 hyväksyttiin 28.8.2023 valtuustossa. Ruskoa kotikunnaksi on hakenut useampi henkilö maaliskuusta 2023 lukien. Vuoden 2024 lopulla (2.12.2024) kunnanhallitus hyväksyi uuden kotoutumislain mukaisen kotoutumisohjelmaa eli kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kuvaavan asiakirjan.

Lisäksi Ruskon kunta teki sopimuksen Raision kanssa kotopalveluiden ostamisesta tuntipalvelusopimuksella. Vuodelle 2025 Rusko teki uuden yhteistoimintasopimuksen maahanmuuttajien kotoutumispalveluiden ostamisesta. Kotouttamistukea saatiin 2024 noin 33 000 euroa.

Ruskon kunta teki päätöksen liittyä Turun kaupunkiseudun kuntayhtymään vuonna 2022, jolloin se aloitti toimintansa. Vuonna 2024 valtuusto hyväksyi 29.4.2024 § 20 Turun kaupunkiseudun kuntayhtymän seutustrategian vuosille 2024–2026.

Ruskon kunta käynnisti palvelustrategian laatimisen liittyvän hankkeen. Työ jatkuu vielä 2025 alkupuolella.

Vuoden 2024 alussa jatkettiin palkanlaskentapalveluiden siirtoa Tilikuntaan. Tiedolla johtamisen järjestelmän käyttöönotto aloitettiin vuoden 2024 lopulla.

Henkilöstö on tärkeä voimavara. Talousarvioon on varattu rahaa kulttuuri- ja liikuntaseteleiden ja joulujuhlan lisäksi polkupyöräedun sekä työsuhdematkaedun (Föli) hyödyntämiseen henkilökunnalle.

Osallistuva budjetointi toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2023. Vuoden 2024 budjettiin on osallistuvaa budjetointia varten varattu 15 000 euroa. Osallistuvan budjetoinnin kampanjaa ei toteutettu vuonna 2024.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Kunnanhallituksen alaisia merkittävimpiä riskejä arvioitiin vuoden 2024 talousarviota laadittaessa olevan:

Tuleva peruspalveluiden valtionosuusuudistus, jonka lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026. Eniten uudistuksessa askarruttaa rahoituksen riittävyys kunnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen jatkossa. Loppuvuodesta päätettiin, että valtionosuusuudis siirtyy vuodelle eteenpäin.

Merkittäväksi riskiksi koettiin verotulojen kehitys, koska sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen lopullinen vaikutus verotulojen kertymään ei ollut vielä tiedossa. Verotuloja 2024 kertyi enemmän kuin arvioitiin.

Maailman muuttuvat tilanteet ja niiden vaikutus erilaisiin toimintoihin esim. resilienssiin ja varautumiseen, inflaation nousuun, hintojen nousuun ja korkokustannusten nousuun. Muuttuviin tilanteisiin tulee koittaa varautua mahdollisimman hyvin.

Myös henkilöstön saatavuus koettiin ongelmana ja riskinä se, että palveluita ei kyseisessä tilanteessa pystytä tuottamaan. Vuoden 2024 aikana on virat ja tehtävät saatu täytettyä.

Kiinteistöjen kunto aiheuttaa ongelmia useissa Ruskon omistamissa ja käytössä olevissa tiloissa. Tulevat kiinteistöjen investointitarpeet vaikuttavat suuresti talouden kantokykyyn mutta myös toimintaan. Kiinteistöjen korjaushankkeiden suunnittelua tehdään systemaattisesti koko ajan.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2024	TP 2024
Kunnan tasapainoinen talous	Tuloslaskelman ali-/ylijäämä	Kolmen peräkkäisen tilinpäätöksen yhteistulos on ylijäämäinen	ylijäämäinen 1,5 milj. euroa.
Maltillinen lainakanta	Kunnan lainakanta ja vuokravastuut enintään 2 000 €/asukas ja konsernin lainakanta 2 500 €/asukas	Kunnan lainakanta ja vuokravastuut enintään 2 000 €/asukas ja konsernin lainakanta 2 500 €/asukas	Kunnan lainakanta ja vuokravastuut 940 €/asukas ja konsernin lainakanta 1 436 €/asukas

Tavoite	Mittari	TA 2024	TP 2024
Taloudellinen ennakointi	Johdon raportointi-työkalun suunnittelu ja käyttöönotto	Johdon raportointi-työkalu otetaan käyttöön vaiheittain eri vuosina.	Johdon raportointi-työkalun käyttöönotto aloitettiin vuoden 2024 lopulla.
Digitalisaation edistäminen	digitalisaatioaste/tehdyt sähköiset palvelu-uudistukset	digitalisaatioaste/tehdyt sähköiset palvelu-uudistukset	Ostolaskut julkaisiin avoimdata.fi palvelussa, webropol-ohjelmaa ja maksupalvelua hyödynnettiin tapahtumiin ilmoittautumisessa. Sisäisten sähköisten palveluiden uudistustyö ns. Pelikirjahanke käynnistettiin.

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	26 504,18	72 366	72 366	83 243,81	115,0 %
Toimintakulut	-1 615 571,07	-1 757 955	-1 734 855	-1 608 524,65	92,7 %
josta palvelujen ostot	-665 852,81	-725 602	-725 602	-695 111,17	95,8 %
Toimintakate	-1 589 066,89	-1 685 589	-1 662 489	-1 525 280,84	91,7 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	76 293,88	84 948	84 948	77 111,03	90,8 %
Toimintakulut	-105 439,51	-65 465	-65 465	-101 509,67	155,1 %
Toimintakate	-29 145,63	19 483	19 483	-24 398,64	-125,2 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	102 798	157 314	157 314	160 354,84	101,9 %
Toimintakulut	-1 721 011	-1 823 420	-1 800 320	-1 710 034,32	95,0 %
Toimintakate (=sitova)	-1 618 212,52	-1 666 106	-1 643 006	-1 549 679,48	94,3 %
muut laskennalliset erät	885 532,94	896 466	896 466	901 208,91	100,5 %
poistot	-44 002,54	-55 464	-55 464	-51 200,90	
nettomenot per asukas	120,68	127,98	124,34	108,98	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	776 682	825 104	802 004	699 671	

Joukkoliikenne

Toimielin Kunnanhallitus

Tehtäväalue Joukkoliikenne

Vastuhenkilö Talous- ja hallintojohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Kuuden kunnan yhdessä järjestämä joukkoliikenne Turun seudulla alkoi 1.7.2014. Turun seudun joukkoliikenteessä ovat mukana Turku, Kaarina, Raisio, Naantali, Lieto ja Rusko. Joukkoliikenteen tavoitteena on tarjota monipuoliset, laadukkaat ja edulliset joukkoliikennepalvelut ruskolaisille.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Joukkoliikenteen käyttöä ja asiakasmääriä pyritään kasvattamaan. Tavoitetta toteutetaan kartoittamalla asiakastarpeita ja optimoimalla joukkoliikenteen tarjontaa kysynnän mukaan. Asiakasmäärien nousu lisää lipputuloja ja vähentää sitä kautta kunnan tarvetta subventoida joukkoliikennettä verovaroin. Vuonna 2021 koululaiskuljetukset siirtyivät osaksi Föli-järjestelmää. Koulukuljetusten osuus kustannuksista määräytyy kunnanhallituksen hyväksymän taksan 2,30 euroa per oppilas mukaan. Loppu kustannus on budjetoitu joukkoliikenteen kustannuspaikalle. Ilmastoperusteinen valtiontuki päättyi 2024. Ruskon kunnan joukkoliikenteen tuloihin sillä oli 28 000 euron heikentävä vaikutus. Uusi MAL-sopimuskausi alkaa 2024. Paimion kaupunki liittyi Turun seudun joukkoliikenneviranomaisen jäseneksi 1.1.2024. Runkolinjasto käynnistyy 1.7.2025.

Ruskon joukkoliikennekustannukset ovat 2024 muodostuneet seuraavasti:

Tulot:

joukkoliikennetuki 34 598 euroa

muu valtionapu 3 020 euroa

koulumatkatuki 110 086 euroa

koululaisliput 132 015 euroa

lipputulot 151 712 euroa

yhteensä 431 431 euroa

Menot 1 158 408 euroa

Netto 726 977 euroa

Sen lisäksi on maksettu hallinnon kustannuksia 59 724 euroa.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Merkittävimpiä riskejä joukkoliikenteen toiminnan osalta on kustannusten nousu ja liian vähäinen liikenteen käyttäjämäärä. Lisäksi Ruskon joukkoliikenteen talousarvio ei sisällä varautumista äkillisiin liikennemuutostarpeisiin.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2024	TP 2024
Joukkoliikenteen asiakasmäärien kasvattaminen	Asiakasmäärä/v	+ 4 % v.2023 tasosta	- 3 % v. 2023 tasosta

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-824 370,40	-840 891	-840 891	-791 167,75	94,1 %
josta palvelujen ostot	-821 555,49	-838 067	-838 067	-787 810,58	94,0 %
Toimintakate	-824 370,40	-840 891	-840 891	-791 167,75	94,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-824 370	-840 891	-840 891	-791 167,75	94,1 %
Toimintakate (=sitova)	-824 370,40	-840 891	-840 891	-791 167,75	94,1 %
muut laskennalliset erät	-935,93	-878	-878	-1 094,94	124,7 %
poistot	-10 802,20	-10 892	-10 892	-11 166,56	
nettomenot per asukas	129,91	132,26	132,20	125,14	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	836 109	852 661	852 661	803 429	

Elinkeinotoimi

Toimielin Kunnanhallitus

Tehtäväalue Elinkeinotoimi

Vastuhenkilö Kunnanjohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Ruskon kunta osallistuu elinkeinotoiminnan kehittämiseen sekä oman kunnan, että koko Turun seutukunnan osalta, osallistumalla yritys- ja innovaatiotoimintojen keskittymän Business Turun (ent. Turku Business Region, aiemmin Turun Seudun Kehittämiskeskus) toimintaan sekä mahdollistamalla omilla päätöksillä elinkeinotoiminnan monipuolistumisen ja lisääntymisen kunnan alueella esim. kaavoittamalla teollisuustontteja ja markkinoinnilla. Maaseutuasiamiespalvelut ostetaan Liedon kaupungilta.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Eteläosan osayleiskaavan valmistumattomuus on osaltaan haitannut liike- ja teollisuustonttiraikentamista. Sitä vastoin Ahola-Ojannon asemakaava sai lainvoiman vuonna 2024 ja sen myötä teollisuustonttitarjonta tulee laajenemaan.

Osa-aikaisia elinkeinoasiamiespalveluja ei hankittu talouden tehostamistoimenpiteiden johdosta.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2024	TP 2024
Yritysten määrä	Toimivat yritykset/ 1 000 asukasta (tällä hetkellä 90,8)	90	91,7

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot				478	
Toimintakulut	-88 557,75	-117 700	-117 700	-93 939,92	79,8 %
josta palvelujen ostot	-88 557,75	-117 700	-117 700	-93 412,43	79,4 %
Toimintakate	-88 557,75	-117 700	-117 700	-93 461,83	79,4 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot				478,09	
Toimintakulut	-88 558	-117 700	-117 700	-93 939,92	79,8 %
Toimintakate (=sitova)	-88 557,75	-117 700	-117 700	-93 461,83	79,4 %
muut laskennalliset erät	-211,34	-313	-313	-291,68	93,2 %
poistot					
nettomenot per asukas	13,79	18,31	18,30	14,60	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	88 769	118 013	118 013	93 754	

Elinvoimapalvelut

Kaavoitus ja maankäyttö

Toimielin Kunnanhallitus

Tehtäväalue Kaavoitus ja maankäyttö

Vastuhenkilö Kunnanjohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Maa- ja tonttipolitiikan tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella hankkimalla kaavoitukseen soveltuvia maa-alueita. Elinvoimaohjelman yhtenä tavoitteena on raakamaan hankinta hallitusti tulevaisuuden tarpeisiin. Huolehditaan riittävästä asumis- ja yritystonttitarjonnasta uusilla ja ajan tasaisilla yleis- ja asemakaavoilla.

Olellaiset muutokset ja tapahtumat

Eteläosan osayleiskaavaa ei saatu vielä lopulliseen käsittelyyn. Ketunluolan asemakaavan laajennus jatkui. Keskustan asemakaavan muutosta ja Päälistönmäen asemakaavan laajennusta ei saatu vielä lopulliseen käsittelyyn mutta kaavojen valmistelu eteni hyvin päätöksenteonkin muodossa.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Tonttien kysyntään vaikuttava yleinen taloudellinen tilanne.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2024	TP 2024
Asukasluvun kasvun turvaava tonttitarjonta	Kunnassa luovutettavana olevat tontit (suluissa kunnan luovuttamat)	Kunta 50 Seurakunta 17 Yksityiset 112 Yhteensä 179 (kunnan myymät / lunastamat 10)	Kunta 28 Seurakunta 9 Yksityiset 113 Yhteensä 150 (kunnan myymät / lunastamat 5)
Ajantasainen maankäytön suunnittelu	Yleiskaavat ja kaavamuutokset	Eteläosan osayleiskaava valmistuu. Ruskon kunnanosan yleiskaavan valmistelu käynnistyy.	Ei ole valmistunut. Ei ole käynnistynyt.
	Asemakaavat ja kaavamuutokset	Ketunluolan asemakaavan laajennus jatkuu. Keskustan asemakaavan muutos toteutetaan. Päälistönmäen asemakaavan laajennus toteutetaan.	On jatkunut. Kaavaluonnos valmistui joulukuussa ja hyväksyttiin. Kaavaehdotus valmistui ja hyväksyttiin joulukuussa.

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	325 065,26	450 000	450 000	700 659	155,7 %
Toimintakulut	-143 115,49	-105 181	-135 181	-72 900,43	53,9 %
josta palvelujen ostot	-41 903,56	-92 100	-122 100	-55 883,36	45,8 %
Toimintakate	181 949,77	344 819	314 819	627 758,12	199,4 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	325 065	450 000	450 000	700 658,55	155,7 %
Toimintakulut	-143 115	-105 181	-135 181	-72 900,43	53,9 %
Toimintakate (=sitova)	181 949,77	344 819	314 819	627 758,12	199,4 %
muut laskennalliset erät poistot	-9 998,02	-7 884	-7 884	-9 023,56	114,5 %
nettomenot per asukas	-26,72	-52,26	-47,59	-96,38	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	-171 952	-336 935	-306 935	-618 735	

Tekniset palvelut

Toimielin Tekninen lautakunta

Tehtäväalue Tekniset palvelut

Vastuhenkilö Tekninen johtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Tekniset palvelut toimittavat kunnan teknisen hallinnon ja infrapalvelut.

Infrapalvelut ylläpitävät kunnan yleisiä alueita, liikenneväyliä, sekä hulevesiviemärintiä.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Teknisissä palveluissa pyritään tiedon lisäämiseen teiden kunnan, katuvalojen ja liikenneturvalisuuden osalta. Ilmastosuunnitelma valmistui vuonna 2024.

Vuoden 2024 aikana tarkasteltiin teknisen toimen hallinnon organisaatorakennetta ja käytiin lävitse tehtäväkuvaukset. Syksyllä 2024 tehtiin leikkauksia taloudellisista syistä ja muutettiin palvelutasoja, jotka vaikuttivat heikentävästi asiakastytyväisyyteen.

Selonteko riskienhallinnasta

Riskienhallinnan avulla pyritään tunnistamaan ja arvioimaan riskejä sekä poistamaan, pienentämään tai siirtämään niitä ja niiden haittavaikutuksia.

Teknisten palveluiden olennaisimmat riskit ovat kustannusten nousu ja investointeihin liittyvät riskit.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Vuosittain tehtävä asiakastytyväisyyskysely kuntalaisille

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TP 2024
Strategia Asiakkaat ja vaikuttavuus	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset (vaikuttavuustasolta keskiarvo) asteikolla 1–5	3,6	3,4
kaavateiden kunto ja puhtaanapito, hoidon taso	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	3,1
kaavateiden talvihoito	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	3,1
puistojen, liikuntapaikkojen ja viheralueiden hoito	tyytyväisyyskysely asteikolla 1–5	3,5	3,1
jätehuolto	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	3,7
vesi- ja viemärihuolto	tyytyväisyyskysely asteikolla 1–5	3,8	3,8
valaistus	tyytyväisyyskysely asteikolla 1–5	3,9	3,5

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>To 2023</u>	<u>To2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>To 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	168 714,61	109 100	109 100	164 315	150,6 %
Toimintakulut	-593 639,89	-530 612	-530 612	-590 827,77	111,3 %
josta palvelujen ostot	-221 912,65	-166 335	-166 335	-237 759,34	142,9 %
Toimintakate	-424 925,28	-421 512	-421 512	-426 513,16	101,2 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	45 683,64	49 154	49 154	49 381,18	100,5 %
Toimintakulut	-77 842,10	-42 337	-42 337	-70 020,02	165,4 %
Toimintakate	-32 158,46	6 817	6 817	-20 638,84	-302,8 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	214 398	158 254	158 254	213 695,79	135,0 %
Toimintakulut	-671 482	-572 949	-572 949	-660 847,79	115,3 %
Toimintakate (=sitova)	-457 083,74	-414 695	-414 695	-447 152,00	107,8 %
muut laskennalliset erät	155 900,35	145 981	145 981	134 263,30	92,0 %
poistot	-564 298,97	-589 766	-589 766	-562 783,85	95,4 %
nettomenot per asukas	134,48	133,16	133,10	136,40	
asukkaat	6 436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	865 482	858 480	858 480	875 673	

Mittarit

Vuosi	2021	2022	2023	TA 2024	TP 2024
Asukasluku 31.12.	6 379	6 428	6 436	6 447	6 420
Liikenneväylien nettokustannukset, €/asukas	121,64	132,66	128,53	127,65	131,29

Liikenneväylät pitävät sisällään yleisten teiden ja kaavateiden kustannukset sekä yksityistieavustukset.

Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toimielin Tekninen lautakunta

Tehtäväalue Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Vastuhenkilö Tekninen johtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Kiinteistöhoiton ja -kunnossapidon sekä siivouspalvelun tehtävänä on huolehtia kunnan kiinteistöistä tehokkaasti ja taloudellisesti. Kiinteistöjen arvo ja toimivuus säilytetään elinkaaren loppuun asti riittävillä huoltotoimenpiteillä. Sähköisten järjestelmien käyttöönotto ja hyödyntäminen on käynnissä jo kiinteistönhoidossa ja sitä jatketaan.

Tärkeänä tavoitteena on tiedon lisääminen kiinteistöomaisuuden hallinnassa ja ylläpidossa.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Vuoden 2024 aikana tarkasteltiin teknisen toimen hallinnon organisaatiorakennetta ja käytiin lävitse tehtäväkuvaukset. Syksyllä 2024 tehtiin leikkauksia taloudellisista syistä ja heikensi näkymiä talousarvioon verrattuna ja samalla palvelutaso heikkeni.

Selonteko riskienhallinnasta

Riskienhallinnan avulla pyritään tunnistamaan ja arvioimaan riskejä sekä poistamaan, pienentämään tai siirtämään niitä ja niiden haittavaikutuksia.

Olennaisimmat riskit toimitila- ja vuokrauspalveluiden osalta ovat hyvinvointialueille vuokratavien kiinteistöjen jatkosopimukset. Kustannusten nousut kiinteistöjen ylläpidossa, jota ei talousarvioissa huomioida, vaan palvelujen laatu kuntalaisille heikkenee, sekä kiinteistöjen kunnossapidon korjausten vähentyessä kasvattaa korvausvelkaa, joka tulee aiheuttamaan pitkittyessä ongelmia ja kiireellisiä tilaratkaisuja.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Mittari	TA 2024	TP 2024
Strategia Vuokra-asuntojen ja As Oy:n korkea vuokrausaste	vuokrausaste %	98 %	98 %

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	994 976,42	866 010	866 010	1 024 977	118,4 %
Toimintakulut	-4 071 001,23	-3 757 415	-3 765 115	-3 638 009,77	96,6 %
josta palvelujen ostot	-1 153 154,14	-863 750	-863 750	-814 142,71	94,3 %
Toimintakate	-3 076 024,81	-2 891 405	-2 899 105	-2 613 033,25	90,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	4 934 417,60	4 357 404	4 360 464	4 550 907,94	104,4 %
Toimintakulut	-854 463,63	-784 035	-784 035	-772 746,20	98,6 %
Toimintakate	4 079 953,97	3 573 369	3 576 429	3 778 161,74	105,6 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	5 929 394	5 223 414	5 226 474	5 575 884,46	106,7 %
Toimintakulut	-4 925 465	-4 541 450	-4 549 150	-4 410 755,97	97,0 %
Toimintakate (=sitova)	1 003 929,16	681 964	677 324	1 165 128,49	172,0 %
muut laskennalliset erät	-336 599,80	-302 325	-302 325	-312 369,36	103,3 %
poistot	-1 192 327,75	-1 060 984	-1 060 984	-907 663,71	85,5 %
 nettomenot per asukas	 81,57	 105,68	 106,35	 8,55	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	524 998	681 345	685 985	54 905	

Mittarit

Vuosi	2022	2023	TA2024	TP2024
Asukasluku 31.12.	6 428	6 436	6 447	6 420
Toimitila- ja vuokrauspalvelujen nettokustannukset, €/asukas	34,37	80,46	102,99	32,60
Ruokapalvelut, bruttokustannukset, €/asukas	190,11	169,42	179,28	162,83
Laitoshuolto, bruttokustannukset, €/asukas	105,25	101,00	108,25	96,87

(nettokustannukset -> nettomenot +/- nettotulot -)

Toimitila- ja vuokrauspalvelut pitävät sisällään tilahallinnon ja isännöinnin, varastojen ja konekeskuksen, kiinteistönhoidon, kiinteistöjen kunnossapidon ja siivouksen, asunto-osakkeiden ja muiden asuntojen sekä toimitilavuokrauksen kustannukset ja tulot.

Ruokapalvelut tuottavat kunnan koulujen ja omien varhaiskasvatusyksiköiden kaikki ateriat omana tuotantonaan. Aamu- ja välipalat valmistetaan palvelukeittiöillä kouluissa ja päiväkodeissa, ja kaikki lounaat Keskuskeittiöllä. Ruokalistat ja ruokien raaka-ainesisällöt ovat näkyvillä kunnan verkkosivuilla. Ruokapalveluissa käytetään vain kotimaisia lihoja ja pyritään käyttämään vain vastuullisesti tuotettuja raaka-aineita. Ruokapalveluissa noudatetaan valtakunnallisia koulu- ja varhaiskasvatusikäisten ravitsemussuosituksia.

Ruokapalveluiden sisäinen hinnoittelu perustuu suoritelaskentaan. Suoritehinnan muodostumiseen vaikuttavat kustannukset ja suoritteiden määrä. Ateriat laskutetaan kuukausittain yleisesti käytössä olevien suoritekertoimien mukaan 1 lounas on 1 suorite, vastaavasti välipalan suoritearvo on 0,5 suoritetta. Erityisruokavalioista laskutetaan korotetun suoritehinnan mukaisesti.

Ruokapalvelut

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024
Toteutunut suoritehintaa	2,68 €	2,74 €	2,78 €	3,35 €	3,07 €
Suunniteltu suoritehintaa	2,60 €	2,75 €	2,82 €	3,10 €*	3,34 €

*ensimmäinen vuosi ilman Varhalle siirtyneiden palvelutalojen ja ateriapalvelun aterioiden tuottamista.

Ruokapalvelut tarjoavat koulujen ja varhaiskasvatusyksiköiden asiakkaiden lisäksi myös kunnan eläkeläisille ja työntekijöille mahdollisuuden tulla ruokailemaan

Vesihuoltolaitos

Toimielin Vesihuoltolaitos

Tehtäväalue Vesihuoltolaitos

Vastuhenkilö Tekninen johtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Lain mukaan kunnan vesihuoltolaitoksella on toiminta-alueellaan vastuu vesihuollon järjestämisestä. Kunnan vesi tulee omilta vesilaitoksilta Vahdolta ja Ruskolta. Jätevedet toimitetaan koko kunnan alueelta Turun verkostoa pitkin Turun seudun puhdistamoon.

Laitoksen tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkostoon toimittamien jätevesien pois johtaminen ja toimittaminen edelleen puhdistettavaksi ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Toimintaa ohjaavat elinkaariajattelu ja kestävä kehitys. Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaa vesihuoltolaki.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Vesihuoltolaitos suunnittelee ja toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti kunnallistekniikan perusparannusta ottaen huomioon koko toimintansa. Keskitytään hulevesien vähentämiseen verkostossa, korjausvelan tehokkaaseen lyhentämiseen sekä ennakoivan korjauksen suunnitteluun.

Talousarvioon 2024 tehtiin maaliskuussa vesihuollon selvityksen perusteella 10 prosentin korotus perus-, vesi- ja jätevesimaksuihin.

Veden myynti kasvoi ja lisäksi tulos parani talousarvioon nähden +130 000 €, vaikka hinnankorotuksen vaikutus alkoi vasta maaliskuussa. Strategisina tavoitteina oli etäluettavien vesimittareiden vaihtamisen jatkaminen. 61 kpl/150, tavoitteesta jäätin. Vesijohtoverkoston vuotojen määrä oli 6 kpl/10, tavoite saavutettiin. Jätevesiverkoston tukokset ja vuotojen määrä oli 4 kpl/15 ja tavoite saavutettiin. Työmailla ei tapahtunut loukkaantumisia vuonna 2024.

Selonteko riskienhallinnasta

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaa vesihuoltolaki, jonka mukaan tuotolla voidaan pitkällä aikavälillä kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosittain lautakunnalle.

Tekniset palvelut vastaa vesihuollon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja kehittyneestä toimintakulttuurista sekä vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Tilivelvollinen viranhaltijan tulee laatia ja ylläpitää vastuullaan olevasta toiminnasta sisäisen valvonnan suunnitelma. Palvelualueen esimies vastaa vastuualueensa riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä hallituksen ohjeistuksen mukaisesti.

Teknisten palveluiden sisäinen valvonta järjestetään Ruskon kunnan talousohjeen mukaisesti. Vesihuollon olennaisin riski on sijaisten vähäinen määrä.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TP 2024
Strategia Vesihuoltolaitoksen tulot kattavat toimintamenot, poistot ja 3 % koron pääomalle	Tilikauden tulos vähintään 0.	Alijäämä pienenee saavuttaen nollatuloksen 2025	Ei saavutettu
Strategia Vesijohtoverkoston vuotojen määrä	Lukumäärä max.	10	6
Strategia Jätevesiverkoston tukokset ja vuotojen määrä	Lukumäärä max	15	4
Strategia Vanhentuneen vesimittarikkannan uusiminen	Lukumäärä min	120	61

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	1 041 948,03	1 148 000	1 148 000	1 141 150	99,4 %
Toimintakulut	-488 663,86	-607 825	-607 825	-510 489,66	84,0 %
josta palvelujen ostot	-366 634,10	-472 125	-472 125	-399 132,23	84,5 %
Toimintakate	553 284,17	540 175	540 175	630 660,57	116,8 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	38 643,23	42 000	42 000	41 355,72	98,5 %
Toimintakulut	-246 144,66	-283 822	-283 822	-262 616,62	92,5 %
Toimintakate	-207 501,43	-241 822	-241 822	-221 260,90	91,5 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	1 080 591	1 190 000	1 190 000	1 182 505,95	99,4 %
Toimintakulut	-734 809	-891 647	-891 647	-773 106,28	86,7 %
Toimintakate	345 782,74	298 353	298 353	409 399,67	137,2 %
Muut rahoitustuotot/-kulut	-51,99				
poistot	-294 253,38	-308 236	-308 236	-289 854,43	94,0 %
peruspääoman korko	-145 781,56	-145 782	-145 782	-145 781,56	100,0 %
Tilikauden tulos = sitova	-94 304,19	-155 665,00	-155 665,00	-26 236,32	
nettomenot per asukas	83,02	94,57	94,52	71,94	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	534 339	609 683	609 683	461 872	

Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat

Toimielin Rakennus- ja ympäristölautakunta

Tehtäväalue Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat

Vastuhenkilö Rakennustarkastaja

Tehtäväalueen kuvaus

Tehtäviä ovat rakennus- ja maa-ainesvalvonta sekä ympäristönsuojelu. Ympäristönsuojelun palvelut tuotetaan yhdessä Nousiaisten ja Mynämäen (järjestäjäkunta) kuntien kanssa. Toimintamenoihin kuuluu myös ympäristöterveydenhuolto (terveystarkastus ja eläinlääkintähuolto), joka ostetaan Raision kaupungilta ja niitä koskevat asiat käsitellään Raisiossa.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Rakentamisen määrä pysyi matalalla tasolla koko Suomessa, jonka takia lupamääräkin oli pienempi. Vuonna 2024 rakennusvalvonnassa suoritettiin 208 työmaakatselmusta (2023/233, 2022/308, 2021/283) ja tehtiin 169 viranhaltijapäätöstä (2023/199, 2022/246, 2021/260). Yhdellä käyntikerralla on voitu suorittaa useampia katselmuksia.

Rakennusvalvontaa työllisti merkittävästi uuden rakentamislain voimaantulo (1.1.2025), jonka vuoksi mm. kunnan rakennusvalvontataksa sekä rakennusjärjestys uusittiin ja hallintosääntö päivitettiin. Muutos on edellyttänyt myös merkittäviä tietojärjestelmien muutoksia. Muutokset jatkuvat vielä, koska 1.1.2026 tulee voimaan seuraavat rakentamislain säädökset: rakentamislupaa haetaan vuoden 2025 loppuun saakka MRL:n mukaisilla asiakirjoilla ja 1.1.2026 alkaen rakentamislain edellyttämällä tavalla tietomallilla tai muulla koneluettavalla tiedolla. Tällöin tulee myös rakennuksen vähähiilisyyttä ja hiilijalanjäljen raja-arvoa koskevat säännökset. Rakentamislupien käsittelylle on 1.1.2026 alkaen säädetty määräaika ja seuraamukset määräajan laiminlyönnistä. Rakentamisen tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönoton siirtymäaika päättyy 1.1.2029. Tietojärjestelmän rajapinta aukeaa 2025 vuoden aikana.

Ympäristönsuojelu suoritti Ruskolla 7 tarkastusta (valvontaohjelman mukaisia tarkastuksia 3 ja muita tarkastuksia 4) (2023/21, 2022/39, 2021/51). Kuntalaisten tekemiä ilmoituksia/valituksia ja neuvontaa 59 kpl (2023/70, 2022/124, 2021/103). Päätöksiä, ilmoituksia ja lausuntoja tehtiin 15 kpl (2023/20, 2022/30, 2021/19). Suoritteiden kirjaamisesta ja seurannan selkeyttämisestä sovittiin uuden yhteistyösopimuksen neuvotteluissa. Tämän vuoksi osassa suoritteita voi olla suurempaa vaihtelua.

Ympäristöterveydenhuollon tuotoista ja laskutuksesta tulee palautusta 6.216,61 €. Vuodelta 2023 oli lisälaskusta -1.988,88 €. Ympäristönsuojelun toteutuksesta käytiin sopimusneuvotteluita ja tehtiin uusi sopimus Mynämäen kunnan kanssa. Yhteistyössä jatkaa myös Nousiaisten kunta, Maskun kunta jättäytyi pois sopimuksesta ja palkkasi oman viranhaltijan. Ympäristönsuojelussa on nyt kaksi viranhaltijaa.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Tarkastustoiminnassa havaitut tai havaitsematta jääneet puutteet/virheet sekä luvaton toiminta voivat aiheuttaa taloudellisia, ihmishenkeen tai ympäristöön kohdistuvia riskejä. Myös luvanvaraisesta toiminnasta voi syntyä ihmishenkeen tai ympäristöön kohdistuva riski, jos ei noudateta

annettuja säädöksiä ja määräyksiä. Tarkastustoiminta maastossa sekä työmailla voi aiheuttaa viranhaltijoille työturvallisuusriskiä. Lisääntyneet vaatimukset työssä sekä kuormittuminen haastavissa tai uhkaavissa asiakastilanteissa voivat aiheuttaa henkistä kuormittumista työntekijälle. Henkilörekisterin väärinkäyttö vaarantaisi yksityishenkilöiden tietosuojan.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA2024	TP2024
Tehokas ja joustava rakennuslupakäsittely	Käsittelyaika	Rakennustarkastajan päätös 1-2 vk, Lautakunnan päätös enint. 6 vk, kun hakemus ei ole puutteellinen ja hakemuksen mukana on naapurien kuuleminen.	Rakennustarkastajan päätös 1-2 vk, Lautakunnan päätös 3,3 vk.
Asiakastyytyväisyys rakennusvalvonnan palveluihin	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset (vaikuttavuustasolla 1-5, keskiarvo)	3,5	4,29
Asiakastyytyväisyys ympäristönsuojelun palveluihin	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset (vaikuttavuustasolla 1-5, keskiarvo)	3,5	3,57

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	45 327,05	59 000	59 000	43 635	74,0 %
Toimintakulut	-183 902,43	-218 641	-218 641	-191 968,48	87,8 %
josta palvelujen ostot	-104 223,63	-129 487	-129 487	-108 060,22	83,5 %
Toimintakate	-138 575,38	-159 641	-159 641	-148 333,95	92,9 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	1 485,00				
Toimintakulut	-4 067,00	-2 551	-2 551	-3 898,00	152,8 %
Toimintakate	-2 582,00	-2 551	-2 551	-3 898,00	152,8 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	46 812	59 000	59 000	43 634,53	74,0 %
Toimintakulut	-187 969	-221 192	-221 192	-195 866,48	88,6 %
Toimintakate (=sitova)	-141 157,38	-162 192	-162 192	-152 231,95	93,9 %
muut laskennalliset erät poistot	-19 872,55	-12 926	-12 926	-18 669,82	144,4 %
nettomenot per asukas	25,02	27,16	27,15	26,62	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	161 030	175 118	175 118	170 902	

Rakennusvalvonnan maksutuottojen vähenemiseen vaikutti edelleen jo vuonna 2023 alkanut rakennusalan matalasuhdanne. Myös Ruskon taajaman tonttien vähyys vaikutti pientalojen rakentamisen aloitusten määrään. Omakotitalojen lupahakemuksia tuli, kun seurakunta myi tontteja Päällistönmäen alueelta. Ympäristönsuojelussa tuli kuluja arvioitua vähemmän, kun uusi viranhaltija ei aloittanut, koska uusi yhteistyösopimus alkoi vasta 1.1.2025 Maskun kunnan jättäytyttyä pois.

Hyvinvointipalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

Toimielin Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Tehtäväalue Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuhenkilö Varhaiskasvatusjohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Ruskon kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjosi ruskolaisille lapsille suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa varhaiskasvatusta, jossa painottui erityisesti pedagogiikka. Osana varhaiskasvatustoimintaa järjestettiin koko 6-vuotiaiden ikäluokalle maksutonta esiopetusta. Lisäksi Ruskon kunta oli verrokkikuntana valtakunnallisessa Opetus- ja kulttuuriministeriön toteuttamassa kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, joka päättyi toukokuussa 2024. Verrokkikuntana Rusko ei järjestänyt kaksivuotista kokeiluesiopetusta, vaan lapset olivat viisivuotiaina tavallisessa varhaiskasvatuksessa ja aloittavat esiopetuksen sinä vuonna, jolloin täyttävät kuusi vuotta.

Ruskolaisilla lapsiperheillä oli mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen välillä. Yhteistyö yksityisten palveluntuottajien kanssa antoi mahdollisuuden oman kunnallisen varhaiskasvatustoiminnan investointitarpeiden hallittuun kasvuun. Ruskon kunnassa toimi yksi yksityinen päiväkotikoti sekä 4 yksityistä perhepäivähoitajaa kevään ajan. Syksyllä perhepäivähoitajia oli enää kaksi. Lisäksi kunta myönsi varhaiskasvatuksen palvelusetelin myös lähiseudun kunnissa toimiviin yksityisiin varhaiskasvatuspaikkoihin.

Varhaiskasvatus ja esiopetus toteutettiin tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta. Ruskon kunnan varhaiskasvatuksessa panostettiin vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjoitteluun sekä kiusaamisen ehkäisyyn ja siihen ajoissa puuttumiseen. Vuorovaikutuksessa näkyivät myönteisyys, kannustavuus, vastavuoroisuus, sensitiivisyys sekä sitoutuneisuus. Siinä huomioitiin lapsen osallisuus sekä mielenkiinnon kohteet. Vuorovaikutuksessa kiinnitettiin huomiota rikkaaseen ja monipuoliseen kielenkäyttöön. Jokaisessa kunnan päiväkodissa oli käytössä tunne- ja vuorovaikutuskasvatus materiaalia, jota käytettiin aktiivisesti näiden taitojen harjoittamiseen lasten kanssa. Varhaiskasvatuksen työntekijät arvioivat aikuisten ja lapsen välistä vuorovaikutusta mm. kehityskeskustelujen yhteydessä KARVI:n arviointikriteeristöä hyödyntäen. Vuorovaikutus oli myös huoltajille, lapsille ja henkilöstölle tehtävän asiakastytyväisyyskyselyn yksi osa-alue.

Pedagogisina painopisteinä kaikissa päiväkodeissa olivat toiminnallinen oppiminen, lasten liikumisen ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen, luontopedagogiikka ja ympäristökasvatus. Luonnossa kotonaan-toiminta jäi tauolle väistötöilöihin siirtymisen takia, mutta kaikissa päiväkodeissa arkipedagogiikassa hyödynnettiin Luonnossa kotonaan-periaatteita. Vuonna 2024

päiväkodeissa keskityttiin erityisesti vahvuuksien huomioimiseen, ns. vahvuuspedagogiikan kautta. Koko henkilöstö koulutettiin vahvuuspedagogiikan käyttöön vuosien 2023 ja 2024 aikana.

Jokaisessa päiväkodissa noudatettiin Ruskon kunnan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteistä suunnitelmaa Lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Lisäksi noudatettiin Lapsen tai aikuisen henkilöstöön kohdistamat väkivaltatilanteet varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa -ohjeistusta.

Erityisvarhaiskasvatus järjestettiin inklusiivisesti osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta. Ruskolla työskentelee kolme vakituista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Esioppilaiden erityisopetuksen järjestämisessä tehtiin yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Rusko oli mukana seutukunnallisesti sovitussa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämismallissa, jossa perheellä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka kuntien välisenä ostopalveluna Turun seudun kunnista. Vuonna 2024 paikkoja myytiin viidelle lapselle ja ostettiin neljälle lapselle.

Tulosalue piti sisällään myös lasten kotihoidon tuen ja kuntalisän, yksityisen hoidon tuen sekä osittaisen että joustavan hoitorahan. Yksityisen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon piirissä olevien lasten varhaiskasvatus hoidettiin palvelusetelillä, jolloin yksityisen hoidon tuen kuntalisä määriteltiin koskemaan vain kotiin palkattua hoitajaa. Palvelusetelin indeksitarkistus tehtiin 1.8.2024 alkaen. Palvelusetelin kattohinta päiväkotihoidossa yli kolmevuotiaasta lapsesta nousi 908 € -> 960 € ja perhepäivähoidossa 968 € -> 1 020 €. Perhepäivähoidon palvelusetelin arvo on sama kaikissa ikäluokissa.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Varhaiskasvatuksessa varataan palkkamäärärahat lapsimäärään suhteutetulle lakisääteiselle henkilöstölle. Lakisääteisen henkilöstön määrä on vuonna 2024 aiempia vuosia suurempi, koska alle 3-vuotiaiden lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on kasvanut.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 37 § mukaan 1.1.2030 päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitetusta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus. Ruskolla varhaiskasvatuksen opettajia on yksi kolmasosa päiväkotien kasvatushenkilöstöstä. Jotta Ruskon varhaiskasvatuksessa varmistetaan lakisääteinen henkilöstörakenne 2030 vuoden alusta alkaen, tulevat rekrytoinnit suunnitellaan tarkasti. Vuonna 2024 muutetaan kaksi lastenhoitajan työsuhdetta varhaiskasvatuksen sosionomin työsuhteiksi. Kaksi kunnassa töissä olevaa lastenhoitajaa opiskelee varhaiskasvatuksen sosionomiksi ja heidän työsuhteensa muuttuu varhaiskasvatuksen sosionomiksi, kun he valmistuvat. Vuonna 2024 emme saaneet kuntaan yhtään varhaiskasvatuksen sosionomia hausta huolimatta.

Varhaiskasvatuslain 540/2018 36 § tuli voimaan 4.6.2021. Sen mukaan päiväkodin henkilöstön mitoitukselta ei ole sallittua poiketa mistään henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Varhaiskasvatukseen on palkattu kaksi vakituista kiertävää sijaista lastenhoitajatehtäviin takamaan lakisääteinen henkilöstömitoitus. Toinen henkilöistä sijoittui Vahdolle ja toinen keskustajamaan, mutta he työskentelevät tarvittaessa kaikissa yksiköissä.

Varhaiskasvatustalouteen tuli muutos 1.8.2022 alkaen. Lakiin kirjattiin varhaiskasvatuksen tavoitteeksi "tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti" (3 §). Lakiin lisättiin luku 3 a "Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen", jossa määritellään lapsen oikeus saada tukea yksilölliseen kehitykseensä joko yleisenä, tehostettuna tai erityisenä tukena (15 a §). Annettu tuki voi olla pedagogista, rakenteellista tai hoidollista tukea ja tuen muodot, niiden toteuttaminen sekä vaikuttavuuden arviointi kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan (15 b §). Laki määrittää myös, että lapsen tuen tarve on huomioitava henkilöstön lukumäärässä (35 §). Lapselle annettavasta tuesta on tehtävä hallintopäätös, jossa mainitaan tuen muodot, varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja tukipalvelut. Uusi varhaiskasvatustalouteen edellyttää riittävää resurssointia tuen toteutumiseksi. Lakimuutos työllistää myös varhaiskasvatusjohtajaa, koska kaikki tuen hallintopäätökset tekee Ruskolla varhaiskasvatusjohtaja. Ruskolla oli 31.12.2024 22 lasta, joille oli tehty tehostetun tuen hallintopäätös, kuusi lasta joilla oli erityisen tuen hallintopäätös sekä kolme lasta joilla oli yleisen tuen hallintopäätös.

Talousarvioon varataan palkkamäärärahat harkinnanvaraisille avustajille, jotka työskentelevät mm. vaikeasti vammaisten lasten henkilökohtaisina avustajina tai ryhmäavustajina lapsiryhmissä, joissa on useampi tehostettua ja/tai erityistä tukea tarvitseva lapsi. Avustajia oli vuonna 2024 Jokikummun päiväkotia lukuun ottamatta jokaisessa päiväkodissa, yhteensä 6-8 henkilöä.

1.3.2023 tuli voimaan varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, joka toteutetaan korottamalla maksujen perusteena olevia tuloeroja 33 %. Ruskon kunnan varhaiskasvatuksen toimintatuotot alenivat n 25 % laki muutoksen myötä. Tämä kompensoidaan kohdentamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotoista kunnille. Kompensaation vaikutuksesta varhaiskasvatuksen tuottoihin ei ole määrällistä tietoa, joten kokonaismerkitystä varhaiskasvatuksen talousarvioon vuodelle 2024 on vaikea arvioida.

Vuonna 2024 piti ottaa käyttöön kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi, jonka avulla saadaan tärkeää arviointitietoa sekä rakennetekijöistä että varhaiskasvatuksen ydinprosesseista. Varhaiskasvatuksen tietovarantoa Vardaa voidaan hyödyntää arvioinnissa tarvittavien taustatietojen lähteenä. Ruskolla Valssin käyttöönotto siirtyi vuoteen 2025.

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä vaihdettiin uudempaan edistyskeskeisempään Päikky-järjestelmään. Uusi järjestelmä otettiin käyttöön 1.5.2024. Tietojen siirrot vanhasta järjestelmästä ja henkilökunnan koulutukset pidettiin kevään 2024 aikana. Uudet lapset, jotka aloittivat varhaiskasvatuksen syksyllä 2024 hakivat suoraan uuteen järjestelmään. Uusi järjestelmä on hallinnon näkökulmasta tuonut helpotusta ja selkeyttä sekä varhaiskasvatusjohtajan että toimistosuhteiden työhön. Järjestelmä on helppokäyttöinen ja looginen. Päiväkodissa on opeteltu uuden järjestelmän käyttöä ja myös siellä uuteen järjestelmään ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Päikkyssä on kaikki dokumentit, viestintä, hoitovarat jne. samassa järjestelmässä. Perheet ovat ottaneet Päikyn hyvin käyttöön ja ohjelmaa käyttää 100 % perheistä.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Varhaiskasvatuksen merkittävimmät riskit liittyvät pätevän henkilöstön saatavuuteen, veto- ja pitovoima tekijöihin sekä lyhytaikaisten sijaisten saatavuuteen. Ruskolla olemme onnistuneet saamaan pätevää henkilöstöä kaikkiin tehtäviin. Myös sijaisia on saatu suhteellisen hyvin tarpeen vaatiessa. Talossa olevat resurssilastenhoitajat sekä kaksi alueresurssi lastenhoitajaa ovat auttaneet siinä, että ulkopuolisia sijaisia on tarvittu harvemmin. Sijaisten HTV vuonna 2024 oli 4,6, jokaantuen niin että 1-7.2024 HTV 3,74 (ka 0,53 / kk) ja 8-12.2024 1,35 (ka 0,25 / kk).

Merkittävän riskin henkilöstön terveydelle sekä toiminnan lainmukaisuudelle aiheuttaa myös huono sisäilma. Se lisää henkilöstön lyhyitä mm. hengitystieongelmista johtuvia poissaoloja ja lisää sijaistarvetta. Vuonna 2024 vanha Karhukallion päiväkotikoti purettiin ja tilalle aloitettiin rakentamaan uutta hirsipäiväkotiä. Väistötilana toimi Merttelän vanhan koulun 2000-luvulla rakennettu osa.

Sairauspoissaoloja oli lastenhoitajilla 17,7 päivää ja varhaiskasvatuksen opettajilla 9 päivää / henkilö / vuosi. Vuonna 2023 valtakunnallisten tilastojen mukaan varhaiskasvatuksen henkilöstön keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä on ollut 18,9 päivää / henkilö / vuosi. Lastenhoitajilla 20,5 päivää ja opettajilla 17,3 päivää / henkilö / vuosi. Ruskolla sairauspäivien määrä jää varhaiskasvatuksessa alle valtakunnallisen keskitason, ja etenkin opettajien sairauspäivien määrä on paljon alempi kuin valtakunnallisesti.

Tilojen riittävyys on myös yksi lainmukaisen toiminnan riskitekijä. Varhaiskasvatukseen tulee enenevässä määrin alle 3-vuotiaita lapsia, jolloin ryhmätiloja tarvitaan suhteessa enemmän. Varhaiskasvatuksen tilat on saatu riittämään vuonna 2024 kun uusia ryhmiä on perustettu olemassa oleviin tiloihin ja esimerkiksi alle 3-vuotiaiden ryhmissä on toimittu kahden kasvattajan ja 14 lapsen ryhmissä niin että kaksi ryhmää toimii samoissa jaetuissa tiloissa vuorotellen. Satumetsän päiväkotiiin on myös perustettu ns. saliryhmä, jotta saatiin kaikki vanhan Karhukallion lapset sijoitettua väistötarpeen ajaksi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö

ammattinimike	TA2024	TP 2024
varhaiskasvatusjohtaja	1	1
varhaiskasvatuksen opettaja	19 (4 lastenhoitajan paikkaa on muutettu opettajan työsuhteeksi, mutta niihin ei ole saatu aiemmin pätevää henkilöstöä) Syksy -24 23	22
varhaiskasvatuksen sosionomi	2	0
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3	3
lastenhoitaja	36 / syksy-24 31-33	36
avustaja	6 määritellään vuosittain toimikaudeksi kerrallaan	8
kiertävä sijainen lastenhoitaja	2	2
resurssityöntekijä lastenhoitaja	5	5
päiväkodinjohtaja	4	3
toimistosihteeri	2	2
ict-tuki perusopetuksesta	0,1	0,1

Vuoden 2022 aikana toteutettiin laaja varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen palveluverkkoselvitys, jota apuna käyttäen laadittiin pitkän tähtäimen suunnitelma palveluiden järjestämiseksi ja rakennuskannan uusimiseksi. Varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisten lasten määrä

Ruskolla on tasaisesti kasvussa ja varhaiskasvatuspaikkojen riittävä lain mukainen määrä varmistetaan uudella päiväkodilla. Tähän uudisrakentamiseen varataan rahat talousarvioon teknisen toimesta. Uuden Karhukallion päiväkodin rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaan.

Päiväkotien tietokoneiden ja iPadien määrää lisätään vähitellen vastaamaan tarvetta. Laitteiden leasing-kustannukset on huomioitu vuoden 2024 käyttötaloudessa. Päiväkoteihin hankitaan kannettavat tietokoneet sitä mukaa, kun vanhojen pöytäkoneiden leasingit umpeutuvat. Vuonna 2024 hankitaan lisää iPadeja lasten ja henkilöstön käyttöön. Laitteiden hankinnoissa hyödynnetään palvelusopimusmallia.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	TA 2024	TP 2024
Kasvavaan /muuttuvaan varhaiskasvatuspalvelujen tarpeeseen vastataan toiminnan edellyttämin tilaratkaisuin tai muita palvelutuantovaihto-ehtoja hyödyntäen	Omien toimitilojen määrä ja täyttöasteen seuranta (yli 92 %) Muiden palvelutuantovaihtoehtojen määrä ja käyttö	Omat päiväkodit 5 Täyttöaste yli 92 % Yksityisen varhaiskasvatuksen määrä pysyy n. 30 %	Täyttöaste 94 % 31.12.2024 Yksityinen varhaiskasvatus 27 %
Verkostoituminen yli sektorirajojen ja sen näkyminen toiminnassa	yhteistoimintamuodot ja määrät	Toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetusryhmissä nivelluokka 1 kpl	Toteutunut. Yhteistyö on ollut säännöllistä. Ei enää käytössä
Palvelujärjestelmän kehittäminen ja asiakkaiden osallisuus palveluprosesseissa Positiivinen palvelukokemus	Asiakaskyselyjen määrä ja vastaus% Kyselyn asteikko on 1-5	Joka vuosi kaikille asiakkaille tyytyväisyyskysely, joka toinen vuosi mukaan otetaan yhteistyötahot. vastaus% yli 75 Yksikkökohtainen tulos yli 4,3 Positiivinen palvelukokemus tulos yli 4	Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu toukokuussa 2024. Vastausprosentti yhteensä 30 %, kunnallinen vaka 35 %, yksityinen vaka 25 %. Yksikkökohtainen tulos vaihteli 4,2–4,7 välillä. Palvelukokemus ka 4,1.

Tavoite	Arviointikriteeri/ mit-tari	TA 2024	TP 2024
Pedagogisen toiminnan laadun arviointi ja varmistaminen: lähiympäristön hyödyntäminen, liikunnan kautta tekeminen, toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus	Asiakastyytyväisyys-kyselyn ja henkilökunnan itsearvioinnin tulokset pedagogisen toiminnan laadusta. Henkilöstön, tiimin ja yksikön oma arviointi, arviointityökalua käyttäen sekä arvioinnin tekeminen olemassa oleviin asiakirjoihin (ryhmävasu, tiimisopimus)	Asiakastyytyväisyyskysely + pedagogisen laadun arviointi kysely henkilöstölle vuosittain Kansallisen laadunarviointikyselyn käyttöönotto Lähiympäristön hyödyntäminen ja liikunnan kautta tekeminen toteutuvat viikoittain joka ryhmässä Toiminnallinen oppiminen ja positiivinen vuorovaikutus toteutuvat päivittäin kaikkien kasvattajien toiminnassa.	Pedagogisen toiminnan arviointikyselyä ei tehty henkilöstölle vuonna 2024. Käyttöönoton valmistelu ja hankehaku tehty – aloitus 3/2025 Toteutunut Toteutunut
Lapsuudessa helposti saatava tuki	Henkilöstön ja huoltajien arvio. Tuen toteutuminen ryhmissä tarpeen mukaan. Kyselyn asteikko 1-5	Kysely henkilöstölle ja huoltajille. Tulos yli 4.	Kysely huoltajille kevät 2024 ka 4
Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen määrä ja asiakasprosessin kehittäminen	Varhaiskasvatuksen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto ja käytön tehostaminen.	Päikky-järjestelmä otettu käyttöön toukokuu 2024. Uusi järjestelmä tehostaa etenkin hallinnon toimintaa.
Yhteisöllisen kulttuurin synnyttäminen	Vanhempaintoimikuntien määrä Yhteistyö lähiympäristön, esim. vanhusten, koulujen, kolmannen sektorin kanssa. Todenetaan toimintakertomuksista	Jokaisessa yksikössä tai kunnanosassa yhteinen vanhempain-toimikunta Yhteistyö lähiympäristön kanssa toimivaa ja säännöllistä jokaisessa yksikössä.	Toteutunut Toteutunut

Tavoite	Arviointikriteeri/ mit-tari	TA 2024	TP 2024
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvua ja sitä kautta uusia investointipaineita hallitaan tukemalla ja mahdollistamalla perheiden valintoja kotihoitoon tai yksityiseen varhaiskasvatukseen.	Yksityisen hoidon tuen käyttö: lapsia keskim. / vuosi	0	0
Kotihoidon piirissä 15–20 % lapsista (osallistumisaste yli 80 %).	Kotihoidon tuen käyttö: lasten % määrä keskim. / kk	15 %	7,5 % Kaikista alle kouluikäisistä lapsista.
Palvelusetelillä n. 25–30 % varhaiskasvatuksen piirissä olevista lapsista.	Palvelusetelin käyttö: lasten määrä keskim. % / kk	30 %	Osallistumisaste 27 %

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	430 669,80	374 100	374 100	338 910,71	90,6 %
Toimintakulut	-5 680 170,10	-5 572 233	-5 754 065	-5 533 547,78	96,2 %
josta palvelujen ostot	-1 506 193,64	-1 513 505	-1 513 505	-1 547 831,68	102,3 %
Toimintakate	-5 249 500,30	-5 198 133	-5 379 965	-5 194 637,07	96,6 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-1 119 562,54	-1 027 872	-1 027 872	-1 232 999,91	120,0 %
Toimintakate	-1 119 562,54	-1 027 872	-1 027 872	-1 232 999,91	120,0 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	430 670	374 100	374 100	338 910,71	90,6 %
Toimintakulut	-6 799 733	-6 600 105	-6 781 937	-6 766 547,69	99,8 %
Toimintakate (=sitova)	-6 369 062,84	-6 226 005	-6 407 837	-6 427 636,98	100,3 %
muut laskennalliset erät	-235 586,29	-240 315	-240 315	-249 690,86	103,9 %
poistot	-1 430,35	-1 023	-1 023	-1 037,59	
nettomenot per asukas	1 026,43	1 003,16	1 030,88	1 040,24	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	6 606 079	6 467 343	6 649 175	6 678 365	

Lasten lukumäärän vaihtelut vuosina 2019 – 2024 eri palvelujärjestelmän muodoissa:

	2019	2020	2021	2022	TP2023	TA2024	TP2024
varhaiskasv.	331	303	306	302	340	308	289
josta alle 3-v.	62	49	57	56	75	76	67
kotihoidontuki	64	84	74	80	80	58	39
yksit.hoidontuki	101	88	44	1	0	0	0
palveluseteli	19	33	91	130	135	143 (43 alle 3 v.)	108
yhteensä	515	508	515	513	555	509	436

Lapsimäärät yksityisessä varhaiskasvatuksessa

	2019	2020	2021	2022	TP2023	TA2024	TP2024
Yksityinen päiväkot	84	105	110	131	115	120	97
Yksityinen perhepäivähoito	20	16	20	18	20	23	11

Nettokustannukset €/ asukas:

	2019	2020	2021	2022	TP2023	Ta2024	TP 2024
varhaiskasvatus	581	582	749	852	887	917	925
lastenhoidon tuet	212	229	113	66	67	57	43

Tukimuoto/vuosi	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TP2024
Kotihoidontuki	268 978	282 391	242 328	289 315	290 000	240 000	158 165
Kotihoidontuen kuntalisä	65 777	86 764	63 726	50 119	54 000	40 000	26 186
Yksityisen hoidon tuki	178 571	154 882	88 503	1 177	2 000	1 200	0
Yksityisen hoidon kuntalisä	731 185	564 676	272 215	1 663	0	2 000	0
Osittainen hoitoraha		23 880	26 260	30 227	30 000	30 000	24 312
Joustava hoitoraha		23 880	26 260	30 227	33 000	40 000	46 804
Palveluseteli	61 370	282 889	744 193	928 228	1 171 000	1 250 000	1 272 137
Yhteensä	1 305 881	1 419 362	1 463 485	1 330 956	1 580 000	1 603 200	1 527 604

Perusopetuspalvelut

Toimielin Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Tehtäväalue perusopetus

Vastuhenkilö Johtava rehtori

Tehtäväalueen kuvaus

Yleisopetusta on annettu Kirkonkylän, Laukolan ja Maunun kouluilla hyväksytyn opetussuunnitelman ja työsuunnitelman mukaisesti.

Luokamuotoinen erityisopetus on hoidettu oman kunnan peruskouluissa sekä pienryhmäluokissa, että integroituna opetuksena. Vaativan erityisen tuen pienryhmäopetusta on järjestetty Kirkonkylän koulussa kunnan omana toimintana. Ruotsinkielisten perusopetus järjestetään Turussa ja vaikeimmin vammaisten perusopetus järjestetään ostopalveluna (Mylly-Antin koulu, Raisio).

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Perusopetuksen tilastointipäivänä 20.9. kunnan kokonaisoppilasmäärä oli 830. Kirkonkylän koulussa heistä opiskeli 416 oppilasta, joista Hiidenvainiossa 1.–2. luokilla 141. Vahdolla Laukolan koulussa oppilaita oli 148. Maunun yläkoulussa oppilaita oli 266. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta järjestettiin kevätlukukaudella 2024 Vahdon kunnanosassa ostopalveluna ja Ruskon kunnanosassa omana toimintana. Syyslukukaudesta 2024 alkaen toiminta järjestettiin kunnan omana toiminta sekä Vahdolla että Ruskolla.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Ruskon kunnan palvelualueet tekivät vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä omat riskienhallintasuunnitelmansa. Riskienhallintatyöryhmä laatii näistä koko kuntaa koskevan yhteenvedon, johon nostettiin todennäköisyydeltään ja vaikutukseltaan keskeiset riskit sekä niitä asioita, joita arvioitiin kunnan toiminnan kannalta muutoin keskeisiksi. Perusopetuksen merkittävimmät riskit liittyivät kelpoisuusehdot täyttävien sijaisten saami- seen, tiettyjen ammattiryhmien rekrytointivaikeuteen, valtionosuuksien kautta tulevien määrärahojen riittävyyteen, työn kuormittavuuden lisääntymiseen, väkivaltatilanteiden lisääntymiseen oppilaiden kesken sekä henkilöstöön kohdistuen.

Perusopetuksen henkilöstö

ammattinimike	tp2024
johtava rehtori (myös Laukolan koulun rehtori)	1
rehtori (Maunu, Kirkonkylä/Hiidenvainio)	2
aineen lehtori/tuntiopettaja	22,6*
luokanopettaja	25 (muutos alk. 1.8.24)
erityisopettaja	11 (* 12; hankerahaa 7kk: 1.1.- 31.7.24)
koulunkäynninohjaaja	25
toimistosihteer	1 (1.1.24 alk.)
koulupsykologi	Hyvinvointialue
vastaava kuraattori	Hyvinvointialue
kuraattori	Hyvinvointialue
opinto-ohjaaja	1,4*

Ruskon oppilasmääräennuste on tilastokeskuksen ennusteeseen perustuen koko maan en- nustetta parempi. Tämä koskee sekä ala- että yläkoulun tilannetta.

Alakoulussa oppilasmäärän huippu koettiin lukuvuonna 2023–2024. Sen jälkeen oppilasmäärä kääntyi hienoiseen laskuun. Koulutyönsä aloittavien oppilaiden määrä on sellainen, että Rus- kon keskustan alueella aloittaa vuosittain kolme 1. luokkaa ja Vahdolla Laukolan koulussa yksi 1. luokka.

Yläkoulussa oppilasmäärän huippu koetaan lukuvuonna 2026–2027, kun nykyiset isot

oppilasluokat ovat siirtyneet Maunun kouluun. Koulussa on silloin 15 yleisopetuksen ryhmää ja noin 300 oppilasta. Tuon lukuvuoden jälkeen oppilasmäärä kääntyy hienoiseen laskuun.

Hiidenvainion kouluun sijoittuu kunnan 1.–2. luokkien pienryhmätoiminta. Laukolan kouluun keskitettiin kunnan 3.–6. luokkien pienryhmätoimintaa syksyllä 2019. Toiminta jatkuu samalla tavalla.

Lukuvuoden 2020–2021 alkaessa erityisen vaativan tuen luokka aloitti toimintansa Kirkonkylän koulun päätyyn remontoitussa tilassa. Luokassa opiskelevilla oppilailla on pidennetty oppivelvollisuus (11 v) ja osa heistä opiskelee toiminta-alueittain tuetun oppimissuunnitelman kanssa. Tämän luokan oppilaiden koulutyön järjestämiseen kunta saa korotettua valtion-osuutta, joka joidenkin kohdalla on huomattavan paljon suurempi kuin yleisopetuksen oppilaan osalla. (kolmin- tai viisinkertainen yksikköhinta perusosaan verrattuna)

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on hyväksynyt toimintatavan siirtyä tietokoneiden ja iPadien osalta Tieran tarjoamaan palvelumalliin uusien laitteiden hankkimisen osalta. Samalla päätettiin ottaa palvelumallin kustannukset huomioon käyttötalouden suunnittelussa. (OPVA 9.6.2020, § 64) Oppilaslaitteiden vaihtosykli on ollut iPadien osalta 5 vuotta ja kannettavien tietokoneiden osalta 3 vuotta. Sekä opettajien iPadeissa että kannettavissa tietokoneissa vaihtosykli on ollut 4 vuotta.

Oppilaiden osalta on siirrytty malliin, jossa oppilas saa laitteen (iPad) 2. luokalla ja luovuttaa sen 6. luokan lopussa. Tämän jälkeen oppilas saa 7. luokan alussa uuden laitteen (kannettava tietokone) ja luovuttaa sen 9. luokan lopussa. Investointitarve päätelaitteiden osalta on poistunut talousarviosta ja kustannukset siirtyneet käyttötalouden puolelle.

Lukuvuoden 2025–2026 alkaessa oppilas saa iPadin 3. luokalla ja iPadien vaihtosykli muuttuu tämän käytännön mukaisesti.

Opettajille hankittiin työpuhelimet talousarvioon 2020 myönnetyn rahan kautta ja ne uusittiin vuonna 2024. Datatykkien tilalle hankittiin lukuvuodelle 2024–2025 ATEA:n palvelumallin kautta älytelevisioita yhteensä kuuteen alakoulun luokkaan (kaksi luokkaa/koulu). Määräraha varattiin koulujen käyttötalouteen. Käytäntöä jatketaan myös tulevien lukuvuosien aikana ja lisäksi huomioidaan esitys siitä, että teknisen sektorin talousarvioon varataan luokkien muutostöihin tarvittava määräraha.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2024	TP 2024
Opetuksen laadun arviointi	Toteutetaan vuosittain 6. lk:n oppimistulosten laadunarviointi matematiikassa ja äidinkiessä.	Kansallisessa ainekohtaisessa arvioinnissa sijoitutaan keskiarvon yläpuolelle (Makeko – koe ja SUK-koe) Tarkempi sijoitus jatkossa.	Vuoden 2024 keskiarvo : matematiikka: 66,5/90 suomen kieli : 27,9 /40 MA- vastauksista 73,9 % ja SUK- vastauksista 69,8 % oikein. Tavoite toteutui, koska oikeita vastauksia lähes 70 % tai yli.

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2024	TP 2024
	Osallistutaan vuosiluokilla 7.-9. mahdollisiin oppiainekohtaisiin valtakunnallisiin arviointeihin. Mikäli satunnaisotanta ei osu kohdalle, osallistutaan matematiikan valtakunnallisiin.	Kansallisessa ainekohtaisessa arvioinnissa sijoitutaan keskiarvon yläpuolelle	Matematiikan valtakunnallisen kokeen keskiarvo keväällä 2024 Maunun koulussa oli 6,36. Koko Suomessa 6,25 Tavoite toteutui keskiarvon ollessa yli valtakunnallisen arvon.
Edulyzer- sovelluksella säännöllinen oppilaiden hyvinvoinnin mittaus	Tavoitteena kerätä tietoa koulun toiminnasta oppimisen, viihtyvyyden, hyvinvoinnin ja yhteisen toiminnan kehittämiseksi.		Vastauksia on kertynyt hieman alle 10 000. Asteikolla 1-5: - pedagoginen hyvinvointi 3,6 - Oppiminen 3,2 - Motivaatio 3,6 - Kouluviihtyvyys 3,5
Primus/Wilma- tiedon analysointi erilaisten mittarien avulla Tutkimushanke: poissaolojen vaikutus oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin	Tavoitteena kartoittaa poissaolojen vaikutusta oppilaiden oppimiseen ja hyvinvointiin tarkastelemalla Primus/Wilma-datasta löytyviä poissaolokirjauksia, tukitoimia, pedagogisia asiakirjoja ja niiden yhteyksiä tilastokeskusten tarjoamiin taustatietoihin, muihin rekisteriaineistoihin sekä kyselyaineistoon.		Arvosanat ovat laskeneet hieman muutamien viimeisten vuosien aikana. Poissaolot ovat olleet lukuvuosina 2022–2023 ja 2023–2024 edellisiä lukuvuosia suuremmat.
Harrastamisen Ruskon mallin kerhotoiminta, koordinaattorit	Tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen tarjoamalla lasten ja nuorten toiveiden mukaisia maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä		Tavoite toteutui, sillä kaikilla Ruskon kouluilla järjestettiin kerhotoimintaa koulupäivän päättymisen jälkeen.

Lukuvuosi 2023–24	Maunu	Kirkonkylä	Laukola	Hiidenvainio
Oppilaita	224	282	141	128
Luokkia	12	12	8	6
Keskim. luokkakoko	18,67	23,50	17,63	21,33

Lukuvuosi 2023–24	Maunu	Kirkonkylä	Laukola	Hiidenvainio
Pienluokka	17	2	17	14
Tuntikehys	433,58	342	215	144
Tuntikehys/yleisopetuksen oppilaat	1,94	1,21	1,52	1,13
Oppilaita/opettaja	9,33	23,50	17,63	21,33
Kuljetettavat oppilaat	81	20	39	6
Lukuvuosi 2024–25	Maunu	Kirkonkylä	Laukola	Hiidenvainio
Oppilaita	254	274	128	129
Luokkia	13	12	7	6
Keskim. luokkakoko	19,54	22,83	18,29	21,50
Pienluokka	12	2	20	12
Tuntikehys	437,58	343	188	148
Tuntikehys/yleisopetuksen oppilaat	1,72	1,25	1,47	1,15
Oppilaita/opettaja	10,16	22,83	18,29	21,50
Kuljetettavat oppilaat	86	17	43	8

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	811 244,57	951 350	963 775	757 422	78,6 %
Toimintakulut	-6 265 987,16	-6 332 317	-6 668 493	-6 278 102,94	94,1 %
josta palvelujen ostot	-887 284,97	-988 370	-959 181	-808 557,11	84,3 %
Toimintakate	-5 454 742,59	-5 380 967	-5 704 718	-5 520 680,79	96,8 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-2 125 015,42	-2 011 823	-2 014 883	-1 974 900,03	98,0 %
Toimintakate	-2 125 015,42	-2 011 823	-2 014 883	-1 974 900,03	98,0 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	811 245	951 350	963 775	757 422,15	78,6 %
Toimintakulut	-8 391 003	-8 344 140	-8 683 376	-8 253 002,97	95,0 %
Toimintakate (=sitova)	-7 579 758,01	-7 392 790	-7 719 601	-7 495 580,82	97,1 %
muut laskennalliset erät	-351 856,84	-395 795	-395 795	-357 201,49	90,2 %
poistot	-89 209,11	-88 825	-88 825	-88 825,16	
nettomenot per asukas	1 246,24	1 221,87	1 271,97	1 237,01	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 420	
nettomenot	8 020 824	7 877 410	8 204 221	7 941 607	

20.9. oppilasmäärät	2020-21	2021-22	2022-23	2023-2024	2024-2025
yhteensä	791	821	831	827	830
Maunun koulu	238	249	261	243	266
Kirkonkylänkoulu	197	159	223	284	275
Laukolan koulu	177	174	168	158	148
Merttelän koulu	64	76	62		
Hiidenvainion koulu	115	163	117	142	141

OPPILAAT KESKIM.	2021	2022	2023	2024	muutos 2021/22	muutos 2022/23	muutos 2023/24
yhteensä	804	826	829	829	2,7 %	0,4 %	0,0 %
Maunun koulu	243	254	254	253	4,5 %	0,0 %	-0,4 %
Kirkonkylän koulu	181	186	248	280	2,8 %	33,3 %	12,9 %
Laukolan koulu	176	172	164	154	-2,3 %	-4,7 %	-6,1 %
Merttelän koulu	69	70	36		1,4 %	-48,6 %	-100,0 %
Hiidenvainion koulu	135	144	127	142	6,7 %	-11,8 %	11,8 %

Ulk., sis. vyör., nettokustannukset:	tp2021	tp2022	tp2023	tp2024	muutos 2021/22	muutos 2022/23	muutos 2023/24
Yhteensä	6 496 086	6 843 196	7 576 791	7 524 134	5,3 %	10,7 %	-0,7 %
Maunun koulu	2 104 778	2 298 841	2 524 449	2 479 449	9,2 %	9,8 %	-1,8 %
Kirkonkylän koulu	1 148 538	1 199 390	1 648 811	1 799 800	4,4 %	37,5 %	9,2 %
Laukolan koulu	1 010 922	1 016 543	1 185 462	1 113 374	0,6 %	16,6 %	-6,1 %
Merttelän koulu	482 517	431 710	257 327		-10,5 %	-40,4 %	-100,0 %
Hiidenvainion koulu	683 890	709 146	666 205	758 481	3,7 %	-6,1 %	13,9 %
Erityisopetus	1 065 441	1 187 566	1 294 537	1 373 030	11,5 %	9,0 %	6,1 %

Kustannukset per oppilas:	2021	2022	2023	2024	muutos 2021/22	muutos 2022/23	muutos 2023/24
Koulut yhteensä	8 080	8 285	9 140	9 076	2,5 %	10,3 %	-0,7 %
Maunun koulu	9 987	10 488	11 500	11 456	5,0 %	9,6 %	-0,4 %
Kirkonkylän koulu	7 671	7 886	8 212	8 084	2,8 %	4,1 %	-1,6 %
Laukolan koulu	7 069	7 348	8 792	8 886	3,9 %	19,7 %	1,1 %
Merttelän koulu	8 318	7 605	8 711		-8,6 %	14,5 %	-100,0 %
Hiidenvainion koulu	6 391	6 362	6 809	6 998	-0,5 %	7,0 %	2,8 %

Oppilaskohtaiseen kustannukseen on laskettu mukaan Hallinto, Hankkeet ja Erityisopetus koulujen oppilasmäärien suhteessa.

Merttelän koulun oppilaat siirtyivät syksyllä 2023 Kirkonkylän koulun tiloihin. Talousarviossa 2023 Merttelän kustannuspaikalle varattu muut kulut, paitsi syksyn osuus sisäisestä vuokrasta. Laskennan vuoksi oppilaat tässä taulukossa edelleen Merttelän kohdalla.

Merttelän koulun oppilaat siirtyneet Kirkonkylän kouluun.

Kirjasto-, kulttuuri-, musiikkiopetus-, nuoriso-, ja liikuntapalvelut

HYVINVOINNIN JOHTAMISEN JA EDISTÄMISEN PALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Hyvinvointitoimiala

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Ruskon kunnan hyvinvointitoimiala

- edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa;
- seuraa kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia, niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin;
- vastaa kunnan eri toimialojen ja toimijoiden yhteistyöstä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa;
- vastaa kirjasto- ja kulttuuripalveluista sekä nuoriso- ja liikuntapalveluista;
- vastaa vaikuttamistoimielimien (nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston) toiminnan kehittämisestä, kunnan yhteistyöstä kolmannen sektorin kanssa sekä osallisuuden ja kansalaistoiminnan kehittämisestä;
- huolehtii vapaan sivistystyön opetuksesta ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa osoitetuista tehtävistä.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Vuoden 2024 toiminnallisissa tavoitteissa painottuivat toimialan oman palvelutuotannon kohteena olevat toiminnot ja vastuualueiden lakisääteiset tehtävät. Toiminnan painopisteet perustuivat kunnan strategiaan ja tavoiteohjelmiin, ja mittarointia pyrittiin kohdistamaan perustuksen seurantaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön monialaisen johtamisen osalta vuoden aikana saatettiin loppuun laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta ja osallistuttiin aktiivisesti hyvinvointialueen ja kunnan (mm. lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 6, § 7 mukaiseen) yhteistyöhön, joka lisäytyi huomattavasti aiemmasta. Kuntien valtionosuuksien uusi laskentatekijä eli kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä mittaava HYTE-keroin oli Ruskon kunnan osalta Varsinais-Suomen paras ja koko Suomen toiseksi paras.

Toimialan vastuualueilla asetetut tavoitteet saavutettiin myös pääosin hyvin. Kirjastopalveluissa lähestyttiin tavoitteita toimitilatilanteesta huolimatta, kun tehdyt kehittämistoimet palvelujen saavutettavuuden edistämiseksi edelleen kasvattivat asiointimääriä. Kirjastopalvelujen tarpeeseen vastattiin mm. hakeutuvilla palveluilla sekä säännöllisellä kouluyhteistyöllä. Nuorisopalveluissa jatkettiin koulunuorisotyön kehittämistä ja yhteistyön tiivistämistä eri yhteistyötahojen, erityisesti perusopetuksen kanssa. Liikuntapalveluissa jatkettiin liikuntaneuvonnan kehittämistä, ja liikuntaolosuhteita kehitettiin suunnitelmallisesti.

Nuorisolakiin (955/2022) kirjatun harrastustakuun eli ns. Ruskon harrastamisen mallin kautta valtionavustuksen turvin mahdollistettiin jokaiselle lapselle ja nuorelle maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Koko lukuvuoden jatkuneita Harrastamisen mallin kerhoja oli kouluilla yhteensä noin 35 kpl. Harrastustarjonta perustui oppilaiden kuulemiseen ja kerhotoimintaa toteutettiin yhdessä paikallisten yhdistysten kanssa. Lapsiperheille suunnattua matalan kynnyksen

kasvatusapua eli nanny-palvelua toteutettiin järjestötoimijan kanssa. Palvelun hankintaan liittyviä kriteereitä uudistettiin ja uusi hankintakierros toteutetaan vuoden 2025 alussa.

Koko kuntaa koskevinä kehittämistoimin kunnan ulkoista ja sisäistä viestintää tuotettiin ja koordinointiin kustannustehokkaasti. Henkilöstön työhyvinvointia selvitettiin kahdella laajalla kyselyllä, ja vahvistettiin esihenkilöiden vertaistukea. Edellisenä vuonna laaditun yhdistysohjelman ja kulttuurihyvinvointi- ja kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista toimintaa jatkettiin, ja avustuksia jaettiin kohdeavustuksina hyvinvointisuunnitelman mukaisiin kehittämistoimiin. Yhdistyksiä tavattiin aiempaa enemmän teemakohtaisesti tai kontaktoitiin yhdistys kerrallaan. Osallisuutta vahvistettiin toteuttamalla useita kuntalaiskeskusteluja palvelujen kehittämiseksi.

Taloudessa toimiala pysyi jälleen hyvin talousarviouralla, ja sopeuttamistoimenpiteiden myötä alitti sen. Käyttötalouden osalta hyvinvointitoimialan sitova toimintakate ulkoisten ja sisäisten kulujen ja tuottojen osalta oli 87,5 % eli 144 432 euroa alle talousarvion. Sitovien henkilöstökulujen osalta toteuma oli 96,9 % eli 18 145 euroa alle talousarvion, samoin henkilötövuosito-teuma pysyi suunnitellulla tasolla. Suurimmat kulujen alitukset osana kunnan syksyn sopeuttamistoimenpiteitä kohdentuivat muihin toimintakuluihin, jotka sisältävät mm. sisäisiä ja ulkoisia vuokria. Toimialan toimintatuotot ylittyivät talousarviosta 9 011 eurolla.

Hyvinvointilautakunnan ja teknisen toimen yhteisissä investointiprojekteissa pysyttiin hyvin talousarviouralla ja niiden myötä toteutettiin useita erityisesti turvallisuuden parannustoimia ja rakennettiin uusia lähiliikuntakohteita (kuten Vahdon uimapaikan parannustyöt ja Päällistönmäen ulkoilureitin rakentaminen). Esteettömyyden investointiprojektissa loppuvuoteen suunniteltuja hankintoja ja projekteja ei toteutettu syksyn sopeuttamistoimenpiteiden vuoksi.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Riskit (TA2024): Palvelutarpeen ja yhteistyövaatimusten kasvu suhteessa resursseihin. Toimialan toimistotyön niukka resurssointi lisää hallinnollisten virheiden riskejä.

Selonteko: Toimistotyön tarve korostui erityisesti tilavarauskysymyksissä sekä yhdistysyhteistyön odotuksiin vastaamisessa.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TP 2024
Johdetaan kunnan monialaista hyvinvointityötä suunnitelmallisesti ja vaikuttavasti	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman päivittäminen TEA-viisari (kuntajohto)	1 krt / v Vähintään 68	Valtuusto 26.2.2024 § 4 68
Vahvistetaan lapsiperheiden arkea helposti saatavalla tuella	Nanny-palvelun asiakastytyväisyys	Vähintään 90 % asiakkaista suosittelisi palvelua	100 %
Harrastustakuulla turvataan jokaiselle lapselle maksuton harrastus	Harrastuskerhojen määrä	Toiminnassa vähintään joka koululla	Kyllä 35 kerhoa 280 lasta
Edistetään kunnan esteettömyyttä	Esteettömyyskartoitusten ja -korjausten investointimäärärahat	Vähintään 20 000 €	Säästösyistä ei käytetty. Osa pienemmistä hankinnoista osana käyttöaloutta.
Avustusjärjestelmä on hyvinvointitavoitteiden suuntainen ja mahdollistaa kansalaistoiminnan tukemisen ja yhteisöllistä palvelutuotantoa	Kohdeavustuksia myönnetään hyvinvointia edistäviin toimiin, yhteisöllisen kulttuurin synnyttämiseen ja kuntalaisten yhteisten toimintaan osallistumisen mahdollistamiseen	Vähintään 36 000 €	31 006 €. Osana sopeuttamistoimia tavoitteena oli säästää 5 000 €.
Vahvistetaan hyvinvointia edistävää yhteistyötä ja osallistavaa vuorovaikutusta toimialojen ja eri toimijoiden kesken	Seuraparlamentti kokoontuu yhdistysohjelman mukaisesti Kuntalaiskyselyjä ja -keskusteluja järjestetään	1-2 krt / v Vähintään 5 kpl	Yhdistysten toiveiden mukaan teetä makohaisia tapahtumia. 5 kpl.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT
Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Kirjastopalvelut tarjoaa kirjastolain mukaisesti uudistuvan kokoelman osana Vaski-kirjastoja, edistää lukemista ja monipuolisia lukutaitoja sekä tarjoaa tiloja kansalaistoimintaan ja oppimiseen sekä edistää yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja demokratiaa.

Kulttuuritoimen tehtävänä on paitsi edistää kulttuurin harrastamista, myös edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Kunta hankkii vapaan sivistystyön opetuksen ostopalveluna Raisio-opistolta ja taiteen perusopetusta Turun musiikinopetus Oy:ltä.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Toimitilatilanteesta huolimatta kirjastopalveluiden tuotanto ja käyttö kasvoivat lähelle asetettua tavoitetasoa. Tapahtumia ja käyttäjäkoulutuksia oli aiempaa enemmän. Kokonaislainaus ja

erityisesti lasten kaunokirjallisuuden lainaus kasvoivat. Kasvanut käyttö liittyi palvelun saavutettavuuden ja näkyvyyden parantamiseen, johdonmukaiseen kokoelmatyöhön sekä hakeutuvan, asiakaslähtöiseen toimintaan. Kirjastopalveluita koskettavana keskeisenä tavoitteena vuonna 2024 oli jatkaa yhdessä eri toimijoiden kanssa pääkirjaston uuden toimitilan hankesuunnittelua. Tätä toteutettiin aktiivisesti osana hankkeen ohjausryhmää, ja lisäksi hankittiin tietoa vastaavista kirjastohankkeista. Muina toiminnallisina tavoitteina jatkettiin aiempia linjauksia: nostettiin mediakasvatuksen osuutta sekä vakiinnutettiin yhteiskunnallisen vuoropuhelun tehtävää.

Kulttuuripalvelut jatkoi kulttuurihyvinvointisuunnitelman mukaisia käytännön palvelukokeiluja. Taiteen perusopetusta järjestettiin musiikissa 18–20 oppilaalle. Yhdistysten avustusjärjestelmässä jaettiin kohdeavustuksia kunnan hyvinvointitavoitteiden mukaiseen toimintaan. Yhdistysfoorumitoimintaa toteutettiin toiveiden mukaisesti enemmän kohdennetummin ja teemakohtaisesti. Kumppanuussopimusmallin pilotointia jatkettiin nuorisotyössä ja kotiseututyössä.

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Riskit (TA2024): Keskeisimmät riskit liittyivät haasteisiin osaavan henkilöstön veto- ja pitovoimassa, toiminnan järjestämiseen väliaikaisissa tiloissa, kirjastotilojen paloturvallisuuteen sekä ilkaltaan.

Selonteko: Henkilöstö jousti väliaikaisessa toimitilatilanteessa ja kykeni kehittämään toimintaa olosuhteiden mukaisesti. Toimitilojen turvallisuussuunnitelmia päivitettiin.

Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TP 2024
Kirjastotoimen resursointi on riittävä.	Toimintakulut € / asukas Aineistomääräraha € / asukas Henkilötyövuodet / 1 000 asukas	67,8 8,5 0,85	55,05 € 8,49 € 0,7 (Tane 2025 10.3.2025 / 6 420 as.)
Kirjastopalveluiden toiminnan painopisteet ovat tarkoituksenmukaisia.	Lainat / asukas Fyysiset käynnit / asukas Monipuoliset lukutaidot, tuntien määrä	7-13,5 1,5-5 Vähintään 12	12,92 4,35 26 kpl * * tuntien määrä ei tilastoida tunteina, vaan käyttäjäkoulu- tusten lukumääränä
Kulttuuria edistetään osana kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.	Pisteet kulttuurin TEA-viisarissa	Vähintään 60	69

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	TA 2024	TP 2024
	Kulttuurihyvinvointipalveluiden tarve tunnistetaan ja niitä tarjotaan suunnitelman mukaan	Kyllä	Kyllä (HyvLa 12.3.2024 § 12)
Tarjotaan taidekasvatusta ja mahdollisuus suorittaa tutkinto taiteen perusopetuksessa.	Taidekasvatusta järjestetään suunnitelman mukaan Taiteen laajan oppimäärän perusopetukseen opiskelijoiden määrä	Kyllä 18-20	Kyllä (HyvLa 12.3.2024 § 12) 18
Kannustetaan elinikäiseen oppimiseen järjestämällä vapaan sivistystyön opetusta.	Toteutuneiden opetustuntien määrä Opetukseen osallistuneiden määrä	550-600 300-400	449 502

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT

Toimielin Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalue Liikunta- ja nuorisopalvelut

Vastuhenkilö Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalueen kuvaus

Liikuntapalvelut tarjoaa liikuntalain mukaisesti kuntalaisille monipuolisia liikuntaolosuhteita sekä tukee paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen toimintaa.

Nuorisopalvelut tukee nuorisolain mukaisesti nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta yhteiskunnassa järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja avoimia tiloja sekä edistämällä nuorten kansalaistoimintaa. Etsivä nuorisotyö tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja auttaa heitä palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään mm. itsenäistymistä ja pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Olennaiset muutokset ja tapahtumat

Liikuntapalveluissa järjestettiin toimintaa suunnitellusti ohjatun ryhmäliikunnan ja matalan kynnyksen liikuntatoiminnan osalta. Hankerahoituksella vahvistettiin erityisesti ikääntyneiden sekä varhaiskasvatusikäisten liikkumista. Aikuisväestölle tarjottiin ei-tavoitteellisia lajikokeiluja yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa. Lisäksi jatkettiin liikuntaneuvonnan toimintamallin jalkauttamista terveyspalveluihin ja pilotoitiin ikääntyneiden voima- ja tasapainoryhmiä osana Voimaa vanhuuteen -ohjelmaa.

Liikuntaolosuhteiden kehittämisessä edettiin suunnitelmallisesti. Yleisten leikkipuistojen kuntoa kartoitettiin ja parannettiin tehdyn turvallisuusselvityksen pohjalta. Kehittämiseen osallistettiin kuntalaisia avointen kyselyjen kautta. Leikkipuistojen kunnostusta suunniteltiin käytännössä osallistuvan budjetoinnin periaatteilla.

Nuorisopalveluissa kävijämäärät kahdella nuorisotalolla pysyivät suurina. Lasten kesäkerho toteutettiin perusopetuksen kanssa omana toimintana molemmissa kunnanosissa, ja kesällä jalkautettiin nuorisotalotoimintaa kunnan eri osiin, mm. uimapaikoille. Myös leirejä, retkiä ja

tapahtumia saatiin toteutettua suunnitellusti. Verkkopohjaisen nuorisotalotoiminnan sijaan palveluissa hyödynnettiin pääosin muita nuorisopalvelujen verkkokanavia. Nuorten osallisuutta edistettiin osana arkista toimintaa sekä pyrittiin kehittämään nuorisovaltuuston toimintaa, mutta toiminnan käyntiin saattamisessa oli runsaasti haasteita. Loppuvuonna nuorisovaltuuston sääntöihin valmisteltiin muutoksia jatkokehittämistä ajatellen.

Koulunuorisotyöntekijä jatkoi työtään valtionavustuksella erityisesti yläkoulussa ja yhteistyötä perusopetuksen kanssa edelleen tiivistettiin: yksilökohtaisen työn lisäksi mm. 7-luokkalaisten ryhmäytysten ja päihdekasvatustyön saralla. Nuorten Ankkuripoliisin kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä nuorten rikos- ja päihdeasioissa. Etsivässä nuorisotyössä jalkauduttiin entistä enemmän alueen toisen asteen oppilaitoksiin ja jatkettiin kohdennettua ja avointa toimintaa. Varsinaisten tilastoitujen asiakkaiden määrä jäi alle tavoitetason, mutta vastaavasti muita nuorten aikuisten kohtaamisia oli yhteistyön kautta aiempaa enemmän. Etsivän avoimessa toiminnassa oli vaihtelua osallistumisaktiivisuuden suhteen.

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2024	TP 2024
Vahvistetaan terveyttä mahdollistamalla kuntalaisille hyvät liikunto-olosuhteet ja aktiivinen arki	Liikuntapaikkojen ylläpidon resurssit ovat riittävät Tarkastetut ja ylläpidetyt yleiset leikkipuistot	Vähintään 0,5 htv 11 kpl	0,5 htv 11 kpl (tarkastukset HyvLa 10.12.2024 § 89)
Tarjotaan liikuntapalveluja vähän liikkuville ja niille, joille ei ole tarjolla palveluja	Erityisryhmien ja ikääntyneiden liikuntaryhmien määrät Liikuntaneuvonnan kehittämiseen haetaan avustusta	Vähintään 5 säännöllistä ryhmää Hyväksytty hankekamus	6 ryhmää (+ voima- ja tasapainoryhmä) Kyllä, saatu avustus 2 000 €.
Turvataan paikallisten urheiluseurojen mahdollisuudet tarjota edullisia liikuntaharrastuksia.	Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan Liikuntaseurojen kanssa suunnitellaan toimintaa yhdessä	Maksuttomat olosuhteet, avustussumma 5 000-10 000 € Vähintään yksi suunnittelutapaaminen vuodessa.	Kyllä, 6 920 € 1 kpl
Tarjotaan avoimia nuorisopalveluja nuorisotalolla ja verkossa	Toimintapäivien määrä / viikko Netari-työ Laajennetaan moottoripajatoimintaa	3–4 päivänä viikossa Kuukausittain Kerran viikossa	5 päivänä viikossa Siirrytty omiin kanaviin 1 krt/vko
Järjestetään leirejä, retkiä ja tapahtumia nuorille	Tapahtumien määrä	Vähintään 10 vuodessa	Toteutunut (12 kpl)
Tehdään tiivistä kouluyhteistyötä	Nuorisotyö paikalla koululla Ryhmytykset Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintaan osallistuminen	Päivittäin Kaikille 7. luokille Kuukausittain	Päivittäin Kyllä Kyllä
Etsivä nuorisotyö tavoittaa nuoria aikuisia	Etsivän nuorisotyön asiakkaat	Vähintään 20 vuodessa	Tilastoitu 6 (tosiasiallisesti enemmän)

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	TA 2024	TP 2024
	Nuorten aikuisten avoin toiminta	Viikoittain	avoimessa toimin- nassa) Toteutui vaihdellen.
Nuorten osallisuutta edistetään	Nuoret mukana suunnittelussa ja päätöksenteossa Nuorten järjestämien tapahtumien määrä Nuorisovaltuuston resurssointi	Vähintään 10 ko- kousta Vähintään 5 Vähintään 1 500 €	3 kokousta 2 tapahtumaa TA2024: 1 500 €

Selonteko merkittävimmistä riskeistä

Riskit (TA2024): Keskeisin riski liittyi liikuntapalveluista vastaavan työntekijän eläköitymisen jälkeiseen toiminnan järjestämiseen. Riskejä oli myös osaavan henkilöstön veto- ja pitovoimassa ja palvelujen toimintavarmuudessa. Palvelutarpeen ja yhteistyövaatimusten kasvu suhteessa resursseihin.

Selonteko: Liikuntapalveluvastaavan tehtävät saatiin hoidettua erinäisillä järjestelyillä, ja nuorisopalvelujen työntekijätilanne vakiintui syksyn aikana.

Tuloarviot ja määrärahat

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2023</u>	<u>Ta2024</u>	<u>Muutos ta</u>	<u>Tp 2024</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	110 970,25	108 400	108 400	115 921	106,9 %
Toimintakulut	-816 280,95	-994 328	-1 001 328	-872 952,23	87,2 %
josta palvelujen ostot	-183 656,13	-229 001	-229 001	-189 325,46	82,7 %
Toimintakate	-705 310,70	-885 928	-892 928	-757 031,17	84,8 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	1 022,01			1 490,17	
Toimintakulut	-565 010,50	-315 601	-315 601	-301 555,59	95,5 %
Toimintakate	-563 988,49	-315 601	-315 601	-300 065,42	95,1 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	111 992	108 400	108 400	117 411,23	108,3 %
Toimintakulut	-1 381 291	-1 309 929	-1 316 929	-1 174 507,82	89,2 %
Toimintakate (=sitova)	-1 269 299,19	-1 201 529	-1 208 529	-1 057 096,59	87,5 %
muut laskennalliset erät	-67 519,52	-69 289	-69 289	-68 819,84	99,3 %
poistot	-95 892,96	-100 269	-100 269	-108 081,53	107,8 %
 nettomenot per asukas	 222,61	 212,67	 213,66	 190,64	
asukkaat	6436	6 447	6 450	6 473	
nettomenot	1 432 712	1 371 087	1 378 087	1 233 998	

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	TA 2024	muutokset	MTA 2024	Toteutuma 1-12 / 2024	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
MYYNITTUOTOT	1 802 200,00	3 060,00	1 805 260,00	1 791 141,82	-14 118,18
MAKSUTUOTOT	507 800,00	12 425,00	520 225,00	417 776,00	-102 449,00
TUET JA AVUSTUKSET	546 066,00	0,00	546 066,00	480 924,33	-65 141,67
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 308 260,00	0,00	1 308 260,00	1 715 744,91	407 484,91
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 164 326,00	15 485,00	4 179 811,00	4 405 587,06	225 776,06
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-12 015 415,00	-559 897,02	-12 575 312,02	-11 897 972,30	677 339,72
PALKAT JA PALKKIOT	-9 741 180,00	-468 193,50	-10 209 373,50	-9 695 399,47	513 974,03
HENKILÖSIVUKULUT	-2 274 235,00	-91 703,52	-2 365 938,52	-2 202 572,83	163 365,69
ELÄKEKULUT	-1 980 327,00	-74 821,94	-2 055 148,94	-1 911 791,73	143 357,21
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-293 908,00	-16 881,58	-310 789,58	-290 781,10	20 008,48
PALVELUJEN OSTOT	-6 155 161,00	-3 871,00	-6 159 032,00	-5 750 925,56	408 106,44
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 636 930,00	-2 000,00	-1 638 930,00	-1 602 472,84	36 457,16
AVUSTUKSET	-632 350,00	23 100,00	-609 250,00	-484 322,56	124 927,44
MUUT TOIMINTAKULUT	-440 390,00	0,00	-440 390,00	-505 227,82	-64 837,82
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-20 880 246,00	-542 668,02	-21 422 914,02	-20 240 921,08	1 181 992,94
TOIMINTAKATE	-16 715 920,00	-527 183,02	-17 243 103,02	-15 835 334,02	1 407 769,00
VEROTULOT	13 180 000,00	0,00	13 180 000,00	13 575 427,48	395 427,48
VALTIONOSUDET	5 807 816,00	-203 201,00	5 604 615,00	5 597 367,00	-7 248,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	2 000,00	0,00	2 000,00	1 508,85	-491,15
MUUT RAHOITUSTUOTOT	21 000,00	0,00	21 000,00	30 720,97	9 720,97
KORKOKULUT	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-251 991,61	-1 991,61
MUUT RAHOITUSKULUT	0,00	0,00	0,00	-748,07	-748,07
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	-227 000,00	0,00	-227 000,00	-220 509,86	6 490,14
VUOSIKATE	2 044 896,00	-730 384,02	1 314 511,98	3 116 950,60	1 802 438,62
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 974 230,00	0,00	-1 974 230,00	-2 060 613,73	-86 383,73
ARVONALENTUMISET	-241 229,00	0,00	-241 229,00	0,00	241 229,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-2 215 459,00	0,00	-2 215 459,00	-2 060 613,73	154 845,27
TILIKAUDEN TULOS	-170 563,00	-730 384,02	-900 947,02	1 056 336,87	1 957 283,89
POISTOERON MUUTOS	18 921,00	0,00	18 921,00	18 921,34	0,34
TILIKAUDEN YLJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-151 642,00	-730 384,02	-882 026,02	1 075 258,21	1 957 284,23

Investointiosan toteutuminen

Projekti-Menot ja tulot		Ta 2024	muutokset	MTA 2024	TP 2024	ylitys - alitus +	Tot-%
8008	Kiinteistöjen peruskorjaus	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0%
	Menot	-50 000	0	-50 000	0	50 000	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8031	Esteettömyyskorjaukset	-20 000	15 000	-5 000	0	5 000	0,0%
	Menot	-20 000	15 000	-5 000	0	5 000	0,0%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8033	Ovien sähkölkutus	-80 000	0	-80 000	-73 574	6 426	91,97%
	Menot	-80 000	0	-80 000	-73 574	6 426	91,97%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8034	Jakeluaittiöiden saneeraukset	-65 000	0	-65 000	-58 162	6 838	89,48%
	Menot	-65 000	0	-65 000	-58 162	6 838	89,48%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8036	Maununtupa	-150 000	0	-150 000	-115 002	34 998	76,67%
	Menot	-150 000	0	-150 000	-115 002	34 998	76,67%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8039	Karhukallion uusi rakennus	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 385 986	114 014	95,44%
	Menot	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 385 986	114 014	95,44%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8040	Laukolan koulu/pukuhuoneet	-15 000	14 000	-1 000	-3 784	-2 784	378,39%
	Menot	-15 000	14 000	-1 000	-3 784	-2 784	378,39%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8041	Merttelän koulu/muutos väistöt	-150 000	0	-150 000	-135 091	14 909	90,06%
	Menot	-150 000	0	-150 000	-135 091	14 909	90,06%
	Tulot	0	0	0	0	0	
8045	Kunnantalo/kirjasto/monitoimit	-1 000 000	750 000	-250 000	-223 721	26 279	89,49%
	Menot	-1 000 000	750 000	-250 000	-223 721	26 279	89,49%
	Tulot	0	0	0	0	0	

8046	Jokikummun PK pihamuutokset	-7 000	0	-7 000	-3 600	3 400	51,43%
Menot		-7 000	0	-7 000	-3 600	3 400	51,43%
Tulot		0	0	0	0	0	
8047	Asemakaavaaajennus	-30 000	30 000	0	0	0	
Menot		-30 000	30 000	0	0	0	
Tulot		0	0	0	0	0	
8204	Kaavateiden päällystys ja peru	-80 000	0	-80 000	-70 230	9 770	87,79%
Menot		-80 000	0	-80 000	-70 230	9 770	87,79%
Tulot		0	0	0	0	0	
8206	Ketunluolan kt/tiet, valot	-250 000	175 000	-75 000	-55 547	19 453	74,06%
Menot		-250 000	175 000	-75 000	-55 547	19 453	74,06%
Tulot		0	0	0	0	0	
8208	HÄRJÄNRUOPAN KT/TIET JA VALOT	-45 000	0	-45 000	-23 709	21 291	52,69%
Menot		-45 000	0	-45 000	-23 709	21 291	52,69%
Tulot		0	0	0	0	0	
8216	Päällistönmäen kt/tiet, valot	-200 000	0	-200 000	-197 744	2 256	98,87%
Menot		-200 000	0	-200 000	-197 744	2 256	98,87%
Tulot		0	0	0	0	0	
8226	Ketunluolan kt/ vesihuolto	-250 000	175 000	-75 000	-37 441	37 559	49,92%
Menot		-250 000	175 000	-75 000	-37 441	37 559	49,92%
Tulot		0	0	0	0	0	
8229	Katuvalot	-30 000	0	-30 000	-15 895	14 105	52,98%
Menot		-30 000	0	-30 000	-15 895	14 105	52,98%
Tulot		0	0	0	0	0	
8231	MAL Hujalan kevytvyälyä	-100 000	80 000	-20 000	-18 012	1 988	90,06%
Menot		-100 000	80 000	-20 000	-18 012	1 988	90,06%
Tulot		0	0	0	0	0	
8234	Liikenneturvallisuus	-30 000	30 000	0	-10 037	-10 037	
Menot		-30 000	30 000	0	-10 037	-10 037	
Tulot		0	0	0	0	0	

8236	Bussipysäkit	-5 000	-4 000	-9 000	-9 000	0	100,0%
Menot		-5 000	-4 000	-9 000	-9 000	0	100,0%
Tulot		0	0	0	0	0	
8238	Hulevesi	-20 000	0	-20 000	-14 577	5 423	72,88%
Menot		-20 000	0	-20 000	-14 577	5 423	72,88%
Tulot		0	0	0	0	0	
8239	HÄRJÄNRUOPAN KT/VESIH	-40 000	0	-40 000	-59 654	-19 654	149,13%
Menot		-40 000	0	-40 000	-59 654	-19 654	149,13%
Tulot		0	0	0	0	0	
8400	Leikkiapaikat	-40 000	0	-40 000	-39 665	335	99,16%
Menot		-40 000	0	-40 000	-39 665	335	99,16%
Tulot		0	0	0	0	0	
8410	Lähiliikuntapaikat	-50 000	0	-50 000	-47 453	2 547	94,91%
Menot		-50 000	0	-50 000	-47 453	2 547	94,91%
Tulot		0	0	0	0	0	
8702	Joukkoliikenne/maksujärjestelm	-10 000	0	-10 000	-16 483	-6 483	164,83%
Menot		-10 000	0	-10 000	-20 977	-10 977	209,77%
Tulot		0	0	0	4 494	4 494	
Rahoitusosuudet		0	0	0	4 494	4 494	
8704	Tietojärj.kehittäminen	-60 000	0	-60 000	-51 103	8 897	85,17%
Menot		-60 000	0	-60 000	-51 103	8 897	85,17%
Tulot		0	0	0	0	0	
8718	Turvakamerat	-20 000	0	-20 000	-12 667	7 333	63,33%
Menot		-20 000	0	-20 000	-12 667	7 333	63,33%
Tulot		0	0	0	0	0	
8750	Kiinteistönhoitokoneet	-20 000	0	-20 000	-23 707	-3 707	118,53%
Menot		-20 000	0	-20 000	-23 707	-3 707	118,53%
Tulot		0	0	0	0	0	
8900	Maaomaisuuden hankinta	80 000	-113 900	-33 900	-150 709	-116 809	444,57%
Menot		0	-113 900	-113 900	-197 270	-83 370	173,2%
Tulot		80 000	0	80 000	46 561	-33 439	58,2%
Pysyvien vastaavien myynnit		80 000	0	80 000	46 561	-33 439	58,2%

8901	Pysyvien vast.kaupat	0	0	0	27 587	27 587
	Menot	0	0	0	-500	-500
	Tulot	0	0	0	28 087	28 087
	Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	28 087	28 087

	Ta 2024	muutokset	MTA 2024	TP 2024	ylitys - alitus +	Tot-%
RAPORTTI YHTEENSÄ	-5 237 000	1 151 100	-4 085 900	-3 824 965	260 935	93,61%
Menot	-5 317 000	1 151 100	-4 165 900	-3 904 107	261 793	93,72%
Tulot	80 000	0	80 000	79 142	-858	98,93%
Rahoitusosuudet	0	0	0	4 494	4 494	
Pysyvien vastaavien myynnit	80 000	0	80 000	74 648	-5 352	93,31%

Rahoitusosan toteutuminen

	Ta 2024	muutokset	MTA 2024	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	2 044 896,00	-730 384,02	1 314 511,98	3 116 950,60	1 802 438,62
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-285 000,00	0,00	-285 000,00	-394 592,84	-109 592,84
	1 759 896,00	-730 384,02	1 029 511,98	2 722 357,76	1 692 845,78
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-5 317 000,00	1 151 100,00	-4 165 900,00	-3 904 107,07	261 792,93
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	0,00	0,00	0,00	4 494,00	4 494,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	365 000,00	0,00	365 000,00	469 241,28	104 241,28
	-4 952 000,00	1 151 100,00	-3 800 900,00	-3 430 371,79	370 528,21
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 192 104,00	420 715,98	-2 771 388,02	-708 014,03	2 063 373,99
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINAAMAAMISTEN LISÄYS	0,00	-7 200,00	-7 200,00	0,00	7 200,00
ANTOLAINAAMAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	0,00	0,00	7 544,20	7 544,20
	0,00	-7 200,00	-7 200,00	7 544,20	14 744,20
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-574 000,00	0,00	-574 000,00	-853 800,00	-279 800,00
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00	0,00	-1 000 000,00
	426 000,00	0,00	426 000,00	-853 800,00	-1 279 800,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
SAAMISTEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	-227 024,21	-227 024,21
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	-123 836,02	-123 836,02
	0,00	0,00	0,00	-350 860,23	-350 860,23
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	426 000,00	-7 200,00	418 800,00	-1 197 116,03	-1 615 916,03
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 766 104,00	413 515,98	-2 352 588,02	-1 905 130,06	447 457,96

Yhteenveto talousarvion toteutumisesta

ulkoiset ja sisäiset	TP 2023	Mta 2024	Tot. 2024	menojen ylitys + tulojen ylitys -	Ta:n tot %
100 Vaalit					
Tuotot	11 554,00	26 000,00	34 876,80	-8 876,80	134,1
Kulut	-27 607,00	-29 717,00	-44 987,81	15 270,81	151,4
Netto	-16 054,00	-3 717,00	-10 111,01	6 394,01	272,0
120 Tarkastustoimi					
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Kulut	-12 306,00	-15 431,00	-13 501,89	-1 929,11	87,5
Netto	-12 306,00	-15 431,00	-13 501,89	-1 929,11	87,5
130 Yleishallinto					
Tuotot	102 798,00	157 314,00	160 354,84	-3 040,84	101,9
Kulut	-1 721 011,00	-1 800 320,00	-1 710 034,32	-90 285,68	95,0
Netto	-1 618 213,00	-1 643 006,00	-1 549 679,48	-93 326,52	94,3
160 Joukkoliikenne					
Tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Kulut	-824 370,00	-840 891,00	-791 167,75	-49 723,25	94,1
Netto	-824 370,00	-840 891,00	-791 167,75	-49 723,25	94,1
170 Elinkeinoitoimi					
Tuotot	0,00	0,00	478,09	-478,09	*****
Kulut	-88 558,00	-117 700,00	-93 939,92	-23 760,08	79,8
Netto	-88 558,00	-117 700,00	-93 461,83	-24 238,17	79,4
180 Kaavoitus ja maankäyttö					
Tuotot	325 065,00	450 000,00	700 658,55	-250 658,55	155,7
Kulut	-143 115,00	-135 181,00	-72 900,43	-62 280,57	53,9
Netto	181 950,00	314 819,00	627 758,12	-312 939,12	199,4

300 Perusopetus

Tuotot	811 245,00	963 775,00	757 422,15	206 352,85	78,6
Kulut	-8 391 003,00	-8 683 376,00	-8 253 002,97	-430 373,03	95,0
Netto	-7 579 758,00	-7 719 601,00	-7 495 580,82	-224 020,18	97,1

360 Varhaiskasvatus

Tuotot	430 670,00	374 100,00	338 910,71	35 189,29	90,6
Kulut	-6 799 733,00	-6 781 937,00	-6 766 547,69	-15 389,31	99,8
Netto	-6 369 063,00	-6 407 837,00	-6 427 636,98	19 799,98	100,3

400 Hyvinvointipalvelut

Tuotot	111 992,00	108 400,00	117 411,23	-9 011,23	108,3
Kulut	-1 381 291,00	-1 316 929,00	-1 174 507,82	-142 421,18	89,2
Netto	-1 269 299,00	-1 208 529,00	-1 057 096,59	-151 432,41	87,5

600 Tekniset palvelut

Tuotot	214 398,00	158 254,00	213 695,79	-55 441,79	135,0
Kulut	-671 482,00	-572 949,00	-660 847,79	87 898,79	115,3
Netto	-457 084,00	-414 695,00	-447 152,00	32 457,00	107,8

vuokrau

Tuotot	5 929 394,00	5 226 474,00	5 575 884,46	-349 410,46	106,7
Kulut	-4 925 465,00	-4 549 150,00	-4 410 755,97	-138 394,03	97,0
Netto	1 003 929,00	677 324,00	1 165 128,49	-487 804,49	172,0

650 Vesihuoltolaitos

Tuotot	1 080 591,00	1 190 000,00	1 182 505,95	7 494,05	99,4
Kulut	-734 809,00	-891 647,00	-773 106,28	-118 540,72	86,7
Netto	345 783,00	298 353,00	409 399,67	-111 046,67	137,2

ympäristöä

Tuotot	46 812,00	59 000,00	43 634,53	15 365,47	74,0
Kulut	-187 969,00	-221 192,00	-195 866,48	-25 325,52	88,6
Netto	-141 157,00	-162 192,00	-152 231,95	-9 960,05	93,9

RAPORTTI YHTEENSÄ

Tuotot	9 064 519,00	8 713 317,00	9 125 833,10	-412 516,10	104,7
Kulut	-25 908 719,00	-25 956 420,00	-24 961 167,12	-995 252,88	96,2
Netto	-16 844 199,00	-17 243 103,00	-15 835 334,02	-1 407 768,98	91,8

Henkilöstömenot

	TP 2023	MTa 2024	TP 2024	Ta:n tot %	-yli/+alle
100 Vaalit	-14 187	-17 924	-35 610	198,7 %	-17 686
120 Tarkastustoimi	-5 418	-5 749	-6 344	110,3 %	-595
130 Yleishallinto	-722 266	-809 975	-705 307	87,1 %	104 668
180 Kaavoitus ja maankäyttö	-7 477	-8 081	-7 478	92,5 %	603
300 Perusopetus	-5 045 579	-5 316 447	-5 116 416	96,2 %	200 031
360 Varhaiskasvatus	-3 774 885	-3 809 440	-3 645 487	95,7 %	163 953
400 Hyvinvointipalvelut	-499 044	-587 127	-568 982	96,9 %	18 145
600 Tekniset palvelut	-206 193	-210 077	-201 587	96,0 %	8 490
620 Toimitilapalvelut ja vuokraus	-1 614 403	-1 725 338	-1 529 633	88,7 %	195 705
700 Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat	-76 493	-85 154	-81 129	95,3 %	4 025
RAPORTTI YHTEENSÄ	-11 965 946	-12 575 312	-11 897 972	94,6 %	677 339

HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

Palkanlaskentaohjelma sekä palkkatietojen raportointiohjelma vaihtuivat palkkajärjestelmä Populuksesta Tilikunnan Populukseen kesken vuotta 2023. Tämän vuoksi raporteissa saattaa olla pientä vajaavaisuutta, ja se voi vaikuttaa vertailtavuuteen vuoden 2024 kanssa.

Palvelussuhteiden määrän kehitys

Palv. suhteen luonne	31.12.2024			31.12.2023
	naiset	miehet	yhteensä	
Vakinaiset	163	34	197	198
Määräaikaiset	29	5	34	70
Oppisopimuksella	0	0	0	2
Sijaiset	12	1	13	
Työllistetyt	0	0	0	1
Yhteensä	204	40	244	271

Koko- ja osa-aikaisen henkilöstön määrä

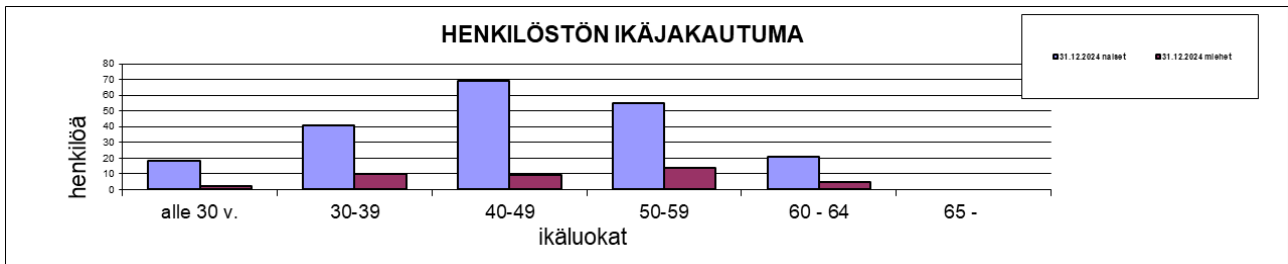
Osa-/kokoaikaisuus	31.12.2024			31.12.2023
	naiset	miehet	yhteensä	
Kokoaikaiset	180	36	216	244
Osa-aikaiset	25	3	28	23
<i>Joista osa-aikaeläkkeellä</i>	<i>0</i>			<i>2</i>
Yhteensä	205	39	244	267

Palvelussuhteiden määrä ja sukupuolijakautuma tehtäväaloittain

Tehtäväalue	31.12.2024			31.12.2023		
	naiset	miehet	yhteensä	naiset	miehet	yhteensä
Hallinto- ja talouspalvelut	6	4	10	6	4	10
Perusopetuspalvelut	79	15	95	91	18	109
Ruokapalvelut	13	2	15	15	1	16
Varhaiskasvatuspalvelut	85	1	86	93	2	95
Hyvinvointipalvelut	5	5	10	5	6	10
Tekniset palvelut (pl. ruokapalvelut)	16	12	28	16	13	29
Yhteensä	204	39	244	226	44	269

Henkilöstön ikäjakautuma

Ikäjakautuma	31.12.2024			31.12.2023		
	naiset	miehet	yhteensä	naiset	miehet	yhteensä
alle 30 v.	18	2	20	18	5	23
30-39	41	10	51	53	9	62
40-49	69	9	78	78	13	91
50-59	55	14	69	63	12	75
60 - 64	21	5	26	14	4	18
65 -	0	0	0			0
Yhteensä	204	40	244	226	43	269

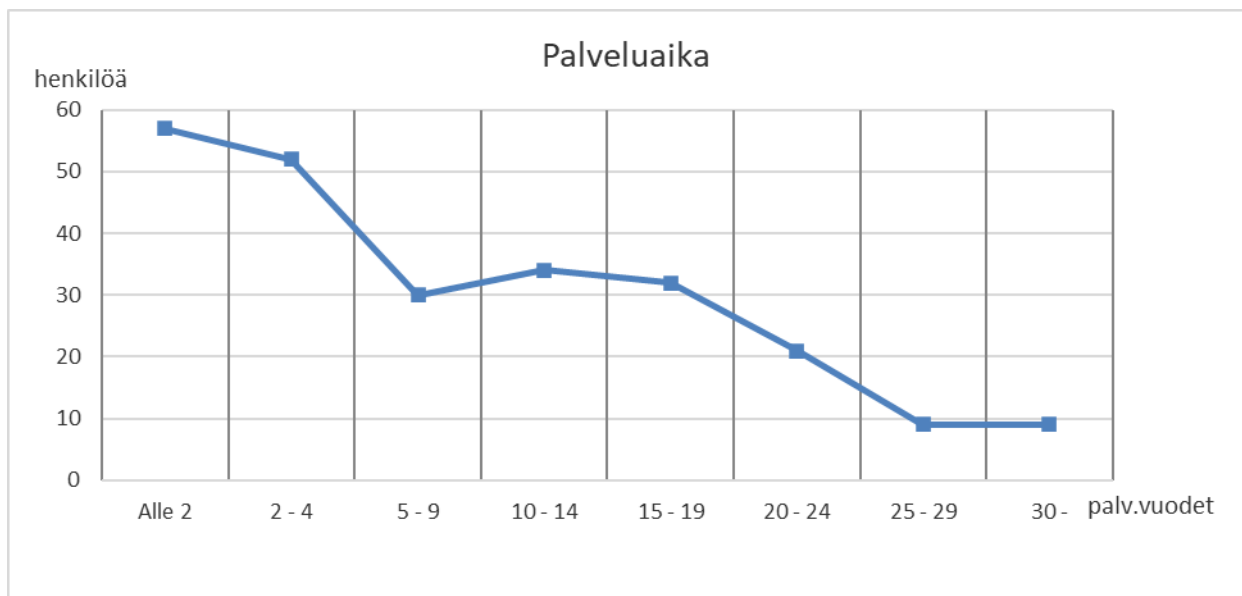

Henkilöstön keski-ikä

	31.12.2024			31.12.2023		
	naiset	miehet	yhteensä	naiset	miehet	yhteensä
Keski-ikä	45,2	47,1	45,5	44,8	44,9	44,8

Väkinaisen henkilöstön palveluaika Ruskolla

Palveluaika vuosina	yhteensä
Alle 2	57
2 - 4	52
5 - 9	30
10 - 14	34
15 - 19	32
20 - 24	21
25 - 29	9
30 -	9
	244

Väkiläisen henkilöstön vaihtuvuus

Sisäinen liikkuvuus	2024	2023
Organisaation sisällä tehtävää vaihtaneet	1	3

Työsuhteet	2024	2023
Uudet työsuhteet	14	20
Päättäneet työsuhteet	18	14
Vaihtuvuusprosentti	9 %	7 %

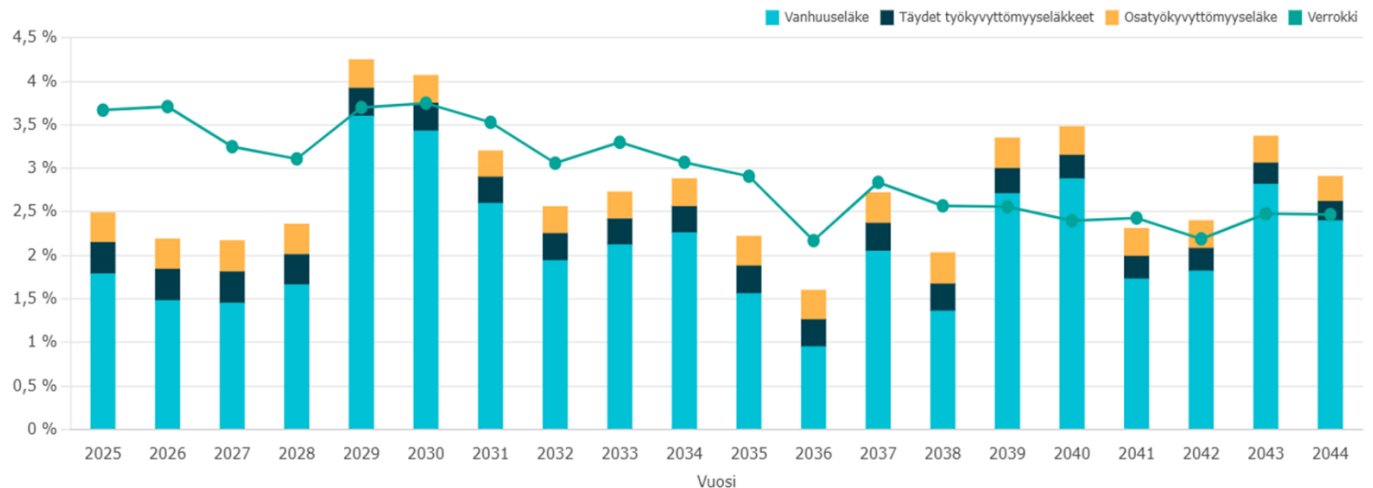
Lähtövaihtuvuuden syy	2024	2023
Irtisanoutuminen	12	9
Eläkkeelle siirtyneet	6	5
Yhteensä	18	14

Osa-aikaeläkkeelle siirtyi 0 henkilöä vuonna 2024

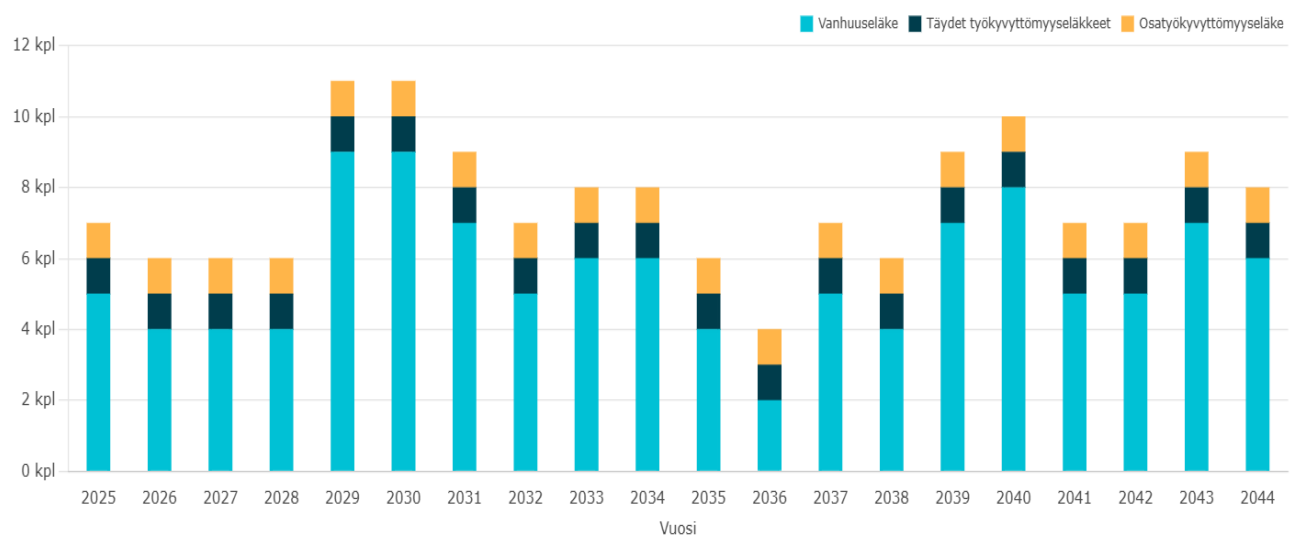
Vuosina 2025–2027 siirtynee 21 henkilöä ja vuosina 2028–2030 siirtynee 28 henkilöä eläkkeelle.

Eläkepoistumatiedot: Keva, tilastopalvelut.

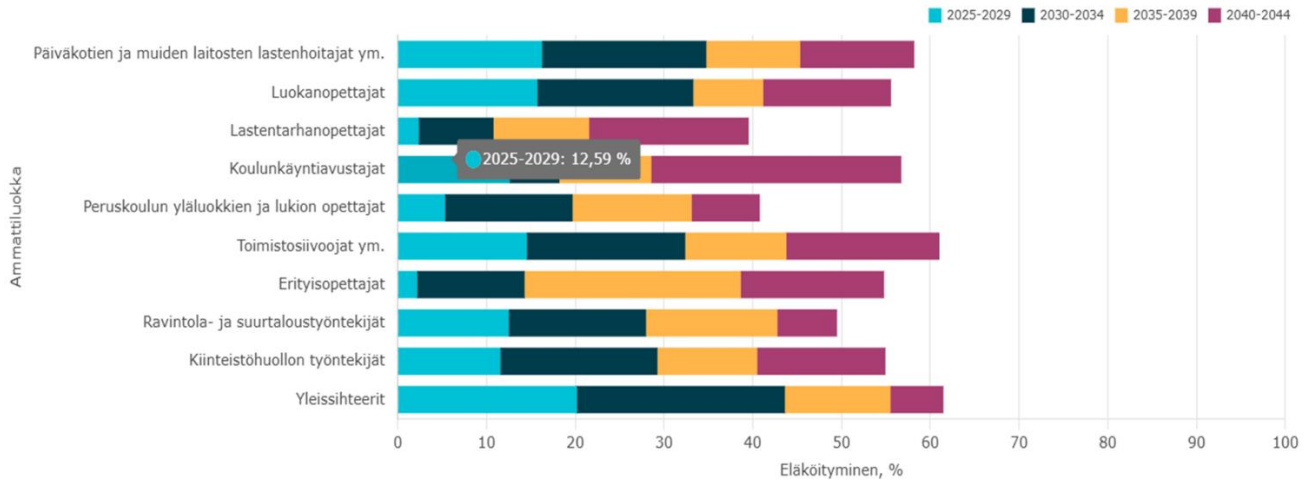
Eläköitymisennuste eläkelajeittain

Eläköitymisennuste eläkelajeittain

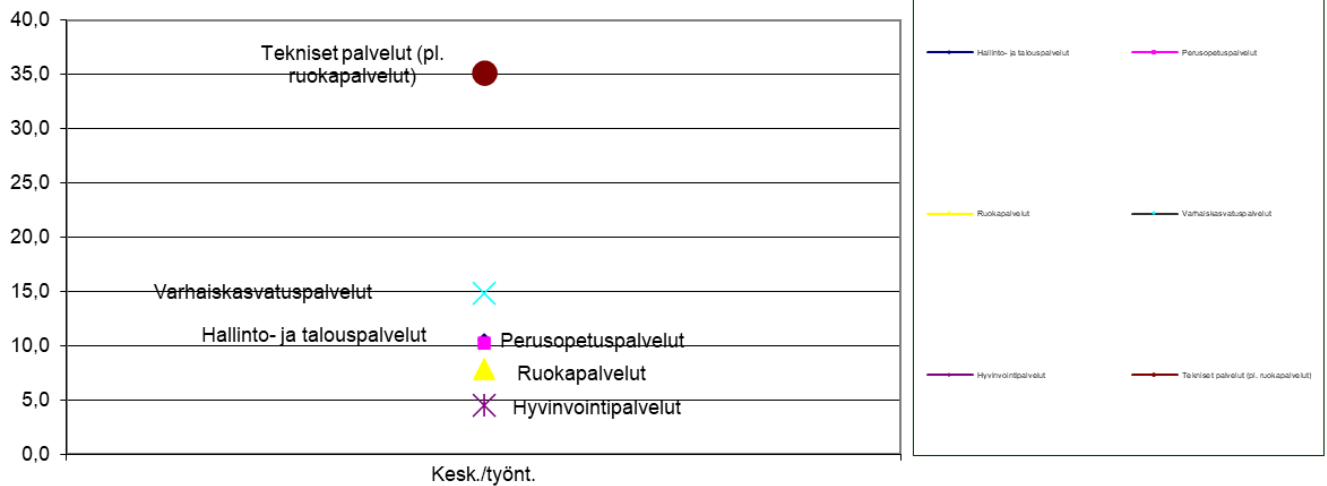
Eläköitymisennuste ammattiryhmittäin

Sairauslomista aiheutuneet poissaolopäivät /kalenteripäivät

Tehtäväalue	2024			2023		
	Kalenteripvt	Työnt.	Kesk./työnt.	Kalenteripvt	Työnt.	Kesk./työnt.
Hallinto- ja talouspalvelut	106	10	10,6	239	10	23,9
Perusopetuspalvelut	972	95	10,2	1 035	109	9,5
Ruokapalvelut	117	15	7,8	399	16	24,9
Varhaiskasvatuspalvelut	1 276	86	14,8	1 577	95	16,6
Hyvinvointipalvelut	45	10	4,5	46	10	4,6
Tekniset palvelut (pl. ruokapalvelut)	985	28	35,2	711	29	24,5
Yhteensä	3 501	244	14,3	4 007	269	14,9
Keskimäärin kalenteripäivää/henkilötyövuosi			15,0		tp/htv	15,0

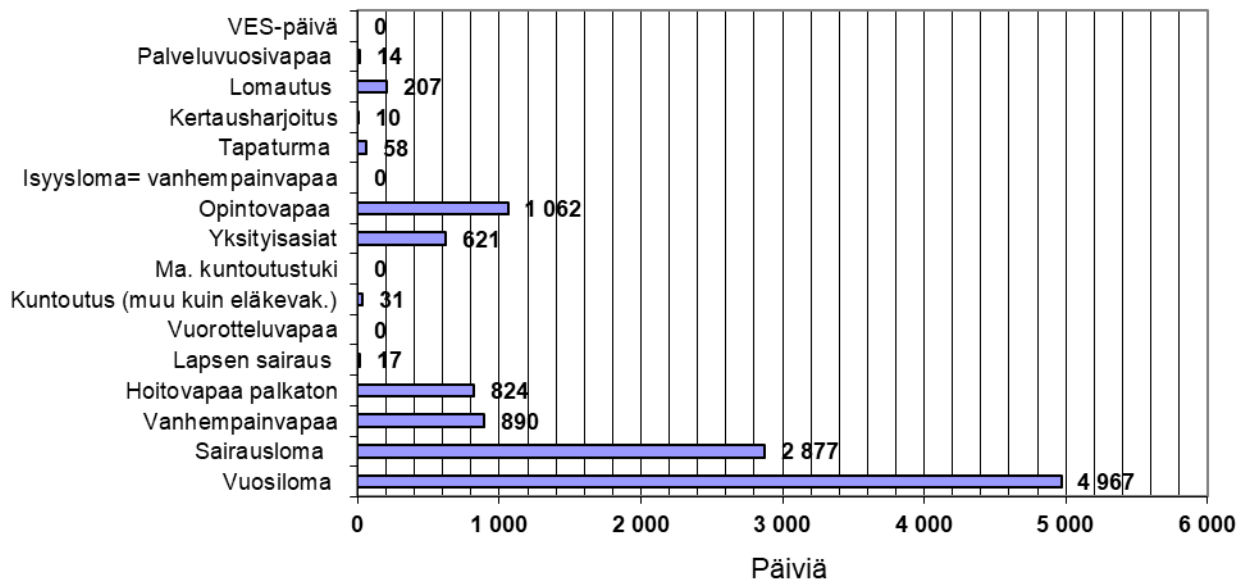
Sairauspoissaolot pv/työnt.

Väkinäisen henkilökunnan poissaolojen syyt / **työpäivä**

Poissaolopäivät	2024	2023
Vuosiloma	4 967	4 060
Sairausloma	2 877	2 717
Vanhempainvapaa	890	447
Hoitovapaa palkaton	824	552
Lapsen sairaus	17	189
Vuorotteluvapaa	0	275
Kuntoutus (muu kuin eläkevak.)	31	86
Ma. kuntoutustuki	0	0
Yksityisasiat	621	425
Opintovapaa	1 062	286
Tapaturma	58	29
Kertausharjoitus	10	0
Lomautus	0	307
Palveluvuosivapaa	14	10
VES-päivä	0	
Talkoovapaa	73	
Yhteensä	11 444	9 383

Henkilöstön poissaolojen syyt/työpäivät

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

	31.12.2024			
	Palkalliset koulutus- päivät	Palkalliset koulutus- päivät	Palkattomat koulutus- päivät	Palkattomat koulutus- päivät
	Koulutus- päivät yhteensä	Koulutus- päivät / vakituinen henkilöstö	koulutus- päivät yhteensä	Koulutus- päivät / vakituinen henkilöstö
Ammatillinen henkilöstökoulutus	199	1,01		3
Muu koulutus	1	0,01		0,00

Henkilötyövuodet

HTV 1 = Teoreettisettisia henkilötyövuosia on yhtä monta kuin henkilöitä, jos kaikki ovat kokoaikais.
Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti.

	31.12.2024			31.12.2023
	naiset	miehet	yhteensä	
HTV 1	208,45	41,69	250,14	266,97
HTV2	194,09	40,83	233,72	246,11
HTV3	167,58	36,43	204,01	221,79

HTV 1: laskennallinen ja sen määrä on aina enintään 1 kokoaikaisella henkilöllä.

HTV2: vähennetty palkattomat poissaolot

HTV3: vähennetään kaikki poissaolot myös loma-ajat

Muu henkilöresurssi HTV 2	31.12.2024	31.12.2023
vuokratyöntekijät	1,19	1,47
ostopalveluna ostetut		0,70
toimeksiantosopimukset		

Henkilötyövuodet tehtäväalueittain toiminimikkeittäin

Henkilötyövuodet tehtäväalueittain toiminimikkeittäin

Kunnanhallitus/yleishallinto	2024	Ta 2024	MTA2024
Vaalit	0,96		0,96
kunnanjohtaja/talous- ja hallintojohtaja	2,00	2,00	2,00
it-henkilöstö	2,83	2,83	2,83
talous- ja henkilöstöhallinto	2,66	2,60	2,67
toimistopalvelut	2,45	2,40	2,67
muut nimikkeet-kesätyöntekijä			
	10,90	9,83	11,13
Työllistetyt	0,00	3,00	3,00

Opetuslautakunta

Perusopetus

rehtorit ja johtajaopettajat	3,05	3,00	3,00
opettajat	56,09	61,91	61,91
koulunkäynninohjaajat/ip-kerho-ohjaajat	18,55	18,06	18,06
koulusihteeri	1,00	1,00	1,00
muut nimikkeet /erikoissuunnittelija	1,41		0,83
	80,10	83,97	84,80
opettajien sijaiset	7,67	1,25	7,12
	87,77		91,92

5,87

Varhaiskasvatus ja esiopetus

varhaiskasvatusjohtaja, päiväkodin johtajat	5,15	5,00	5,00
IT-asiantuntija	0,09	0,09	0,09
lastentarhanopettajat, erityisopettajat	21,11	22,92	22,92
lastenhoitajat	44,51	44,54	44,54
ryhmä- ja henk.koht.avustajat	3,59	4,18	4,18
toimistosihteeri/palveluneuvoja	2,00	2,00	2,00
muut nimikkeet/digikoordinaattori	0,31		0,31
	76,76	78,73	79,04
varhaiskasvatuksen sijaiset	4,60	3,16	5,28
Kesätyöntekijät	0,53		84,32

2,12

4,99

Hyvinvointilautakunta

hyvinvointijohtaja	1,00	1,00	1,00
kirjasto- ja kulttuuripäällikkö	1,00	1,00	1,00
kirjastonhoitajat	2,96	3,00	3,00
kirjastovirkailijat	0,99	1,00	1,00
kirjastoavustaja		0,20	0,20
liikuntapalveluvastaava (henkilö sisältyy opettajiin)			0,00
liikuntapaikkavastaava	0,50	0,50	0,50
nuorisotyöntekijät	1,75	1,75	1,75
nuoriso-ohjaajat	0,94	1,45	1,45
koulunuoristyöntekijä	1,00	0,66	0,66
Uima-ohjaajat	0,18		0,00
	10,32	10,56	10,56

3,20

Kesätyöntekijät

0,64

10,96

Tekninen lautakunta

tekninen johtaja	1,00	1,00	1,00
kunnaninsinööri, työpäällikkö	1,27	1,97	1,97
tekninen sihteeri	2,00	2,00	2,00
kiinteistönhoitajat	6,79	7,50	7,50
liikuntapaikkavastaava Kankare	0,50	0,50	0,50
vesihuoltopäällikkö	0,50	0,50	0,50
vesihuoltolaitoksen hoitaja	1,00	1,00	1,00
siivoustyönohjaaja	1,00	1,00	1,00
toimitilahuoltajat	11,74	13,40	13,40
ruokapalvelupäällikkö	1,00	1,00	1,00
ruokapalveluvastaavat	1,51	3,52	3,52
suurtaloukset	10,14	7,78	7,78
ruokapalvelutyöntekijät ja toimitilahuoltajat 625	0,43		0,00
Työllistetty	0,50		
	39,38	41,17	41,17
laitoshuoltajien sijaiset*	0,73		
ruokapalvelun sijaiset*	0,38	1,25	1,25
Kesätyöntekijät	0,49		
	40,98	42,42	42,42

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta

rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00
	1,00	1,00	1,00
	2024	ta2024	MTA2024
Henkilöstö yhteensä	218,46	225,26	227,70
Henkilöstö sisältäen sijaiset	233,50	233,92	244,35

* ruokapalvelutyöntekijät sisältävät muutamien laitoshuoltajien keittiötyöhön käyttämät työajat
Toteutumaraportista ei pysty erottelemaan sijaisia kattavasti erikseen.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 791 141,82		1 761 849,47	
Maksutuotot	417 776,00		440 784,53	
Tuet ja avustukset	480 924,33		465 646,25	
Muut toimintatuotot	<u>1 715 744,91</u>	4 405 587,06	<u>1 298 693,52</u>	3 966 973,77
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 695 399,47		-9 640 022,49	
Henkilösivukulut	-2 202 572,83		-2 325 923,12	
Eläkekulut	-1 911 791,73		-1 969 691,18	
Muut henkilösivukulut	-290 781,10		-356 231,94	
Palvelujen ostot	-5 750 925,56		-6 056 433,71	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 602 472,84		-1 620 458,05	
Avustukset	-484 322,56		-568 667,10	
Muut toimintakulut	<u>-505 227,82</u>	-20 240 921,08	<u>-599 668,75</u>	-20 811 173,22
Toimintakate		-15 835 334,02		-16 844 199,45
Verotulot		13 575 427,48		14 032 085,28
Valtionosuudet		5 597 367,00		5 317 881,00
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	1 508,85		1 508,85	
Muut rahoitustuotot	30 720,97		48 415,81	
Korkokulut	-251 991,61		-249 091,65	
Muut rahoituskulut	<u>-748,07</u>	-220 509,86	<u>-2 023,26</u>	-201 190,25
Vuosikate		3 116 950,60		2 304 576,58
Suunnitelman mukaiset poistot		<u>-2 060 613,73</u>		<u>-2 311 138,60</u>
Tilikauden tulos		1 056 336,87		-6 562,02
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)		18 921,34		18 921,34
Varausten lisäys (-)/vähennys(+)				
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)				
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		<u>1 075 258,21</u>		<u>12 359,32</u>

Rahoituslaskelma

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 116 950,60		2 304 576,58	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-394 592,84	2 722 357,76	-2677,15	2 301 899,43
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 904 107,07		-2 620 687,15	
Rahoitusosuudet				
investointimenoihin	4 494,00			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden				
luovutustulot	469 241,28	-3 430 371,79	266 905,77	-2 353 781,38
Toiminnan ja investointien rahavirta		-708 014,03		-51 881,95
Rahoituksen kassavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	7 544,20	7 544,20		
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			3 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-853 800,00		-398 800,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-853 800,00	-3 500 000,00	-898 800,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	-227 024,21		1 532 469,88	
Korottomien velkojen muutos	-123 836,02	-350 860,23	147 994,37	1 680 464,25
Rahoituksen rahavirta		-1 197 116,03		781 664,25
Rahavarojen muutos		-1 905 130,06		729 782,30
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 392 943,22		6 298 073,28	
Rahavarat 1.1.	6 298 073,28		5 568 290,98	
	-1 905 130,06		729 782,30	

Tase

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Aineettomat oikeudet	73 312,09		44 672,71	
Muut pitkävaikutteiset menot	119 499,58	192 811,67	163 189,58	207 862,29
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
Maa- ja vesialueet	8 920 520,47		8 764 690,29	
Rakennukset	14 614 565,55		15 111 751,56	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 096 768,36		11 776 201,65	
Koneet ja kalusto	476 789,30		624 826,27	
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	3 974 008,71	39 082 652,39	998 193,72	37 275 663,49
<i>Sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	1 064 153,63		1 091 741,01	
Muut lainasaamiset	30 176,80	1 094 330,43	37 721,00	1 129 462,01
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	69 735,92		69 924,51	
Muut toimeksiantojen varat	69 735,92		69 924,51	
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
<i>Saamiset</i>				
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>				
Muut saamiset	250 493,66	250 493,66	372 350,16	372 350,16
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>				
Myyntisaamiset	743 179,45		616 144,75	
Muut saamiset	509 406,32		283 312,80	
Siirtosaamiset	146 254,71	1 398 840,48	150 502,22	1 049 959,77
<i>Rahoitusarvopaperit</i>				
Muut arvopaperit	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	892 943,22	892 943,22	2 798 073,28	2 798 073,28
VASTAAVAA YHTEENSÄ	46 481 807,77		46 403 295,51	

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 953 935,33	15 953 935,33
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto	179 750,27	179 750,27
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien ylijäämä	17 049 822,49	17 037 463,17
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 075 258,21 34 258 766,30	12 359,32 33 183 508,09
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	303 532,09	322 453,43
Vapaaehtoiset varaukset/investointivar.	303 532,09	322 453,43
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	69 735,92	69 924,51
Muut toimeksiantojen pääomat	69 735,92	69 924,51
VIERAS PÄÄOMA		
<i>Pitkäaikainen</i>		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 643 200,00	3 317 000,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut vela	2 027 312,59 4 670 512,59	2 027 312,59 5 344 312,59
<i>Lyhytaikainen</i>		
Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	3 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	393 800,00	573 800,00
Saadut ennakot		
Ostovelat	1 629 686,29	1 475 778,48
Muut velat/Liittymismaksut ja muut vela	504 287,26	668 227,92
Siirtovelat	1 651 487,32 7 179 260,87	1 765 290,49 7 483 096,89
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46 481 807,77	46 403 295,51

Konsernin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2024	1.1. - 31.12.2023
Toimintatuotot	5 717 883,27	5 274 775,61
Toimintakulut	-21 288 979,66	-21 854 702,23
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)		
Toimintakate	-15 571 096,39	-16 579 926,62
Verotulot	13 575 427,48	14 032 085,28
Valtionosuudet	5 597 367,00	5 317 881,00
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	3 083,23	4 443,86
Muut rahoitustuotot	17 717,06	48 974,72
Korkokulut	-282 792,69	-284 041,31
Muut rahoituskulut	-4 234,52	-5 438,46
Vuosikate	3 335 471,17	2 533 978,47
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 268 683,51	-2 516 913,21
Omistuksen eliminoinnit	-2 268 683,51	-2 516 913,21
Tilikauden tulos	1 066 787,66	17 065,27
Tilinpäätössiirrot	-9 517,80	-8 940,00
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	-6 840,00	-5 160,00
Vähemmistöosuudet	-9 302,40	-7 017,60
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 041 127,46	-4 052,33

Konsernin rahoituslaskelma

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	3 335 471,17		2 533 978,47	
Satunnaiset erät				
Tilikauden verot				
Tulorahoituksen korjauserät	-394 592,84	2 940 878,33	-3 154,06	2 530 824,41
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-3 981 924,51		-2 825 249,35	
Rahoitusosuudet				
investointimenoihin	4 494,00			
Pysyvien vastaavien				
hyödykkeiden luovutustulot	469 241,28	-3 508 189,23	269 887,15	-2 555 362,20
Toiminnan ja investointien rahavirta		-567 310,90		-24 537,78
Rahoituksen kassavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	7 544,20	7 544,20		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			3 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-888 450,20		-1 030 359,40	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 505,37	-893 955,57	-3 522 520,20	-1 552 879,60
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja				
pääom.muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-23 388,56		1 451,86	
Saamisten muutos	-233 658,31		1 530 172,62	
Korottomien velkojen muutos	-179 221,12	-436 267,99	160 844,00	1 692 468,48
Rahoituksen rahavirta		-1 322 679,36		139 588,88
Rahavarojen muutos		-1 889 990,26		115 051,09
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 909 996,68		6 799 986,95	
Rahavarat 1.1.	6 799 986,95		6 684 935,85	
	-1 889 990,26		115 051,09	

Konsernin tase

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	43 967 761,21	42 322 397,86	OMA PÄÄOMA	35 555 171,14	34 491 552,45
Aineettomat hyödykkeet	192 811,67	209 576,35	Peruspääoma	15 953 935,33	15 953 935,33
Aineettomat oikeudet	73 312,09	45 469,17	Arvonkorotusrahoisto	179 750,27	179 750,27
Muut pitkävaikut. menot	119 499,58	164 107,18	Muut omat rahastot	730 302,42	730 302,42
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Edell.tilikaus.yli-/alijäämä	17 650 055,66	17 631 616,76
Aineelliset hyödykkeet	43 126 062,66	41 436 347,25	Tilikauden yli-/alijäämä	1 041 127,46	-4 052,33
Maa- ja vesialueet	9 199 521,58	9 043 034,73			
Rakennukset	18 307 623,28	18 737 766,12	VÄHEMMISTÖOSUUS	239 501,51	236 265,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 096 768,36	11 776 201,65			
Koneet ja kalusto	534 144,06	681 056,99	POISTOERO JA VAPAAEH-		
Muut aineell. hyödykkeet	13 996,67	15 101,67	TOISET VARAUKSET	18 457,80	8 940,00
Ennakkom. ja keskener.h	3 974 008,71	1 183 186,08	Poistoero	0,00	0,00
			Vapaaehtoiset varaukset	18 457,80	8 940,00
Sijoitukset	648 886,88	676 474,26			
Osakkuusyhteisöosuudet			PAKOLLISET VARAUKSET		0,00
Osakkeet ja osuudet	648 055,90	675 643,28			
Muut lainasaamiset	830,98	830,98	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	69 735,92	69 924,51
			Lahjoitusrahastojen pääomat	69 735,92	69 924,51
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	69 735,92	69 924,51			
Lahjoitusrah.erityiskatteet	69 735,92	69 924,51			
			VIERAS PÄÄOMA	14 813 824,86	15 860 283,04
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 659 194,09	8 274 643,17	Pitkäaikainen	7 434 536,59	8 135 442,59
Vaihto-omaisuus	51 960,72	28 572,16	Lainat rahoitus- ja vak.lait.	5 407 224,00	6 108 130,00
Saamiset	1 697 236,68	1 446 084,06	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	250 493,66	372 350,16	Lainat muilta	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	Saadut ennakot	0,00	0,00
Muut saamiset	250 493,66	372 350,16	Muut velat	2 027 312,59	2 027 312,59
Siirtosaamiset	0,00	0,00	Lyhytaikainen	7 379 288,27	7 724 840,45
Lyhytaikaiset saamiset	1 446 743,02	1 073 733,90	Joukkovelkakirjalainat	3 000 000,00	3 000 000,00
Myyntisaamiset	773 802,81	613 151,16	Lainat rahoitus- ja vak.lait.	420 906,00	606 411,37
Lainasaamiset	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut saamiset	516 768,79	290 778,70	Saadut ennakot	3 397,02	3 536,14
Siirtosaamiset	156 171,42	169 804,04	Ostovelat	1 647 856,62	1 501 756,28
			Muut velat	550 285,64	720 055,39
Rahoitusarvopaperit	3 633 456,14	3 633 456,14	Siirtovelat	1 750 002,99	1 887 921,27
Rahat ja pankkisaamiset	1 276 540,54	3 166 530,80	Laskennalliset verovelat	6 840,00	5 160,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	50 696 691,23	50 666 965,54	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	50 696 691,23	50 666 965,54

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suorite-perusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja poistoilla vähennettyyn hankintameno. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Poistoeron vähennystä kirjataan suunnitelman mukaisten poistojen suhteessa Vahdon palvelukeskuksen osalta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Soteuudistuksen myötä 1.1.2023 aloittivat hyvinvointialueet toimintansa. Tämän johdosta kunta on luovuttanut omistuksensa Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiriin ja Varsinais-Suomen Erytishuoltopiiriin kuntayhtymissä sekä Vasso Oy:n osakkeet Varsinais-Suomen Hyvinvointialueelle. Lisäksi kunnasta siirtyi henkilöstöä hyvinvointialueelle, jolloin taseen lomapalkkavarauksesta vähennettiin näiden henkilöiden osuus.

Avaavasta taseesta on vähennetty 1.1.2023

Osakkeet ja osuudet	1 907 776,92 €
Lomapalkkavelka	37 537,68 €
Peruspääoma	1 807 239,24 €

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä on mukana sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden kulut, jotka vuonna 2023 ovat hyvinvointialueella.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt.

Osakkuusosakeyhteisöistä yhdistelemättä on Asunto Oy Ruskola. Sen merkityksen on todettu aiemmin olevan niin pientä, että se ei vaaranna oikean ja riittävän kuvan antamista. Vuodesta 2025 alkaen se yhdistellään.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä paitsi kuntayhtymät, joissa kunnan omistusosuus on vähäinen, alle 1 %, eikä kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja veloista ole rahamäärältään olennainen konsernitaseen kannalta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien ylijäämää / alijäämää vastaan.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Kiinteistötytäryhteisöjen vapaaehtoiset varaukset on jaettu tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämään ja laskennalliseen verovelkaan. Kuntayhtymän vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on jaettu tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei muutoksia edelliseen tilikauteen nähden.

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Vaalit	34 877	11 554	34 877	11 554
Yleishallinto	83 244	26 504	83 244	26 504
Elinkeinotoimi	478			
Kaavoitus ja maankäyttö	700 659	325 065	700 659	325 065
Perusopetus	757 422	811 245	757 422	811 245
Keskiaste ja aikuiskoulutus			1 068 784	1 072 580
Varhaiskasvatus	338 911	430 670	338 911	430 670
Hyvinvointipalvelut	115 921	110 970	115 921	110 970
Tekniset palvelut	164 315	168 715	164 315	168 715
Toimitilapalvelut - ja vuokraus	1 024 977	994 976	1 369 411	1 330 765
Vesihuoltolaitos	1 141 150	1 041 948	1 141 150	1 041 948
Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat	43 635	45 327	43 635	45 327
Toimintatuotot yhteensä	4 405 589	3 966 974	5 818 328	5 375 342

Verotulojen erittely

	2024	2023
Kunnan tulovero	11 371 327	11 718 853
Osuus yhteisöveron tuotosta	768 259	1 013 121
Kiinteistövero	1 435 842	1 300 111
Verotulot yhteensä	13 575 428	14 032 085

Valtionosuuksien erittely

	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 760 611	4 271 197
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus	1 109 658	1 148 254
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 120 018	-973 413
Verotulomenetysten kompensaatio	847 116	871 843
Valtionosuudet yhteensä	5 597 367	5 317 881

Palvelujen ostojen erittely

	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	1 770 468	1 803 013
Muiden palvelujen ostot	3 980 458	4 253 421
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	5 750 926	6 056 434

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Kuntaliitoksesta ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeesta 7.10.2008 johtuen kunnanhallitus on hyväksynyt poistosuunnitelman 21.9.2009 § 334. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat

Poistoryhmä	Poistoaika	Poistomenetelmä	%
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Muut pitkävaikutteiset menot			
Valtion teiden parannushankkeet	10 vuotta	Tasapoisto	10,0
Muut	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Aineelliset hyödykkeet			
Maa-alueet		Ei poistoa	
Rakennukset			
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto	2,5
Ruskotalo (laitosrakennus)	30 vuotta	Tasapoisto	3,3
Talousrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Asuinrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto	2,5
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Muut maa- ja vesirakenteet	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Vedenjakeluverkosto	35 vuotta	Tasapoisto	2,9
Viemäriverkosto	35 vuotta	Tasapoisto	2,9
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Muut liikkuvat työkonet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	33,3
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat		Käytön mukainen	
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa	

Muihin toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitot	350 130	146 613	350 130	147 182
Muut myyntivoitot	44 463		44 463	
Myyntivoitot yhteensä	394 593	146 613	394 593	147 182
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot		123 549	0	123 642
Muut myyntitappiot				
Myyntitappiot yhteensä	0	123 549	0	123 642

Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2024	2023
Osinkotuotot muista yhteisöistä	19 593	35 664
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	3 127	3 127

Pysyvien vastaavien erittely tase-erittäin

Tase-erä	Hankintameno 1.1.2024	Lisäykset tilik. aikana	Vähennykset tilik. aikana	Rahoitus- osuudet	Sisäiset siirrot	Sumu- poistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2024
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	34 418,40					-20 349,39	14 069,01
Tietokoneohjelmistot	10 254,31	51 103,00				-2 114,23	59 243,08
Muut pitkävaikutteiset menot	163 189,58	16 682,63				-60 172,63	119 699,58
Aineettomat hyödykkeet	207 862,29	67 785,63	0,00	0,00	0,00	-82 636,25	193 011,67
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet							
Maa- ja vesialueet	8 517 675,33	197 270,27	-46 561,06				8 668 384,54
Arvonkorotukset	179 750,27						179 750,27
Kiinteistöjen liittymismaksut	67 264,69	5 120,97					72 385,66
Maa- ja vesialueet yhteensä	8 764 690,29	202 391,24	-46 561,06	0,00	0,00	0,00	8 920 520,47
Rakennukset							
Asuinrakennukset	246 654,08					-19 414,83	227 239,25
Hallinto- ja laitosrakennukset	14 783 550,82	434 705,55				-903 433,77	14 314 822,60
Muut rakennukset	81 546,66					-9 042,96	72 503,70
Rakennukset yhteensä	15 111 751,56	434 705,55	0,00	0,00	0,00	-931 891,56	14 614 565,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Maa- ja vesirakenteet	4 837 294,98	166 347,76				-480 230,45	4 523 412,29
Johtoverkostot ja laitteet	6 938 906,67	15 894,60				-381 445,20	6 573 356,07
Muut kiinteät rakenteet ja l.	0,00						0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht	11 776 201,65	182 242,36	0,00	0,00	0,00	-861 675,65	11 096 768,36
Koneet ja kalusto							
Kuljetusvälineet	27 757,44	23 706,69				-8 595,72	42 868,41
Muut koneet ja kalusto	555 119,43	12 666,61				-157 144,42	410 641,62
Tietokone-laitteet	41 949,40					-18 670,13	23 279,27
Koneet ja kalusto yhteensä	624 826,27	36 373,30	0,00	0,00	0,00	-184 410,27	476 789,30
Keskeneräiset hankinnat	998 193,72	3 021 306,48					4 019 500,20
Kaikki yhteensä	37 483 525,78	3 944 804,56	-46 561,06	0,00	0,00	-2 060 613,73	39 321 155,55

Keskeneräisistä ei ole siirretty käyttötalousluteen.

<u>Pysyvät vastaavat</u>	<u>Hankintameno</u>	<u>Lisäykset</u>	<u>Vähennykset</u>	<u>Kirjanpitoarvo</u>
<u>Sijoitukset</u>	<u>1.1.2024</u>	<u>tilik. aikana</u>	<u>tilik. aikana</u>	<u>31.12.2024</u>
OSAKKEET JA OSUUDET				
Kuntayhtymäosuudet				
Varsinais-Suomen liitto	3 346,61			3 346,61
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	144 705,19			144 705,19
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä	6 354,00			6 354,00
	154 405,80	0,00	0,00	154 405,80
Tytäryhteisöosakkeet				
As Oy Metsärinne	3 363,76			3 363,76
As Oy Metsäranta	8 409,40			8 409,40
Koy Ruskon vuokratalot/osakkeet	1 650,00			1 650,00
Koy Ruskon vuokratalot/pääomasijoitus	258 082,57			258 082,57
	271 505,73	0,00	0,00	271 505,73
Osakkuusyhteisöosakkeet				
As Oy Ruskola	218 485,44			218 485,44
	218 485,44	0,00	0,00	218 485,44
Muut osakkeet				
Finda Oy (ent. Lännen Puhelin Oy)	14 108,95			14 108,95
As Oy Ruskonsato	47 395,36			47 395,36
As Oy Vahdonrivi	9 283,96			9 283,96
As Oy Laukolanrivi	19 812,54			19 812,54
As Oy Laukolanrivi II	28 087,38		-28087,38	0,00
As Oy Ruskon Liikekulma	140 000,00			140 000,00
Turun Seudun Puhdistamo Oy	40 000,00			40 000,00
Turun Seudun Jätehuolto Oy	36 000,00			36 000,00
Kuntarahoitus Oyj	3 531,95			3 531,95
Vasso Oy siirretty Varhalle 1.1.	0,00			0,00
Metsä Board B	648,91			648,91
Sarastia Oy	5 822,00			5 822,00
Kuntien Tiera Oy	5 822,00			5 822,00
Kohasuomi Oy	671,88			671,88
Tilikunta Oy	35 000,00			35 000,00
Turun Seudun Kehitys Oy	47,11			47,11
Oy Komit Ab	0	500,00		500,00
	386 232,04	500,00	-28 087,38	358 644,66
Muut osuudet				
Metsäliitto Osuuskunta	9 781,00			9 781,00
L-S Saattohoitosäätiö	840,94			840,94
Palveluk. säätiö Maununkoti	50 456,38			50 456,38
Turun Seudun Osuuspankki	33,64			33,64
	61 111,96	0,00	0,00	61 111,96
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä	447 344,00			419 756,62
Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä				
As Oy Metsärinne	0,00			0,00
As Oy Metsäranta	37 721,00		-7544,2	30 176,80
	37 721,00	0	-7544,2	30 176,80

Omistukset muissa yhteisöissä

	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus, €		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta /tappiosta
Kuntayhtymät					
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	Raisio	5,17 %	531 435	109 670	4 236
Tytäryhtiöt					
Asunto Oy Ruskon Metsärinne	Rusko	100 %	403 165	3 461	44
Asunto Oy Ruskon Metsäranta	Rusko	100 %	328 137	31 318	36
Kiinteistö Oy Ruskon Vuokratalot	Rusko	66,0 %	259 772	1 879 959	4
Yhdistelemättömät kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	0,97 %	24 730	17 402	1 804
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä	Turku	2,12 %	8 508	1 418	291

Saamisten erittely

	2024		2023	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	30 177		37 721	
Myyntisaamiset		5 484		22 978
<i>Yhteensä</i>	<i>30 177</i>	<i>5 484</i>	<i>37 721</i>	<i>22 978</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>30 177</i>	<i>5 484</i>	<i>37 721</i>	<i>22 978</i>

Siirtosaamisiin sisältyvät oleelliset erät

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kelan korvaus työterveysh.	50 189	41 156	50 189	41 156
Pihlajalinna Oy/hyvitykset	3 123	30 403	3 123	30 403
Ympäristöministeriö/ilmastosuunnitelma- avustus		19 936		
Metsäliitto/ puunmyynti	9 790	42 281	9 790	
Työllisyysrahasto / koulutuskorvaus	7 957		7 957	
Turun kaupunki / Föli	49 616		49 616	
Raision kaupunki / ympäristöterveydenhuolto	6 217		6 217	
Dna / maanvuokra	5 000		5 000	
Muut tulojäämät	2 951	8 013	13 969	30 869
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>134 842</i>	<i>141 790</i>	<i>145 861</i>	<i>102 429</i>

Oman pääoman erittely

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	15 953 935,33	15 953 935,33	15 953 935,33	15 953 935,33
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	15 953 935,33	15 953 935,33	15 953 935,33	15 953 935,33
Arvonkorotusrahasto	179 750,27	179 750,27	179 750,27	179 750,27
Muut omat rahastot			730 302,42	730 302,42
Edellisten tilikausien yli jäämä	17 049 822,49	17 037 463,17	17 650 055,66	17 631 616,76
Tilikauden yli/alijäämä	1 075 258,21	12 359,32	1 041 127,46	-4 052,33
<i>Oma pääoma yhteensä 31.12.</i>	<i>34 258 766,30</i>	<i>33 183 508,09</i>	<i>35 555 171,14</i>	<i>34 491 552,45</i>

Pitkäaikaiset velat

	2024	2023
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2030 jälkeen)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 200 000	1 536 800

Joukkovelkakirjalainat

	2024	2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	3 000 000	3 000 000
Korko vuonna 2023 2,3% - 4,06 %		179 888
Korko vuonna 2024 3,35% - 4,01 %	66 312	

Vieras pääoma

	2024		2023	
	<i>pitkä- aikainen</i>	<i>lyhyt- aikainen</i>	<i>pitkä- aikainen</i>	<i>lyhyt- aikainen</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		17		9
Siirtovelat				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		1 130		161

Muiden velkojen erittely

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	2 027 313	2 027 313	2 027 313	2 027 313
Ennakonpidätykset	175 950	187 396	175 950	187 396
Opetustoimen, varhaiskasvatuksen sekä hyvinvointitoimen hankerahat	257 980	411 091	257 980	411 091
Muut velat	102 231	60 997	137 265	101 889
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 563 473</i>	<i>2 686 796</i>	<i>2 598 507</i>	<i>2 727 688</i>

Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	1 610 404	1 587 642	1 673 634	1 651 822
Korkojaksotukset	26 211	39 381	26 211	39 381
Muut menojäät	14 872	138 268	45 779	192 125
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>1 651 487</i>	<i>1 765 290</i>	<i>1 745 624</i>	<i>1 883 327</i>

Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä (alv 0)

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	331 921	379 199	338 634	389 803
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	145 447	153 994	148 280	158 686

Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Muut vastuusitoumukset

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	675 959	697 664	675 959	697 664
Leasingvastuut muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	136 547	175 877	136 547	175 877

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2024	2023
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	55 623 237	53 325 590
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	59 689	42 448

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Kunta		Konserni	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Vastuut keskeneräisistä urakoista				
Rak.tosto Taitoneliö Oy / Ruskotalo, pukuh.märkätilat		30 447	0	30 447
Raisio Lukko Oy / Ovien sähkölukitus		30 000	0	30 000
Rak.tosto Taitoneliö Oy / Laukolan koulu, pukuh.märkätilat		17 059	0	17 059
Rakennus Revel / Maununtupa	38 714		38 714	
Tammisto / Maununtupa	2 878		2 878	
Väinö Korpinen Oy / Esteettömyyskartoitus	445		445	
A-Insinöörit Oy / Ruskon kunnantalon saneeraus	1 755		1 755	
Ark-Vahtera Oy / Ruskon kunnantalon saneeraus	245		245	
Niini & Co / Ruskon kunnantalon saneeraus	288		288	
Menna Oy / Ruskon kunnantalon saneeraus	987		987	
Tammisto Oy / Ruskon kunnantalon saneeraus	1 820		1 820	
JPro Oy / Ruskon kunnantalon saneeraus	2 256		2 256	
A-Insinöörit Oy / Karhukallion pk	1 249		1 249	
Tammisto Oy / Karhukallion pk	1 040		1 040	
Hoivarakentajat Oy / Karhukallion pk	375 935		375 935	
Tammisto Oy / Merttelän koulu/ konehalli	155		155	
Menna / Leikkipaikat, kunnostus	2 300		2 300	
Menna / Päällistystyöt	3 950		3 950	
Turun kaupunki / Föli investointi	1 459		1 459	
Nylund Oy / Ketunluolan KT 1.	32 500		32 500	
Ramboll Oy / Ketunluolan KT 1.	1 324		1 324	
Sitowise Oy / Ketunluolan KT 1.	1 409		1 409	
Talokaivo Oy / Härjänruopantien KT	15 109		15 109	
LVI-Dahl Oy / Härjänruopantien KT	562		562	
NCC Oy / Härjänruopantien KT	376		376	
Sitowise Oy / Härjänruopantien KT	5 292		5 292	
Tele-Projekti Oy / Turvakamerat	12 667		12 667	
RL-Traktorikone Oy / Teknisen varastotilat/työkoneet	14 327		14 327	
Turun Trailertukku Oy / Teknisen varastotilat/työkoneet	2 250		2 250	
NK-Yhtymä Oy / Teknisen varastotilat/työkoneet	5 180		5 180	
Muut sopimusvastuut/VSSHP Ky			0	
Yhteensä	526 469	77 507	526 469	77 507

Kunta on tehnyt maankäyttösopimukset Päällistönmäen kaava-alueen maanomistajien kanssa. Sopimukset velvoittavat kuntaa toteuttamaan Päällistönmäen kaava-alueen kunnallistekniikan ja muun yhdyskuntarakenteen valtuuston hyväksymässä järjestyksessä ja aikataulussa.

Henkilöstön lukumäärä (työajan muk.) 31.12.

	2024	2023
Hallinto- ja talouspalvelut	9,94	10,92
Varhaiskasvatuspalvelut	82,11	100,75
Perusopetuspalvelut	88,35	97,34
Ruokapalvelut	13,35	15,40
Hyvinvointipalvelut	10,38	11,86
Tekniset palvelut (pl.ruokapalvelut)	31,05	30,20
<i>Yhteensä</i>	235,18	266,47

Henkilöstökulut

	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	11 897 972	11 965 946
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	71 504	117 451
<i>Yhteensä</i>	11 969 476	12 083 397

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2024	2023
Ruskon keskusta	2 471	1 511
Ruskon kokoomus	1 650	2 122
Ruskon työväenyhdistys ry	1 102	714
Ruskon vasemmisto ry	1 123	455
Ruskon vihreät ry	1 048	795
Perussuomalaisten paikallisjärj.Rusko	677	695
Vahdon kokoomus	383	209
<i>Yhteensä</i>	8 455	6 502

Tilintarkastajan palkkiot

	2024	2023
Tilintarkastajan palkkiot	5 436	5 255
<i>Yhteensä</i>	5 436	5 255

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu 1.3.2020 voimaantullut kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkan suuruudesta erokorvauksesta.

VESIHUOLTOLAITOS

RUSKON KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2024

Ruskon kunnan vesihuoltolaitos on vuoden 2015 alusta eriytetty kirjanpidolliseksi taseyksiköksi, joka vastaa vesihuoltolain mukaisesta vesihuollon järjestämisestä Ruskon kunnassa vesihuollon toiminta-alueella. Vuoden 2019 alusta hulevesiverkosto on eriytetty vesihuoltolaitokselta omaksi tulosityksiköksi teknisen toimen tulosalueen alle, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kunnaninsinööri on laatinut vesihuoltolaitokselle riskienhallintasuunnitelman ja suunnitelma on hyväksytty teknisessä lautakunnassa.

HALLINTO

Vesihuoltolaitos kuuluu Ruskon kunnan teknisen lautakunnan alaisuuteen ja on osana teknisen toimialan toimintaa. Teknisen toimialan toimialajohtajana toimii tekninen johtaja. Vesihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa kunnaninsinööri, varavastuuhenkilönä talousveden laadun seurannassa on kiinteistöhoitaja.

Vesihuoltolaitos-tulosalueella työskentelee 2,5 vakituista työntekijää. Laskutuksen ja liittymissopimukset hoitaa tekninen sihteeri. Tiedottamisessa noudatetaan mahdollisia kunnan tiedottamisohjeita sekä 2021 päivitettyä Ruskon kunnan vesihuollon erityistilanteiden varautumissuunnitelmaa. Tiedotusvastaavana toimii kunnaninsinööri. Päätösvalta vesihuoltolaitoksen asioissa on pääsääntöisesti teknisellä lautakunnalla ja sen alaisilla viranhaltijoilla. Vesihuoltolaitoksen taksoista ja maksuista päättää, sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet asettaa Ruskon kunnanvaltuusto.

VESIHUOLTOLAITOS

Talousvesi

Ruskon kunnan vesihuoltolaitoksen vedenhankinta perustuu kolmeen pohjavedenottamoon. Ruskon vesihuoltolaitos ottaa tarvitsemansa veden vuonna Ruskolla olevan Antitalon sekä Vahdolla olevista Kangenmiekän ja Vesihuhdan vedenottamoista. Turun vesilaitos toimittaa pienellä yhteydellä talousvettä yhdysvesijohdon välityksellä Vahdon vesilaitokselle.

Jätevesi

Ruskon kunnan jätevedet johdetaan Ruskon kunnanosasta käsiteltäviksi Turun seudun puhdistamon Kakolan puhdistamolle. Sopimus jäteveden johtamisesta on voimassa toistaiseksi.

Turun jätevedenpuhdistamo on Turun Kakolanmäessä, kallion sisälle rakennettu jätevedenpuhdistamo. Se puhdistaa 300 000 asukkaan jätevedet ja on Suomen kolmanneksi suurin jätevedenpuhdistamo.

Puhdistamon palveluntuottajana toimii Turun seudun puhdistamo Oy, joka on kuntien omistama ja Ruskon on yhtiön osakas. Puhdistamon ansiosta Turun seudun jätevesien aiheuttama kuormitus mereen vähentynyt yli 50 %, koska jätevedet puhdistetaan tehokkaasti. Jätevesien lika-aineet poistetaan puhdistusprosessi lietteenä ja toimitetaan Topinojan biokaasulaitokselle.

Vahdon oma jätevedenpuhdistamon toiminta on lopetettu 2013 siirtoviemärin rakentamisen jälkeen.

VEDEN KULUTUS JA MYYNTI

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon ja viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Käyttömaksu peritään kiinteistön käyttämän veden ja poisjohdettavan jäteveden määrän perusteella. Käyttömaksu vuonna 2024 oli talousvedellä 1,65 €/m³ (alv 0 %) ja jäteveden käyttömaksu oli 2,64 €/m³ (alv 0 %). Lisäksi peritään perusmaksua, jonka suuruus määräytyy vesimittarin koon mukaan.

Talousvettä toimitettiin vuonna 2024 yhteensä 2 123 kiinteistöön ja asiakkaille myyty vesimäärä oli 272 267 m³. Verkostoon pumpattu vesimäärä oli 347 969 m³. Myydyn ja pumpatun vesimäärän erotus johtuu kenttien jäädytyksistä, laitteiden huuhteluista sekä vesijohtovuodoista. Talousveden myyntitulot perusmaksuineen vuonna 2024 olivat 592 152 €, sekä muut tulot olivat 3 899 €. Toimintakulut vastaavasti olivat -295 966 €. Uusia vesiliittymis sopimuksia tehtiin 11 kappaletta (sisältyy kokonaismäärään).

Vuonna 2024 jätevettä johdettiin puhdistettavaksi 316 896 m³ Turun seudun puhdistamolle, sisältäen hule- ja vuotovesiä. Asiakkailta laskutettiin 184 876 m³. Jäteveden myyntitulot perusmaksuineen olivat 586 456 €, muita myyntituloja ei ollut. Toimintakulut vastaavasti olivat -477 140 €. Uusia viemäri liittymis sopimuksia tehtiin 9 kappaletta (joista 1 JV-osuuskunnista siirtynyt).

INVESTOINNIT JA KUNNOSSAPITO

Investoinnit

Vesihuoltolaitoksen investointeja tehtiin yhteensä 97 095 eurolla. Vesihuoltolaitoksen investoinneista toteutettiin Härjänruopan vesihuolto 59 654 € ja Ketunluolan vesihuolto 37 441 €, Ahola-Ojanto ja Ketunluolan kaava-alueet eivät edenneet suunnitellusti.

Kunnossapito

Vesihuoltolaitoksen kunnossapidosta vastaa 2,5 työntekijää, tarvittaessa apunaan kiinteistöhoidon työntekijöitä. Varallaolo hoidettiin kiinteistöhoidon päivystyksen kautta. Vesijohtoverkostoa on 196 kilometriä ja viemäriverkostoa 85 kilometriä viettoviemäriä, sekä 81 kilometriä paineviemäriä.

Jätevedenpumppaamoita on 24 kappaletta ja sadevedenpumppaamoita 3 kappaletta. Vesilaitoksella on päivittäistä huolto- ja säätötoimenpiteitä. Vesihuoltolaitoksen tekniikan toimintaa ohjataan ja seurataan Key-aqua kaukovalvontaohjelmistolla.

TALOUS

Ruskon kunnan vesihuoltolaitoksen tuotot vuonna 2024 oli 1 182 506 € sekä toimintakulut 773 106 €.

Vesihuoltolaitoksen vuosikate on 263 618 €. Vesihuoltolaitoksen tilikauden tulos on suunnitelman mukaisen poistojen (289 854 €) ja tilikauden tulos muiden kulujen jälkeen -26 236 €. Vesihuoltolaitoksen kirjanpidossa on huomioitu korvaus jäännöspääomasta eli korkoa kunnan sijoittamalle peruspääomalle 145 782 €, jolloin tilikauden alijäämä on -26 236 €. Tulos on kuitenkin huomattavasti parempi kuin talousarviossa alun perin oli suunniteltu (-155 665 €). Tulevaisuudessa vesihuoltolaitoksen kustannusrakennetta tarkkaillaan, jotta vesihuoltolaitoksen toiminta on kestäväällä pohjalla.

Taksakorotukset astuivat voimaan maaliskuussa 2024.

VUODEN 2024 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Veden myynti kasvoi ja lisäksi tulos parani talousarvioon nähden +130 000 €, vaikka hinnankorotuksen vaikutus alkoi vasta maaliskuussa. Strategisina tavoitteina oli etäluettavien vesimittareiden vaihtamisen jatkaminen. 61 kpl/150, tavoitteesta jäätii. Vesijohtoverkoston vuotojen määrä oli 6 kpl/10, tavoite saavutettiin. Jätevesiverkoston tukokset ja vuotojen määrä oli 4 kpl/15 ja tavoite saavutettiin. Työmailla ei tapahtunut loukkaantumisia vuonna 2024.

VESIHUOLLON YHTEISTYÖ JA VIREILLÄ OLEVAT HANKKEET

Turun seudun veden kanssa on neuvoteltu varavesiyhteyden saamiseksi Antintalon vedenottamolle. Tämä hanke ei ilmeisestikään tule toteutumaan, koska Turun seudun veden suunnitelmat ovat muuttuneet. Varavesiyhteys pitää ottaa tarkasteluun tulevina vuosina. Hiekkaesisuodatuksen rakentaminen Vahdon vesilaitokselle rautamangaanin poistamiseksi. Siirtoviemäri linjauksen muuttaminen Turun ja Raision puolella, sekä putken saneeraus Ruskon rajalta eteenpäin. Ruskon kunnan alueella olevien loppujen jätevesiosuuskuntien ottaminen osaksi kunnan verkostoa.

SELONTEKO RISKIENHALLINNASTA

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaa vesihuoltolaki, jonka mukaan tuotolla voidaan pitkällä aikavälillä kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosittain lautakunnalle.

Tekniset palvelut vastaa vesihuollon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja kehityneestä toimintakulttuurista sekä vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta. Tilivelvollinen viranhaltijan tulee laatia ja ylläpitää vastuullaan olevasta toiminnasta sisäisen valvonnan suunnitelma. Palvelualueen esimies vastaa vastuualueensa riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä hallituksen ohjeistuksen mukaisesti.

Teknisten palveluiden sisäinen valvonta järjestetään Ruskon kunnan talousohjeen mukaisesti. Vesihuollon olennaisin riski on sijaisten vähäinen määrä.

TULOSASKELMA

TULOSLASKELMA	2024		2023	
Liikevaihto	1 178 607,40		1 077 621,97	
Liiketoiminnan muut tuotot	3 898,55		2 969,29	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-107 436,79		-107 180,90	
Palvelujen ostot	-661 748,85	-769 185,64	-612 778,76	-719 959,66
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-289 854,43	-289 854,43	-294 253,38	-294 253,38
Liiketoiminnan muut kulut		-3 920,64		-14 848,86
Liikelylijäämä (-alijäämä)	119 545,24		51 529,36	
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Korvaus peruspääomasta	-145 781,56		-145 781,56	
Muut rahoituskulut	0,00	-145 781,56	-51,99	-145 833,55
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	-26 236,32		-94 304,19	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-26 236,32		-94 304,19	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lis (-) tai väh (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-26 236,32		-94 304,19	
Tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,97		0,84	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,97		0,84	
Voitto, %	-2,23		-8,75	

RAHOITUSLASKELMA	2024		2023	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Liiketoimintajäämä (-alijäämä)	119 545,24		51 529,36	
Poistot ja arvonalentumiset	289 854,43		294 253,38	
Rahoitustuotot ja -kulut	-145 781,56	263 618,11	-145 833,55	199 949,19
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-97 095,39		-402 058,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-97 095,39	0,00	-402 058,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		166 522,72		-202 108,81
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos, lis-, väh-	-235 254,39		190 809,65	
Korottomien velkojen muutos lis+, väh-	68 731,67	-166 522,72	11 299,16	202 108,81
Rahoituksen rahavirta		-166 522,72		202 108,81
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12. *	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
* Kuntatietoraportoinnin vaatimusten johdosta vesihuollon yhdytilin saldo siirretty tilille saamiset kunnalta.				
Tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	529		363	
Investointien tulorahoitus, %	-271,50		-49,73	
Laskennallinen lainanhoitokate	0		0	
Lainanhoitokate	0		0	
Kassan riittävyys, laskettu yhdytilistä	659,93		505,86	
Quick ratio, laskettu yhdytilistä	10,05		12,83	
Current ratio, laskettu yhdytilistä	10,05		12,83	

Tase

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Aineettomat oikeudet	10053,34		16773,98	
Muut pitkävaikutteiset menot		10 053,34		16 773,98
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
Maa- ja vesialueet	45 118,97		45 118,97	
Rakennukset	54 439,35		60 013,09	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 370 146,25		5 639 578,35	
Koneet ja kalusto	22 223,60		30 351,55	
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	462 544,11	5 954 472,28	365 448,72	6 140 510,68
<i>Sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	40 000,00		40 000,00	
Muut lainasaamiset	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>				
Myyntisaamiset	499 037,08		322 998,87	
Saamiset kunnalta	1 836 929,60		1 777 713,42	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset	0,00	2 335 966,68	0,00	2 100 712,29
Rahat ja pankkisaamiset		0,00		0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>8 340 492,30</u>		<u>8 297 996,95</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	4 859 384,87		4 859 384,87	
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 247 618,40		1 341 922,59	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-26 236,32	6 080 766,95	-94 304,19	6 107 003,27
VIERAS PÄÄOMA				
<i>Pitkäaikainen</i>				
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 027 312,59	2 027 312,59	2 027 312,59	2 027 312,59
<i>Lyhytaikainen</i>				
Ostovelat	180 215,06		145 850,80	
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	52 197,70		17 830,29	
Siirtovelat	0,00	232 412,76	0,00	163 681,09
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>8 340 492,30</u>		<u>8 297 996,95</u>
Tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, %	72,9		73,6	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	191,1		202,8	
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 221		1 248	
Lainakanta 31.12.	0		0	
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	0		1040	
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	0,00		0,16	
Lainasaamiset 31.12.	0		0	
Asukasluku 31.12.	6420		6436	

Käytetyt kirjanpitokirjat 1.1. – 31.12.2024

	säilytystapa	säilytysaika
Päiväkirja	nidottuna	10 v.
Pääkirja	nidottuna	10 v.
Tasekirja	sidottuna kirjana	pysyvästi
Tase-erittelyt	nidottuna	10 v.
Tositteiden säilytystapa	paperitositteina	10 v
	sähköisenä Rondo-arkistossa	10 v

Tositelajit

Nimi	Alkunro	Loppunro	Viimeinen
Alkusaldot	1001	1999	1004
Talousarvio	2001	2999	2003
Lisämääräraha	3001	3999	3016
Muistio, ulk.RD	10001	13999	10377
Muistio, sis. RD	20001	24999	20056
Muistio, vyörytykset	31001	31999	31008
Muistio,ulk.tilinpää	32001	32999	32059
Käyttöomaisuus	34001	34999	34044
KOM-muistiot	39001	39999	39002
Budjetointitositteet	96000	96999	96010
Pankin tiliote	101001	109999	102710
Palkat	100001	100999	100037
MR Laskulaji 11	11000001	11999999	11000882
MR Laskulaji 15	15000001	15999999	15001002
MR Laskulaji 20	20000001	20999999	20000139
MR Laskulaji 25	25000001	25999999	25000022
MR Laskulaji 27	27000001	27999999	27000062
MR Laskulaji 30	30000001	30999999	30000061
MR Laskulaji 35	35000001	35999999	35000558
MR Laskulaji 44	44000001	44999999	44000025
MR Laskulaji 45	45000001	45999999	45008371
Manuaalisuoritukset	5110001	5199999	5110188
Viitesuoritukset	5210001	5299999	5210291
Hyv.laskujen kuittau	5310001	5399999	5310064
MR Laskulaji 54	54000001	54999999	54001412
Tileistä poisto	5410001	5499999	5410006
Ostolaskut	8000001	8299999	8006101
Ostomaksut	8990001	8999999	8990266

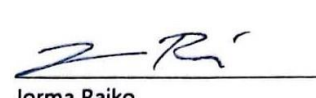
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Ruskolla 31. päivänä maaliskuuta 2025

Jussi Helesvirta
puheenjohtaja

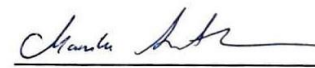

Antti Jussila
varapuheenjohtaja

Suvi Helenius
jäsen

Jorma Raiko
jäsen

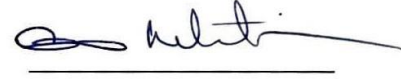

Jari Lehtola
jäsen

Kristiina Kivelä
jäsen

Monika Antikainen
jäsen

Virpi Hurula
jäsen

Katri Koivisto
jäsen

Kari Lehtinen
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Ruskolla 18.5. 2025

Talvea Julkistarkastus Oy

Jukka Vuorio
HT, JHT, HM